

NIVI Rapport 2012:2

Revidert status for interkommunalt samarbeid i Nord-Trøndelag

Utarbeidet på oppdrag av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag i samarbeid med KS Nord-Trøndelag og kommunene

Av Geir Vinsand og Magne Langset

FORORD

På oppdrag fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og KS Nord-Trøndelag har NIVI Analyse AS gjennomført en kartlegging av det formelle interkommunale samarbeidet i alle kommuner i Nord-Trøndelag. Kartleggingen har form av en totalkartlegging og bygger i hovedsak på samme metodikk som ble brukt i en tilsvarende kartlegging i 2008.

I kartleggingen er det lagt vekt på å beskrive status for oppfølging av samhandlingsreformen med vekt på etablerte samarbeidsstrukturer og felles tjenesteutvikling innenfor kommunehelsetjenesten. Det er også beskrevet endringer i organisering innenfor NAV og interkommunalt samarbeid om sosialtjenester. Prosjektet utgjør en første fase som skal følges opp med nærmere analyser av utfordringsbilde og alternative utviklingsretninger for de ulike delregionene i fylket.

Prosjektet er gjennomført i samarbeid med utpekte kontaktpersoner hos oppdragsgiver, herunder Oddbjørn Nordset og Roald Huseth hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Einar Jakobsen i KS Nord-Trøndelag og rådmann Karl Audun Fagerli i Lierne kommune. I gjennomføringen har NIVI vært i kontakt med alle regionrådssekretærer og administrative ledere i samkommunene, samt administrative ledere i kommunene, innenfor NAV og i helseforetakene.

Ansvarlige konsulenter i NIVI har vært Geir Vinsand (prosjektleder) og Magne Langset. Konsulentene er ansvarlig for alle tolkninger av innsamlet materiale.

Oslo, 9.mai 2012

INNHOOLD

HOVEDPUNKTER	3
1 PROBLEMSTILLINGER OG TILNÆRMING	7
1.1 Prosjekt i to faser	7
1.2 Metodisk tilnærming i fase 1	7
1.3 Rapportering og videre oppfølging	9
2 FYLKESOVERSIKT FOR INTERKOMMUNALT SAMARBEID	11
2.1 Samlet omfang og geografisk nivåfordeling	11
2.2 Ordninger på høyt geografisk nivå	13
2.3 Sektorfordeling	17
2.4 Sektorvis gjennomgang av etablerte ordninger	19
2.5 Deltakerfrekvenser	36
2.6 Nyetableringstakt	41
2.7 Juridisk tilknytningsform	43
3 NÆRMERE OM REGIONRÅDENE OG SAMKOMMUNENE	46
3.1 Endringer siden 2008	46
3.2 Tre identifiserte styringsmodeller	47
3.3 Trondheimsregionen (Stjørdal og Leksvik)	47
3.4 Fosen regionråd (Leksvik)	48
3.5 Værnesregionen	48
3.6 Innherred samkommune	49
3.7 INVEST-samarbeidet	50
3.8 Midtre Namdal samkommune	50
3.9 Indre Namdal regionråd	51
3.10 Ytre Namdal regionråd	52
3.11 Sammenlikning av innhold i det regionale samarbeidet	52
4 NÆRMERE OM STATUS FOR OPPFØLGING AV SAMHANDLINGSREFORMEN	57
4.1 Generelt om samhandlingsreformen	57
4.2 Etablerte samhandlingsregioner	57
4.3 Samhandlingen mellom helseforetak og kommunene	59
4.4 Avtaleforhandlinger og avtalestruktur	60
5 ENDRINGER I ORGANISERINGEN INNENFOR NAV	63
5.1 Statlige tjenesteområder	63
5.2 Begrenset interkommunalt samarbeid	64

Hovedpunkter

Foreliggende rapport inneholder resultater fra en ny kartlegging av det formaliserte interkommunale samarbeidet i Nord-Trøndelag, inkludert status for samarbeid om helse- og sosialtjenester og oppfølging av samhandlingsreformen. Rapporten inneholder en rekke beskrivelser og analyser av dagens samarbeid som skal danne grunnlag for nærmere analyser av utfordringsbilde, veivalg for kommune og alternative forvaltningsretninger.

Ny dynamikk og tidsskille i det interkommunale samarbeidet

I kartleggingen for 2012 er det funnet 218 formelle interkommunale samarbeidsordninger i Nord-Trøndelag, mot 147 i en tilsvarende kartlegging i 2008. Det registreres økt omfang på samarbeidet i samtlige delregioner og samtlige kommuner i fylket, med et visst unntak for Flatanger som har vært i en spesiell situasjon. Fornyelsen i samarbeidet etter 2008 dreier seg i stor grad om lovpålagte kjerneoppgaver, særlig innenfor helse- og omsorgstjenester. Det har samtidig skjedd en utvidelse av samarbeidet på andre viktige oppgavefelt som stiller krav til forvaltningskompetanse og bedre samordning på tvers av kommunegrensene. Kartleggingen tyder samtidig på at samarbeidet om kjerneoppgaver fortsatt er i en innledende fase. Det må forventes ytterligere utvidelser av samarbeidets innhold i alle fylkets delregioner, med vekt på forpliktende samarbeid om lovpålagte velferdstjenester, administrasjon og forvaltningsoppgaver og ikke minst plan- og utviklingsoppgaver. Ut fra pågående initiativ for bedre samordning mellom kommunene og en mer forpliktende samhandling mot staten og fylkeskommunen, er det grunn til å forvente endringer i etablerte samarbeidsstrukturer og styringsformer. Samhandlingsreformen er én blant flere viktige årsaker til at kommunene kan stå overfor en ny integrasjonsfase som vil stille krav til enten forsterket samarbeid eller kommunesammenslutning.

Store variasjoner i samarbeidet omfang

I Nord-Trøndelag har regionrådene og samkommunene over lenger tid vært svært viktige initierende organer for utvikling av interkommunalt samarbeid. Det ble tidlig etablert en fast samarbeidsstruktur i fylket, som med støtte fra Fylkesmannen, KS og andre regionale aktører har medført en uvanlig sterk konsentrasjon av samarbeidet til brede regionale løsninger. I Nord-Trøndelag er i dag 49 prosent av registrerte samarbeidsordninger etablert på regionrådsnivå og bare 30 prosent av ordningene på bilateralt nivå. NIVIs øvrige kartlegginger viser at forholdet var tilnærmet omvendt i Sør-Trøndelag (2009), Nordland (2010) og Romsdal inkludert Eide og Gjemnes (2011). Det er likevel store variasjoner i samarbeidets omfang internt i Nord-Trøndelag.

Antall formelle samarbeidsordninger pr. kommune varierer fra 27 for Leka til 56 for Namsos. De fire kommunene som inngår i Midtre Namdal samkommune, Namsos, Overhalla, Fosnes og Namdalseid, topper listen med over 50 ordninger. Det er helt i landstoppen i forhold til omfangsregisteringer i andre deler av landet. Leksvik, Stjørdal, Verdal og Levanger ligger også høyt, med over 40 formelle samarbeidsordninger. Nederst på listen finner vi foruten Leka, kommunene Vikna, Inderøy, Verran, Frosta og Snåsa, som har mellom 27-30 formelle ordninger.

Antall ordninger pr. delregion er høyest i Midtre Namdal med 66 ordninger, lavest i Ytre Namdal hvor det er registrert 36 formelle ordninger. Strukturen på samarbeidet er svært ulik mellom delregionene. Kommunene i Midtre Namdal skiller seg ut ved at de samarbeider mye på alle geografiske nivåer, samtidig som viktige kjerneordninger er samlet under samkommunen som felles styringsløsning. I Innherred samkommune, men også i Værnesregionen og Fosen/Trondheimsregionen (Leksvik), dominerer regionale ordninger

framfor bilaterale, mens bildet er motsatt i Indre Namdal. Ytre Namdal, Indre Namdal og INVEST-kommunene skiller seg ut med færrest ordninger og det minst velutviklede samarbeidet på regionrådsnivå.

Det registreres en fordobling av antall samarbeidsordninger på høyere geografisk nivå dvs. over regionrådsnivået. Det gjelder særlig ordninger som krysser fylkesgrensen mellom Nord- og Sør-Trøndelag og ordninger på Namdalsnivå. Det registreres relativt få ordninger og betydelig mindre dynamikk i samarbeidet på fylkesnivå i Nord-Trøndelag og på Innherredsnivå.

Fra sprekest på innhold til under det jevne

Analysene av samarbeidet innhold tilsier at noen delregioner i Nord-Trøndelag framstår som nasjonale pionerer og blant de aller mest samarbeidsorienterte kommuner i landet, mens andre delregioner preges av svakt utviklet samarbeid og lite handling til tross for omfattende prosesser. I første kategori tilhører opplagt de to samkommunene, som begge nylig har vært gjennom oppgaveutvidelser og som i dag har etablert et betydelig mer omfattende og mer helhetlig samarbeid enn hva som er vanlig i andre norske kommuner. Også Værnesregionen kan framheves som nasjonal frontregion med bakgrunn i en sterkt innholdsmessig utvikling gjennom de siste årene. Samarbeidet i Værnesregionen framstår som særlig spennende fordi samarbeidsregionen er etablert på tvers av fylkesgrensen, samtidig som det legges opp til fleksibel deltakelse fra kommunene i ulike samarbeidsordninger. Værnesregionen har også valgt vertskommunemodell som styringsløsning for omfattende kjerneoppgaver, framfor samkommune.

Samarbeidet i Indre og Ytre Namdal, samt mellom INVEST-kommunene rundt Steinkjer, framstår som mer på det jevne, selv om det også her kan vises til noen nyetableringer de siste årene. Gitt dagens kommune- og samarbeidsstruktur må det antas at særlig kommunene i Ytre og Indre Namdal står overfor store utfordringer i arbeidet med å sikre likeverdige velferdstjenester til innbyggerne. Det gjelder også Verran og øvrige randkommuner til Steinkjer. Leksvik er i en spesiell situasjon etter avvikling av et omfattende bilateralt samarbeid med Mosvik og sitt doble medlemskap i både Fosen regionråd og Trondheimsregionen.

I kartleggingen dokumenteres et høyst minimalistisk samarbeid på en rekke sektorområder. Det gjelder særlig innenfor sosialsektoren, undervisning og barnehage, teknisk sektor inkludert planlegging og byggesak, landbruk og naturforvaltning, samt kultursektoren. I kartleggingen finner vi også flere eksempler på fragmentering og lite helhetlige løsninger. Det gjelder bl.a. legevakt, brannvern og administrative støttefunksjoner.

Regionforstørrelse

I kartleggingen dokumenteres flere interessante endringer i samarbeidsstrukturene i fylket. Blant de viktigste er at Region Namdal er en realitet og at det har skjedd en reorganisering med økt formalisering og utvidelse av samarbeidet i Trondheimsregionen. Region Namdal fungerer som en politisk og administrativ overbygning for hele Namdalen og arbeider med samhandlingsreformen og andre oppgaver som kan peke i retning av en formalisert to-leddet samarbeidsstruktur i denne delen av fylket. I sør er Trondheimsregionen reorganisert med flere nye medlemskommuner fra 2011 (Rissa og Leksvik) og økt formalisering av den politiske og administrative styringsstrukturen. Trondheimsregionen omfatter nå 10 kommuner, inkludert Stjørdal og Leksvik fra Nord-Trøndelag. I kartleggingen finner vi foreløpig ikke indikasjoner på en tilsvarende regional mobilisering på Innherred, som mellomliggende landskap mellom Namdal og Trondheimsregionen.

Etter sammenslutningen mellom Mosvik og Inderøy 1.1.2012 er INVEST-samarbeidet utvidet med en kommune som var en del av Fosen regionråd og som førøvrig hadde et omfattende samarbeid med nabokommunen Leksvik i sør. Tidligere samarbeidsordninger mot Fosen og Leksvik er med et par unntak nedlagt og kartleggingen tyder på svært få samarbeidsforbindelser mellom Fosen-kommunene og INVEST-kommunene. Et unntak gjelder Osen kommune som er medlem i Fosen regionråd, men som samarbeider mot både INVEST (brannvern) og Midtre Namdal (helse).

Vippekommuner og pragmatiske samhandlingsregioner

De etablerte samhandlingsregionene i Nord-Trøndelag bygger i hovedsak på regionrådsstrukturen og de to samkommunene, men er ikke sammenfallende. Frosta, som er medlem i Værnesregionen, samarbeider nordover mot Innherred samkommune. Snåsa, som er medlem i Indre Namdal regionråd, har søkt samarbeid med INVEST-kommunene. Flatanger har søkt samarbeid med Midtre Namdal samkommune. I tillegg kommer at flere kommuner i nabofylkene har søkt samarbeid med nordtrønderske kommuner i oppfølgingen av samhandlingsreformen. Det gjelder Tydal og Selbu i Sør-Trøndelag som samarbeider med Stjørdal og Meråker innenfor Værnesregionen, Osen i Sør-Trøndelag som har knyttet seg til Midtre Namdal samkommune og Bindal i Nordland som har deltatt i utredninger i Ytre Namdal. Leksvik er medeier i Fosen DMS og deltar i oppfølging av samhandlingsreformen under Fosen regionråd.

I Nord-Trøndelag kan særlig Frosta og Snåsa framheves som geografiske vippekommuner. Det skyldes dels at de har valgt en annen samarbeidsretning i oppfølgingen av samhandlingsreformen og dels at de to kommunene ikke deltar i alle samarbeidsordninger som er utviklet under det regionrådet de tilhører. Forekomst av tilsvarende vippekommuner i Sør-Trøndelag og Nordland, tilsier en pragmatisk tilnærming i den innledende fasen av samhandlingsreformen. På litt lenger sikt, hvor både samhandlingsreformen og andre utfordringer kan tilsi et utvidet og mer forpliktende samarbeid om lovpålagte oppgaver, kan det bli behov for en sterkere og mer avklart regiontilhørighet med mindre rom for slike pragmatiske tilpasninger.

Tre interkommunale styringsmodeller

I fylket finnes tre ulike modeller for initiering og styring av interkommunal virksomhet. En klassisk regionrådsmodell, som innebærer at regionrådet initierer samarbeidsordninger som får sin egen organisering utenfor regionrådet, er fortsatt mest utbredt. Samarbeidet på Fosen (Leksvik), i INVEST og i Indre og Ytre Namdal utvikles etter denne modellen. En vertskommunemodell med bruk av folkevalgte nemnder er under utvikling i Værnesregionen, mens samkommunemodellen er innført mellom Levanger og Verdal og i Midtre Namdal. Kartleggingen tilsier at kommuner som har innført samkommunemodellen har kommet lengst i den innholdsmessige utviklingen av samarbeidet, mens kommuner som holder fast ved en klassisk regionrådsmodell har kommet kortest. Det er for tidlig å avgjøre om en vertskommunemodell etter de prinsipper som er vedtatt i Værnesregionen kan være et reelt alternativ til samkommunemodellen. Regelverket om samkommune er tilpasset et omfattende samarbeid om kjerneoppgaver hvor politiske og administrative styringshensyn blir ivaretatt etter de samme prinsipper som i en kommune. Vertskommuneregelverket er basert på styring fra vertskommuner og er beregnet for et mer begrenset og sektorielt oppdelt samarbeid.

Omfattende pilotering og foreløpig begrenset samarbeid om kommunehelsetjenester

Oppfølgingen av samhandlingsreformen preges foreløpig av pilotprosjekter og en rekke utredninger av aktuelle omstillinger for å sikre en sterkere og mer forebyggende

kommunehelsetjeneste. I Trøndelag er det foreløpig etablert tre distriktsmedisinske sentre gjennom Fosen DMS, Værnesregionen DMS og Inn-Trøndelag DMS. Etablering av tilsvarende løsninger er under vurdering i Levanger og i Namdalen. Utover de etablerte DMSene og opprettelse av regionale stillinger som samhandlingskoordinator og folkehelsekoordinator, er det formelle samarbeidet om helsetjenester foreløpig av begrenset omfang. Midtre Namdal og Værnesregionen ser foreløpig ut til å ha kommet lengst i etablering av konkrete samarbeidsordninger, mens særlig Indre og Ytre Namdal har etablert relativt lite formalisert samarbeid om kommunehelsetjenester. Utvidet samarbeid om kommunehelsetjenester har vært gjenstand for utredning i alle delregioner og det må forventes tilvekst av flere nye ordninger de nærmeste årene.

Komplisert avtalestruktur i samhandlingsreformen

Nord-Trøndelag har lang tradisjon for aktiv samordning mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten. Med samhandlingsreformen er tidligere avtaler mellom den enkelte kommune og Helseforetaket i Nord-Trøndelag reforhandlet og tilpasset en lovregulert avtalestruktur. Det nye avtaleregimet er juridisk forpliktende og betydelig mer omfattende sammenliknet med tidligere avtaler. Det nye avtaleregimet innebærer at det kan skilles mellom ikke mindre enn fire forskjellige avtaletyper på ulike nivåer, en intensjonsavtale på helseregionnivå, en generell samarbeidsavtale på foretaksnivå, spesialavtaler på 11 lovpålagte avtaleområder, med tillegg av evt. særavtaler for å dekke spesielle behov for samhandling. Med det nye avtaleregimet følger også tre partssammensatte utvalg i form av et regionalt samarbeidsutvalg på helseregionnivå, samt et politisk og et administrativt samarbeidsutvalg på foretaksnivå i Nord-Trøndelag. De avtaler som så langt er fremforhandlet er likelydende for alle kommuner i fylket. Kommunene som samarbeider i Værnesregionen er i en spesiell situasjon, ved at kommunene har inngått avtaler med tre ulike helseforetak (St.Olav hospital HF, Helse Nord-Trøndelag HF og Rusbehandling Midt-Norge HF). Arbeidet med samhandlingsavtalene vil være en løpende prosess. En ny avtalerunde skal slutføres nå i vår og det kommer flere viktige avtaler under, bl.a. om døgnopphold for øyeblikkelig hjelp, som blir en lovpålagt kommunal oppgave fra 1.1.2016.

Flere utfordringer innenfor NAV

Som i 2008 er NAV i Nord-Trøndelag fortsatt inndelt i syv statlige tjenesteområder. Disse følger regionrådsstrukturen i den nordlige delen av fylket (Namdalen og INVEST), men ikke i den sørlige delen. Verdal kommune er et eget statlig tjenesteområde, det samme er Levanger og Leksvik, mens de tre sørligste kommunene Stjørdal, Frosta og Meråker tilhører Værnes Nord. Organisering i tjenesteområder legger til rette for arbeidsdeling og spesialisering og i 2010 anbefalte et nasjonalt ekspertutvalg en organisasjonsmodell for NAV basert på tjenesteområder og interkommunalt samarbeid om sosialtjenester i områder med små kommuner og lite befolkningsgrunnlag. Foreløpig er det kun kommunene i Midtre Namdal som har etablert et helhetlig samarbeid om sosialtjenester opp mot NAV, som samsvarer med den statlige distriktsinndelingen. Kartleggingen tilsier at NAV står overfor utfordringer knyttet til både den statlige distriktsinndelingen, ulikt nivå på samarbeid om sosialtjenester mellom kommunene og ikke minst samordning mot de regioner og prosesser som pågår for å følge opp samhandlingsreformen. Hensynet til likeverdige tjenester og god samhandling kan tilsi sterkere harmonisering av grunnstrukturene for helse- og sosialtjenester på statlig og kommunal side.

1 Problemstillinger og tilnærming

1.1 Prosjekt i to faser

Foreliggende rapport utgjør en første fase hvor målet har vært å kartlegge status for interkommunalt samarbeid i fylket. Kartleggingen bygger på en tilsvarende kartlegging i 2008. Følgende kartleggingsoppgaver har inngått i fase 1:

1. Revidert totalkartlegging og analyse av det pågående interkommunale samarbeidet
2. Status for regionrådene og de to samkommunene med vekt på innhold, organisering og styring
3. Status for arbeidet med samhandlingsreformen lokalt og regionalt i fylket

Det er lagt til grunn at kartleggingen skal danne grunnlag for et videre arbeid med to problemstillinger i fase 2:

1. Kommunenes utfordringsbilde slik det framstår ut fra nasjonale reformer og rammebetingelser, samt den lokale og regionale virkelighet
2. Alternative utviklingsretninger for de ulike delregionene i fylket, herunder langsiktige strategier og hovedmodeller for oppfølging av samhandlingsreformen

Det er planlagt at fase 2 skal startes opp umiddelbart med sikte på rapportering i løpet av andre halvår 2012.

1.2 Metodisk tilnærming i fase 1

1.2.1 Totalkartlegging av interkommunalt samarbeid

Kartleggingen av det pågående interkommunale samarbeidet har skjedd med utgangspunkt i en definisjon der følgende typer samarbeid regnes med:

- Alle formelle ordninger med en organisatorisk overbygning dvs. IKS, AS, styre etter kommunelovens §27 og vertskommune med felles folkevalgt nemnd etter kommunelovens §28c
- Alle formelle ordninger uten organisatorisk overbygning dvs. vertskommuneavtaler etter kommunelovens §28b og øvrig avtalebasert kjøp og salg av tjenester mellom kommunene

En hovedregel er at kartleggingen kun omfatter samarbeid mellom kommuner dvs. der kommunene er hovedaktører. Når det gjelder selskaper, er hovedregelen at selskaper med over 50 prosent kommunal eierandel (direkte eller indirekte) regnes med. I foreliggende kartlegging er det valgt å utelate selskaper med begrenset ansvar, såkalte BA, og det er heller ikke tatt med stiftelser og medlemsbaserte foreninger. Når det gjelder selskap med begrenset ansvar (BA), er det gjort ett unntak ved at Driftsassistansen for vann og avløp i Nord-Trøndelag er tatt med i oversikten. Begrunnelsen for å utelate stiftelser og foreninger har sammenheng med at disse organisasjonsformene ofte brukes for oppgaver med en spesiell

karakter. Det gjelder f.eks. Namdal Folkehøgskole, som er en stiftelse, og Foreningen Namdalskysten BA som er et medlemsbasert samarbeid uten økonomisk formål. Det er også lagt vekt på at det kan være krevende å avgjøre kommunal «eierandel» i stiftelser og foreninger.

Følgende typer samarbeid er i utgangspunktet ikke omfattet av foreliggende kartlegging:

- Selskaper med begrenset ansvar (BA)
- Stiftelser
- Medlemsbaserte foreninger
- Fagnettverk og diskusjonsfora
- Midlertidige og uformelle prosjekter og fellesaktiviteter mellom kommunene
- Samarbeidsordninger der staten eller private aktører er dominerende deltakere, med unntak for prosess og avtaler for oppfølging av samhandlingsreformen
- Nasjonale nettverk eller prosjekter av typen effektivitetsnettverkene, kvalitetskommuner etc.

For alle interkommunale ordninger som tilfredsstiller definisjonen ble det satt som mål å registrere følgende:

- Navn på samarbeidstiltaket
- Deltakende kommuner
- Etableringsår
- Samarbeidets formål og innhold med vekt på hvilke tjenester som ytes
- Kjennetegn ved politisk og administrativ organisering, inkludert dimensjonering i form av antall årsverk/ansatte
- Juridisk tilknytningsform
- Hvem som er leverandørkommune/vertskommune, evt. lokalisering av interkommunalt personell
- Endringer i forhold til kartleggingen i 2008

Det ble i tillegg satt som mål å kartlegge pågående prosjektaktivitet i regionrådene og i samkommunene med sikte på etablering av nye interkommunale ordninger. Kartleggingen av pågående prosjekter har ikke hatt samme prioritet som kartleggingen av formelle samarbeidsordninger.

I kartleggingen er det brukt en rekke kilder, herunder særlig følgende:

- Opplysninger fra kartleggingen i 2008
- Opplysninger fra Brønnøysund, inkludert søkemotorer som purehelp.no og proff.no (selskaper i form av AS og IKS)
- Eierskapsmeldinger fra enkeltkommuner
- Egne hjemmesider for etablerte samarbeidsordninger
- Personlig kontakt med regionrådssekretærer, administrasjonssjefer i samkommunene, rådmenn og annet fagpersonell i kommunene
- Fagpersonell i fylkeskommunal og statlig forvaltning

NIVI har foretatt en omfattende sporing av innholdsinformasjon og etterkontroll av opplysninger som er innhentet fra ulike kilder. Foreliggende kartleggingsfiler har vært til kontroll i samtlige delregioner. Egne kartleggingsfiler har også vært sendt til et betydelig antall enkeltkommuner for gjennomgang ved rådmannen.

Foreliggende kartlegging bygger på erfaringer fra tilsvarende kartlegginger som er gjennomført i Sør-Trøndelag (2009), Nordland (2010) og Romsdal (2011). Det er erfart at

innholdsmessige sammenlikninger mellom fylker og delregioner krever nøye dokumentasjon av den enkelte ordning og dernest en nærmere vurdering av hva som skal regnes som egne ordninger. Det gjelder særlig i sammenlikninger der de to samkommunene inngår, ettersom samkommunene kan ha organisert en rekke lovpålagte og andre oppgaver innenfor samme resultatenheter. Det gjelder også ved kartlegging av kommunenes oppfølging av samhandlingsreformen, der formelle samarbeidsordninger kan inngå i et lokalmedisinsk senter eller i løpende reformprosjekter.

I foreliggende kartlegging er det gjort nye vurderinger av hvordan tjenestestrukturen i det interkommunale samarbeidet kan beskrives som grunnlag for sammenlikninger på regionrådsnivå. For å beskrive samarbeidet gjennom samkommunene er det gjort en skjønnsmessig oppsplitting av interkommunale funksjoner som kan være organisert i samme resultatenheter. Videre er stilling som samhandlingskoordinator, evt. felles prosjektleder for samhandlingsreformen, med tillegg av samarbeid om andre koordinatorstillinger som folkehelsekoordinator og pasientkoordinator, synliggjort som egne samarbeidsordninger.

1.2.2 Status for regionrådene og de to samkommunene

I foreliggende kartlegging er det registrert endringer regionrådenes og samkommunenes politiske og administrative organisering etter 2008. Kartleggingen omfatter alle regionråd og samkommuner som dagens 23 kommuner er deltakere i dvs. Værnesregionen, Innherred samkommune, INVEST, Midtre Namdal samkommune, Indre Namdal regionråd og Ytre Namdal regionråd. Leksvik og Stjørdal er begge medlemmer av to regionråd. Leksvik er fullverdig medlem i både Fosen regionråd og Trondheimsregionen. Stjørdal er fullverdig medlem i både Værnesregionen og Trondheimsregionen. Kartleggingen omfatter dermed seks regionråd og to samkommuner.

I denne delen av kartleggingen er det framskaffet informasjon om følgende:

- Regiontilhørighet og deltakelse i samarbeidsordninger på regionrådsnivå
- Mål og roller for regionrådet/samkommunene
- Politisk og administrativ organisering
- Aktivitetsnivå og oppgaver i samarbeidet, inkl. viktige prosjekter om styring og initiering av utvidet samarbeid

Kartleggingen av regionrådene og samkommunene har i hovedsak foregått etter samme metodikk som redegjort for ovenfor.

1.2.3 Status for samhandlingsreformen og endringer innenfor NAV

Kartleggingen omfatter også en oversikt over etablerte kommuneregioner for oppfølging av samhandlingsreformen og en gjennomgang av avtalestrukturen som er etablert mellom helseforetaket og kommunene i fylket. Med bakgrunn i den generelle kartleggingen er omfanget på dagens formaliserte samarbeid om kommunehelsetjenester og sosialtjenester beskrevet for alle delregionene. Det er også gitt en særskilt omtale av endringer i statlige tjenesteområder innenfor NAV.

1.3 Rapportering og videre oppfølging

Fase 1 av oppdraget, som omhandler en statuskartlegging, rapporteres i denne sluttrapporten. I kapittel 1 følger resultater fra den generelle kartleggingen av pågående interkommunalt samarbeid. Kapitler inneholder en sektorvis gjennomgang av alle etablerte ordninger og det er gjennomført egne analyser av deltakerfrekvens, nyetableringstakt og bruk av juridiske

tilknytningsformer. I kapittel 3 følger en nærmere gjennomgang av regionrådenes og samkommunenes organisering og oppgaver, med vekt på endringer etter 2008. Kapitlet inneholder bl.a. en sammenlikning av oppgaver som inngår i samarbeidet på regionråds- og samkommunenivå. I kapittel 4 følger en nærmere omtale av status for oppfølging av samhandlingsreformen og i kapittel 5 omtales endringer i organiseringen innenfor NAV.

2 Fylkesoversikt for interkommunalt samarbeid

2.1 Samlet omfang og geografisk nivåfordeling

I kartleggingen er det registrert at de 23 kommunene i Nord-Trøndelag deltar i til sammen 218 forskjellige formelle interkommunale samarbeidsordninger. Dette tallet innbefatter alle regionråd, samkommuner, øvrige interkommunale styrer, interkommunale selskaper, aksjeselskaper og avtalebasert samarbeid der kommunene er hovedaktører. Nedenfor følger en nærmere analyse av de 218 ordningene.

I tabellen nedenfor er den geografiske hovedstrukturen beskrevet nærmere. Tabellen framkommer ved at ordningene er fordelt på tre hovedgrupper hhv. ordninger på lokalt/bilateralt nivå, ordninger på regionråds- og samkommunenivå og ordninger på høyere geografisk nivå.

Ordninger på lokalt nivå gjelder typisk kjøp og salg av tjenester mellom to-tre kommuner, i noen tilfeller flere kommuner. Ordninger der en samkommune eller en annen regional enhet selger tjenester til andre enkeltkommuner, regnes ordningen som lokal. Det gjelder f.eks. Flatangers omfattende tjenestekjøp i Midtre Namdal samkommune (MNS) og tilsvarende for salg av skatteoppkreverfunksjon og arbeidsgiverkontroll fra hhv. MNS Skatt og Inn-Trøndelag skatteoppkreverkontor til nabokommuner.

Ordninger på regionråds- og samkommunenivå dekker alle ordninger under de to samkommunene og alle ordninger der et flertall av kommunene innenfor regionrådenes nedslagsfelt deltar. Det er utvist skjønn i vurderingen av hva som regnes som regionale ordninger. Som en hovedregel godtas avvik på +/- én kommune i forhold til deltakende kommuner i regionrådet. I tilfellet Værnesregionen regnes ordninger der minst fire kommuner deltar som regionale. Det har sammenheng med at fire av kommunene (Stjørdal, Meråker, Selbu og Tydal) som regel er med på alle ordninger, til forskjell fra Malvik og Frosta.

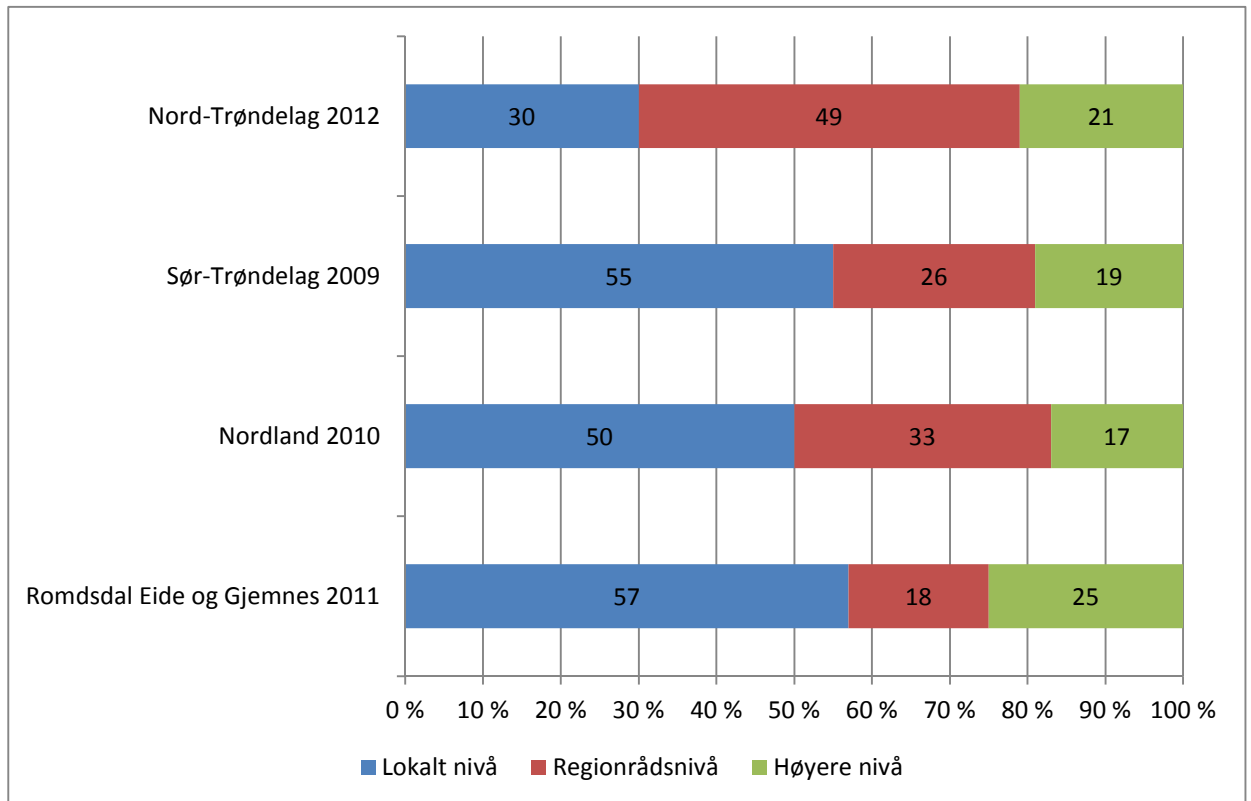
Ordninger på høyere geografisk nivå er som regel ordninger med mange deltakerkommuner, ofte organisert på fylkesnivå, for hele Innherred eller hele Namdalen, eller på tvers av grensene for regionrådene og samkommunene.

Geografisk nivå	2008		2012	
	Prosent	Antall	Prosent	Antall
Lokale og bilaterale ordninger	41	60	30	66
Ordninger på regionråds- eller samkommunenivå	44	65	49	107
Ordninger på høyere geografisk nivå	15	22	21	45
Sum	100	147	100	218

Tabell 2.1 Forekomst av formelle interkommunale samarbeidsordninger på ulike geografiske nivåer i Nord-Trøndelag i 2008 og 2012

Som det framgår har det skjedd en betydelig økning særlig i antall ordninger på regionråds- og samkommunenivå. Antall ordninger i de faste samarbeidsregionene er nesten fordoblet. Selv om noe av denne veksten skyldes endringer i måten ordningene er talt opp på, er det en realitet at det regionale samarbeidet har vært på kraftig frammarsj fylket sett under ett. Forskjellene mellom fylkets delregioner er imidlertid store, jf. nærmere analyser i det følgende.

Etter 2008 har NIVI gjennomført kartlegginger av interkommunalt samarbeid også i Sør-Trøndelag, Nordland og blant ni kommuner i Romsdal inkludert Eide og Gjemnes¹. Den geografiske strukturen på samarbeidet i Nord-Trøndelag er spesiell ved at samarbeidet på regionrådsnivå er mer velutviklet enn i andre fylker. Det var tilfelle etter kartleggingen i 2008 og kan være ytterligere forsterket etter den siste kartleggingen i 2012, jf. figuren nedenfor. Det må tas forbehold om at det kan ha skjedd endringer i kanskje særlig Sør-Trøndelag, hvor det etter siste kartlegging ble iverksatt et fylkesinitiativ for utvikling av et sterkere samarbeid innenfor faste samarbeidsregioner.

Figur 2.1 Andel formelle samarbeidsordninger på ulike geografiske nivåer i Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag, Nordland og Romsdal inkl. Eide og Gjemnes. Prosent. Kilde: NIVI

¹ Sluttrapporter ligger på www.nivi.no

2.2 Ordninger på høyt geografisk nivå

Når det gjelder ordninger på høyere geografisk nivå, registreres en økning fra 22 til 45 ordninger. På dette nivået registreres økt samarbeid på tvers av fylkesgrensen mellom Nord- og Sør-Trøndelag, dels ved at samarbeidet i Trondheimsregionen er reorganisert og utvidet med nye medlemskommuner fra 2011 (Rissa og Leksvik, fra før deltok Stjørdal fra Nord-Trøndelag med tillegg av Trondheim, Malvik, Klæbu, Melhus, Skaun, Orkdal og Midtre Gauldal) og dels ved at en rekke andre ordninger utvikler seg på tvers av fylkesgrensen. Samarbeidet gjennom Trondheimsregionen er forsterket gjennom økt formalisering av den politiske og administrative organiseringen. Under Trondheimsregionen pågår også en omfattende prosjektaktivitet der flere er av permanent karakter og i dag framstår som permanente samarbeidsordninger. Det gjelder særlig Interkommunal arealplan for Trondheimsregionen (IKAP), men også samarbeidet om strategisk næringsplan og en del andre prosjekter som har karakter av permanent samarbeid.

Blant andre ordninger som krysser fylkesgrensen, kan det nevnes endringer i brannvernssamarbeidet, bl.a. Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS, som ble etablert av Trondheim, Malvik og Klæbu i 2007, og som i dag også har Oppdal, Rissa og Leksvik som eierkommuner. Videre kan det pekes på samarbeidet om e-tjenester gjennom Det Digitale Trøndelag (DDT) som ble utvidet med fem nye kommuner i 2008 og som i dag dekker 12 kommuner i Nord- og Sør-Trøndelag. Videre er Arbeidsgiverkontrollen i Trøndelag (Malvik) reorganisert og utvidet med ni nye kommuner fra 2009. Ordningen dekker i dag 15 kommuner i de to fylkene. Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS (IKA) har fått tre nye medlemskommuner og dekker i dag 23 kommuner i Sør-Trøndelag og 14 kommuner i Nord-Trøndelag.

Nedenfor følger en opplisting av større regionale samarbeidsordninger som krysser fylkesgrensen mellom Nord- og Sør-Trøndelag. I oversikten er det ikke tatt med ordninger på regionrådsnivå i Værnesregionen og Fosen regionråd, hvor det er utviklet et omfattende interkommunalt samarbeid på tvers av fylkesgrensen. Det er heller ikke tatt med ordninger gjennom INVEST-samarbeidet rundt Steinkjer og ordninger i Midtre Namdal samkommune, som på noen områder også innbefatter Osen kommune i Sør-Trøndelag, jf. nærmere omtale av samarbeidet på regionrådsnivå i kap.3. Endelig dekker oversikten heller ikke lokale samarbeidsordninger mellom to eller flere kommuner på tvers av fylkesgrensen.

Formalisert samarbeid som krysser fylkesgrensen	Deltakere
Trondheimsregionen, herunder samarbeid gjennom regionråd, interkommunal arealplan, strategisk næringsplan etc.	10k + STFK: Stjørdal, Leksvik fra NT, Trondheim, Malvik, Klæbu, Melhus, Skaun, Orkdal, Midtre Gauldal og Rissa fra ST.
Byer i Midt-Norge, politisk samarbeid mellom bykommuner i Midt-Norge	9k: Namsos, Steinkjer, Levanger, Verdal, Stjørdal, Røros, Orkdal, Kristiansund og Trondheim
Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS	38k, 23k i ST, alle unntatt Frøya og Agdenes i ST, med tillegg av Os i Hedmark og 14k i NT: Stjørdal, Meråker, Frosta, Leksvik, Levanger, Verdal, Inderøy, Steinkjer, Snåsa, Grong, Høylandet, Namsskogan, Røyrvik, Lierne. I tillegg kommer STFK, NTFK og ISK.
Interkommunalt Utvalg mot Akutt forurensning (IUA), Trondheim	30k: Stjørdal, Frosta, Meråker, Leksvik + alle kommuner i Sør-Trøndelag + Os kommune i Hedmark
Sør-Trøndelag 110-sentral	26k: 23k i ST, alle unntatt Osen + Leksvik og Os kommune
Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS	6k: Trondheim, Malvik, Klæbu, Oppdal, Rissa, Leksvik
Trondheimsfjorden interkommunale havn IKS	Trondheim, Orkdal, Stjørdal
Innherred Renovasjon IKS	9k, 7 i NT og 2 i ST: Inderøy, Verdal, Levanger, Leksvik, Frosta, Meråker, Stjørdal, Malvik, Selbu
Det Digitale Trøndelag (DDT)	12k + STFK, FMST, NTFK, FMNT: Steinkjer, Verdal, Levanger, Frosta, Meråker, Stjørdal, Trondheim, Malvik, Meldal, Klæbu, Tydal, Selbu
Arbeidsgiverkontrollen i Trøndelag	15k: Stjørdal, Frosta, Meråker, Agdenes, Hemne, Malvik, Meldal, Melhus, Midtre Gauldal, Oppdal, Orkdal, Rennebu, Selbu, Skaun, Tydal
Naboer AB, utviklingsselskap for å stimulere utvikling innenfor bl.a. kultur, turisme og idrett over landegrensen	10k: Trondheim, Holtålen, Inderøy, Meråker, Levanger, Steinkjer, Stjørdal, Verdal, Frosta, Tydal, Krokrom, Åre, Østersund og Bergs kommuner, NTFK, STFK, Jämtland läns landsting,

Tabell 2.2 Formelle samarbeidsordninger på høyere geografisk nivå som krysser fylkesgrensen mellom Nord- og Sør-Trøndelag. Eksklusiv samarbeidsordninger på regionrådsnivå og lokalt nivå som krysser fylkesgrensen.

På fylkesnivå i Nord-Trøndelag finner vi seks ordninger, herunder et stort revisjonsselskap (KomRev Trøndelag IKS) som nylig har utvidet sin virksomhet med fem nye kommuner på Sør-Helgeland. Videre finner vi et større selskap som dekker sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalgene i kommunene (KomSek Trøndelag IKS), krisesenter, incestsenter, 110-sentral og en skogbrannavtale som dekker hele fylket.

Formalisert samarbeid på fylkesnivå	Deltakere
KomRev Trøndelag IKS	26k: 21 i NT, alle unntatt Vikna og Leksvik, 5 k på Sør-Helgeland, med tillegg av ISK, MNS og NTFK
KomSek Trøndelag IKS	21k i NT, alle unntatt Vikna og Leksvik, med tillegg av ISK, MNS og NTFK
Krisesenteret i Nord-Trøndelag	Alle 23 kommuner i NT
Senter mot incest og seksuelle overgrep Nord-Trøndelag	25k, alle i NT + Roan og Bindal
Nord-Trøndelag 110-sentral	24k og 13k: Vikna, Nærøy, Leka, Namsos, Overhalla, Fosnes, Namdalseid, Flatanger, Grong, Høylandet, Lierne, Røyrvik, Namsskogan
Skogbrannavtale NT	23k: alle i NT

Tabell 2.3 Formelle samarbeidsordninger på fylkesnivå i Nord-Trøndelag

På Innherredsnivå finner vi syv ordninger, herunder Regionsamarbeid Frostating, som ble opprettet i 1997 for å være et strategiorgan og en pådriver i det regionale samarbeidet mellom kommunene på Innherred. Regionsamarbeidet har imidlertid aldri fått en slik rolle og samarbeidet er i dag begrenset til en årlig samling og for tiden samordning av visse oppgaver innenfor innkjøp. Behovet for et bredere regionalt samarbeid på Innherred må ses i lys av at regionen består av sterke enkeltkommuner som så langt har prioritert samarbeidet på regionrådsnivå, inkludert Innherred samkommune. Det er likevel en klar forskjell i den regionale mobiliseringen på Innherred sammenliknet med Trondheimsregionen og Region Namdal, jf. omtale av sistnevnte regionetablering nedenfor.

Formalisert samarbeid på Innherredsnivå	Deltakere
Regionsamarbeid Frostating	8k: Stjørdal, Meråker, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Steinkjer, Verran
Interkommunalt Utvalg mot Akutt forurensning (IUA), Inn-Trøndelag	6k: Levanger, Verdal, Inderøy, Verran, Steinkjer, Snåsa
Inn-Trøndelag Brannvesen IKS	5k: Inderøy, Steinkjer, Verran, Snåsa, Osen
Indre Trondheimsfjorden Havnevesen IKS (ITH)	Inderøy, Steinkjer, Verran, Verdal, Levanger, Frosta, Leksvik
Innherred interkommunale legevakt IKS	4k: Inderøy, Verdal, Levanger, Frosta
Stiklestad nasjonale kultursenter AS	Verdal, NTFK, Steinkjer, Stjørdal og Levanger med i styre
Driftsassistenten NT sør	8k: Steinkjer, Inderøy, Verran, Leksvik, Verdal, Levanger, Stjørdal, Meråker

Tabell 2.4 Formelle samarbeidsordninger på Innherredsnivå i Nord-Trøndelag

På Namdalsnivå finner vi 11 ordninger, hvorav Region Namdal er en ny politisk og administrativ enhet som ble formalisert i 2009. Region Namdal fungerer som en politisk overbygning over de to regionrådsområdene (Indre Namdal regionråd og Ytre Namdal regionråd) og Midtre Namdal samkommune. Regionen har som formål å arbeide med samordning av felles saker, herunder rammevilkår for kommunene, kompetanseoppbygging

inkl. oppfølging av samhandlingsreformen og merkevarebygging. Regionen har et styre bestående av ordførerne som møtes 1-2 ganger pr år og et arbeidsutvalg som består av regionrådslederne i Indre og Ytre Namdal, med tillegg av samkommuneordfører og ordfører i Namsos kommune. Regionen kjøper sekretariatstjenester fra administrasjonen i Midtre Namdal samkommune. Regionen har opprettet en egen fagadministrativ gruppe kalt Samreg Namdal for oppfølging av samhandlingsreformen. Samreg Namdal består av samhandlingskoordinatorer/prosjektledere for samhandlingsreformen i hver av delregionene med tillegg av daglig leder i Namdal Rehabilitering. Gruppen ble nedsatt i 2010 og har laget en grunnlagsrapport om aktuelle samarbeidsområder, herunder vurdert LMS, pasientkoordinator, rehabilitering, samarbeidsavtaler, IKT og kompetanse.

For øvrig kan det nevnes at oppvekstsamarbeidet, som bl.a. dreier seg om skoleutvikling og samarbeid om oppfølging av statlige prosjekter (Ny Giv), i dag er formalisert mellom Midtre og Indre Namdal. På dette området vurderes en heldekkende ordning for hele Namdalen dvs. inkludert de tre kommunene i Ytre Namdal. Det kan også nevnes at det pågår vurderinger av framtidig organisering og tjenesteinnhold i legevaktordningen LINA, bl.a. sett i lys av eksisterende lokale ordninger og nye utfordringer som følge av samhandlingsreformen. Selskapet Museetmidt IKS er nylig utvidet med seks nye medlemmer fra 1.1.2012.

Endelig kan det nevnes noen få samarbeidsordninger som kysser grensene for Innherred og Namdalen. Det gjelder Lierne Nasjonalparksenter IKS og Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella og Li erne nasjonalparker, som er et samarbeid mellom Lierne, Snåsa, Grong, Steinkjer, Verdal og Nord-Trøndelag fylkeskommune. Også Samarbeid om fylkesvei 17, som er et samarbeid mellom Steinkjer, Verran, Namdalseid, Osen og Namsos, går på tvers av de faste geografiske samarbeidsregionene.

Det skal til slutt nevnes at åtte kommuner i Nord-Trøndelag er eiere av Kommunekraft AS, som er et landsdekkende selskap som formidler kraft, herunder konsesjonskraft for aksjonærkommunene med sikte på best mulige kommersielle betingelser i det åpne marked. Kommunekraft AS er eid av 126 kommuner, 8 fylkeskommuner og Landssammenslutninga av vasskraftkommunar (LVK). I Nord-Trøndelag står Grong, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Snåsa, Overhalla, Verran og Meråker som eier av selskapet. Det er for øvrig et typisk trekk ved Nord-Trøndelag at kommunene ikke er eiere av kraftselskaper, slik tilfellet er i Sør-Trøndelag (TrønderEnergi AS) og en rekke andre fylker.

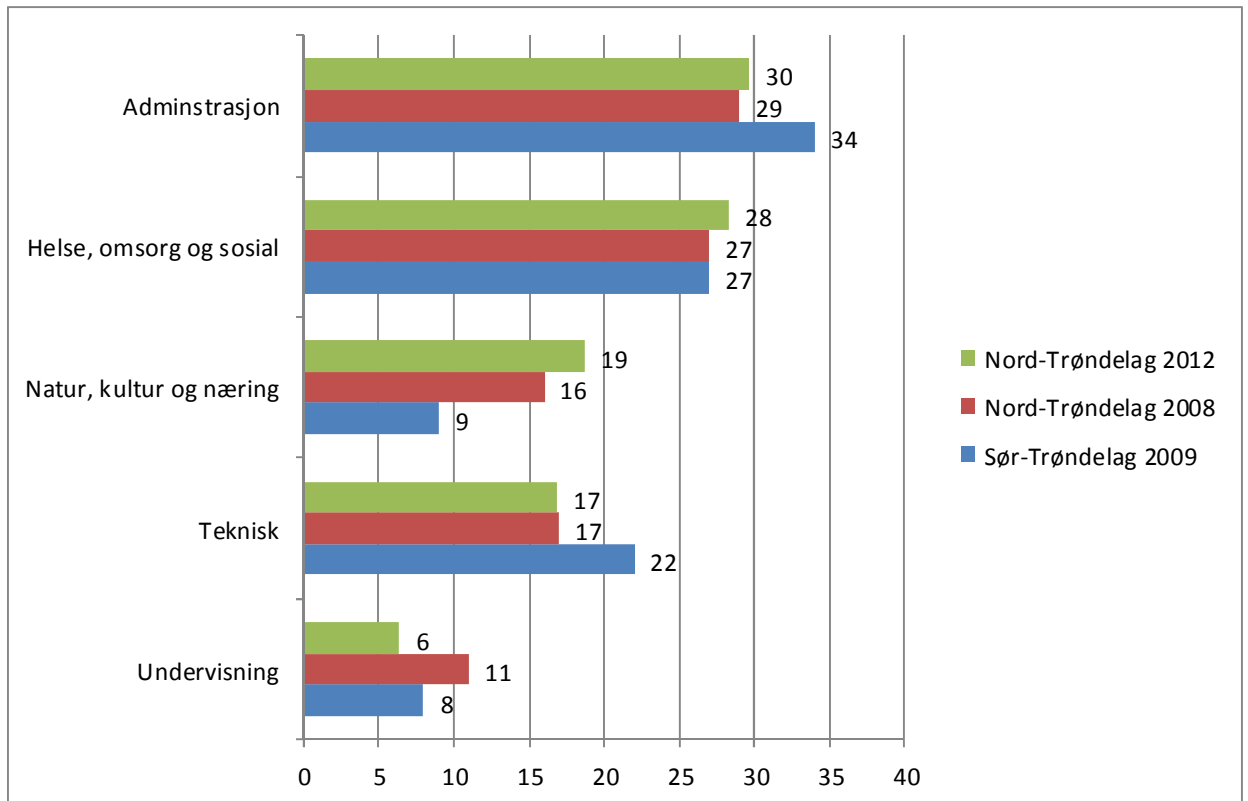
Formalisert samarbeid på Namdalsnivå	Deltakere
Region Namdal, politisk overbygning over to regionråd og en samkommune. Sekretariat gjennom Midtre Namdal samkommune.	14k i Namdal
Namdal Rehabilitering IKS	14k: 13k i Namdalen, alle unntatt Snåsa, med tillegg av Bindal
Legevaktordningen i Namdalen (LINA)	14k: Vikna, Leka, Nærøy, Namsos, Overhalla, Fosnes, Namdalseid, Flatanger, Grong, Høylandet, Lierne, Namsskogan, Røyrvik, Osen
EINA - Etterutdanningsnettverket i Namdalen, formalisert kompetansesamarbeid innenfor helse- og sosialområdet	14k, Osen, Bindal, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Helseforetaket i Nord-Trøndelag
Skjenkekontrollen i Namdalen	12 k: Namdalseid, Namsos, Overhalla, Flatanger, Fosnes, Namsskogan, Grong, Høylandet, Røyrvik, Nærøy, Vikna, Leka
Oppvekstsamarbeid Midtre og Indre Namdal (MNR oppvekst)	11k i Midtre og Indre Namdal
Innkjøpsamarbeid med NT fk	15k i NT: Leksvik, Namdalseid, Snåsa, Namsos, Flatanger, Høylandet, Fosnes, Leka, Namsskogan, Lierne, Grong, Overhalla, Røyrvik, Nærøy, Vikna + NTFK
Interkommunalt Utvalg mot Akutt forurensning (IUA), Namdal	13 k i Namdalen, alle unntatt Snåsa som er med i IUA Inn-Trøndelag
Midtre Namdal Avfallsselskap IKS	13k: Vikna, Nærøy, Leka, Namsos, Overhalla, Fosnes, Namdalseid, Flatanger, Grong, Høylandet, Osen, Roan, Bindal
NamNamdalen AS	11k: Namsos, Fosnes, Overhalla, Namdalseid, Overhalla, Vikna, Nærøy, Grong, Høylandet, Namsskogan, Røyrvik
Museetmidt IKS	8k: Namsos, Vikna, Nærøy, Overhalla, Fosnes, Namsskogan, Grong, Lierne

Tabell 2.5 Formelle samarbeidsordninger på Namdalsnivå i Nord-Trøndelag

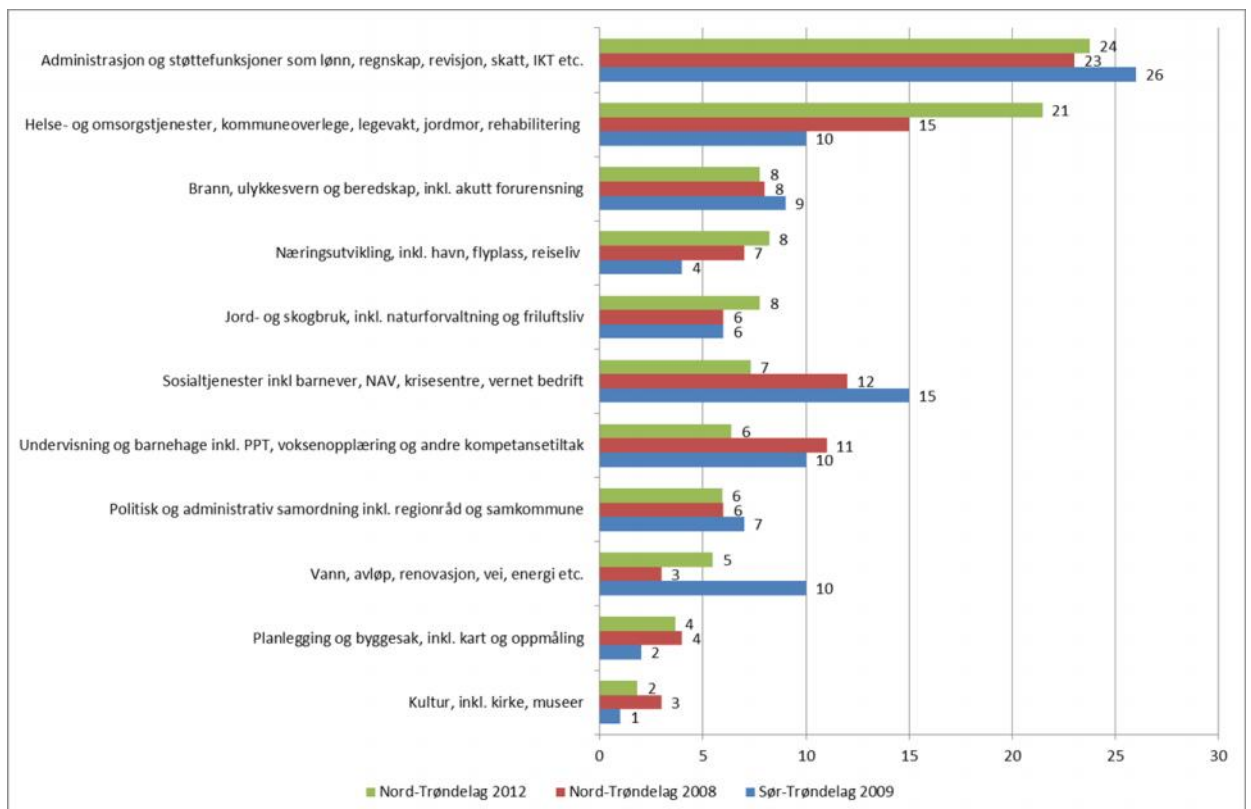
2.3 Sektorfordeling

I de følgende delkapitler skal vi studere samarbeidets innhold. Først vises forekomst av interkommunalt samarbeid på ulike kommunale sektorområder. Dernest følger en mer detaljert innholdsanalyse av forekomst på homogene oppgavefelt.

I figuren nedenfor er alle registrerte samarbeidsordninger klassifisert etter sektor, hhv. grov og fin sektorfordeling. Den fine sektorinndelingen er laget av NIVI og legges til grunn for den mer detaljerte gjennomgangen. Referansetall fra tilsvarende kartlegging i Sør-Trøndelag er tatt med i figurene. Vi gjør oppmerksom på at alle ordninger teller likt i framstillingen, uavhengig av organisasjonsform og økonomisk omfang på samarbeidet.

Figur 2.2 Grov sektorfordeling av registrerte samarbeidsordninger i Sør- og Nord-Trøndelag. Prosent. N=143 for Sør-Trøndelag 2009, 147 for Nord-Trøndelag 2008, 218 for Nord-Trøndelag 2012.

Figur 2.3 Fin sektorfordeling av registrerte samarbeidsordninger i Sør- og Nord-Trøndelag. Prosent.

I Nord-Trøndelag registreres en kraftig vekst i samarbeidet innenfor helse- og omsorgstjenesten fra 2008 til 2012. Samarbeidet innenfor helse og omsorg er nå omtrent like omfattende som samarbeidet innenfor administrasjon og støttetjenester, målt i antall samarbeidsordninger. Færrest samarbeidsordninger finner vi innenfor undervisningssektoren og viktige enkeltfunksjoner som plan, byggesak, oppmåling, VAR-tjenester og kultur.

I Nord-Trøndelag finner vi en betydelig høyere andel samarbeidsordninger innenfor helse og omsorg enn i Sør-Trøndelag. Kommunene i Sør-Trøndelag skiller seg ut med en større andel ordninger innenfor sosialtjenester og VAR-tjenester. Dette mønsteret kan imidlertid være endret i Sør-Trøndelag som følger av omstillinger etter 2009.

2.4 Sektorvis gjennomgang av etablerte ordninger

Nedenfor følger en detaljert gjennomgang av alle registrerte samarbeidsordninger innenfor ulike sektorområder. I framstillingen er vi opptatt av forekomst og omfang på samarbeidet med vekt på samarbeidsstruktur og hvilke tjenester som ytes gjennom de interkommunale ordningene. Framstillingen gir en fylkesdekkende status for samarbeid på 10 forskjellige sektorområder. Gjennomgangen er strukturert etter den fine sektorfordelingen. Det vises til kap.2.6-2.8 for gjennomgang av nyetableringstakt, deltakerfrekvenser og bruk av ulike juridiske tilknytningsformer. I Kap.3 følger en omtale av politiske styringsorganer og sammenlikning av nivå på det regionale samarbeidet i de ulike delregionene.

2.4.1 Samarbeid om administrasjon

Innenfor administrasjon og støttetjenester er det registrert 52 samarbeidsordninger som minst én av Nord-Trøndelags 23 deltar i, jf. oversikt i tabellen nedenfor. Ordningene kan grupperes i følgende åtte undergrupper, med antall registrerte samarbeidsordninger i parentes:

1. Revisjon (2)
2. Kontrollutvalgssekretariat (2)
3. IKT (14)
4. Skatt (15)
5. Lønn og regnskap (6)
6. Arkiv (2)
7. Innkjøp (2)
8. Andre administrative funksjoner (9)

Kommunerevisjon dekkes av to interkommunale selskaper, det tilnærmet fylkesdekkende KomRev Trøndelag IKS som også dekker fem kommuner på Sør-Helgeland, og Fosen kommunerevisjon IKS som dekker alle medlemskommunene i Fosen regionråd inkl. Leksvik. I Nord-Trøndelag er det kun Vikna som står utenfor de store revisjonsselskapene. Kommunen kjøper revisjonstjenester fra et privat firma.

Funksjonen som sekretariat for kommunenes kontrollutvalg dekkes av en tilsvarende struktur som innenfor revisjon dvs. KomSek Trøndelag IKS og Fosen Kontrollutvalgssekretariat IKS. Også på dette området har Vikna en egen løsning utenfor de store selskapene.

IKT-samarbeidet består av til sammen 14 forskjellige ordninger, hvorav syv kan betraktes som helhetlige regionale løsninger innenfor fylkets faste samarbeidsregioner. Det er imidlertid forskjeller i både omfang og styringsformer for det regionale samarbeidet om IKT. Den mest formaliserte løsningen finner vi i Innherred samkommune (ISK) hvor hele tjenesten er felles for Levanger og Verdal og underlagt samkommunestyret. ISK IT er en egen resultatenheter med syv årsverk. I Indre Namdal er IKT-funksjonen skilt ut i et interkommunalt selskap som har

tre ansatte og som i betydelig grad baserer seg på kjøp av tjenester fra eksterne. Løsningen i Midtre Namdal innebærer både en regional og lokal organisering. Tjenesten omfatter ni ansatte som inkluderer stillinger i den enkelte kommune som også utfører oppgaver lokalt. I Værnesregionen omfatter IKT-samarbeidet fem kommuner, alle unntatt Malvik. Tjenesten er budsjettert med 14,75 årsverk med tillegg av fire lærlinger i 2012 og utgjør dermed det største interkommunale IT-miljøet i Nord-Trøndelag. I INVEST dekker IKT-samarbeidet tre kommuner, Inderøy, Steinkjer og Verran. Fellesløsninger driftes av fire fast ansatte i Steinkjer som vertskommune, med tillegg av to lærlinger og 2,6 årsverk i de samarbeidende kommunene. I Ytre Namdal driftes felles IT-systemer av kommunenes IKT-personell i nettverk. IKT-funksjonen er under løpende utvikling i alle delregioner. Framtidig organisasjonsløsning er under vurdering i Midtre Namdal.

Det formaliserte IKT-samarbeidet består også av en del separate ordninger hvor det kan være særskilte avtaler og en egen organisering, evt. også avvikende deltakelse i forhold til den regionale løsningen. Slike eksempler finnes på Fosen, i Værnesregionen og i Midtre Namdal. I Midtre Namdal kjøper Flatanger IKT-tjenester fra IT MNS med samkommunen som vertskommune.

For øvrig skal Det Digitale Trøndelag (DDT) nevnes. DDT er et samarbeid om i hovedsak e-tjenester og omfatter 12 kommuner i Nord- og Sør-Trøndelag med tillegg av begge fylkeskommunene og begge fylkesmennene. DDT ble utvidet med fem nye medlemmer i 2008. Fra Nord-Trøndelag deltar kommunene Steinkjer, Verdal, Levanger, Frosta, Meråker og Stjørdal.

Innenfor skatteoppkreving finner vi 15 ordninger, hvorav felles skatteoppkreverfunksjon med helhetlig ansvar er etablert på Fosen (inkl. Leksvik), for fire av seks medlemskommuner i Værnesregionen, Levanger/Verdal gjennom felles kemnerfunksjon under samkommunen, for INVEST-kommunene gjennom Inn-Trøndelag Skatteoppkreverkontor og for de fire kommunene i Midtre Namdal samkommune (MNS). Skatteoppkreveren i MNS ivaretar også helhetlig skatteoppkreverfunksjon for fire andre kommuner (Flatanger, Høylandet, Lierne og Røyrvik). Løsningen for de fire kommunene som står utenfor samkommunen er registrert som egne ordninger fordi de innebærer tjenestekjøp og myndighetsoverføring med MNS som vertskommune. Videre er det også registrert fem kjøps- og salgssavtaler som er begrenset til arbeidsgiverkontroll. Det gjelder dels et geografisk omfattende samarbeid gjennom Arbeidsgiverkontrollen i Trøndelag, hvor 15 kommuner deltar, hvorav tre fra Nord-Trøndelag (Stjørdal, Frosta og Meråker). Videre selger Skatteoppkreveren i MNS kontrolltjenester til Vikna og Leka, mens Inn-Trøndelag skatteoppkreverkontor selger tilsvarende tjenester til Snåsa, Grong og Namsskogan. På Fosen finner vi en litt spesiell ordning gjennom Fosen inkasso, der medlemskommunene samarbeider om innfordring utenom skatt.

Når det gjelder lønn og regnskap, finnes felles løsninger i fire av delregionene, Fosen, Værnesregionen, Innherred samkommune og INVEST. Leksvik deltar i Fosen Lønn og Fosen Regnskap som er to separate ordninger som begge ble etablert i 2004. Værnesregionen Lønn og Regnskap er felles for fire kommuner (Stjørdal, Meråker, Selbu og Tydal) og ble etablert i 2008. Levanger og Verdal har siden 2004 hatt en felles løsning for begge funksjoner fordelt på to resultatenheter under samkommunen (Organisasjon og Økonomi). I INVEST ble INVEST Regnskap og Lønn etablert i 2010 med Inderøy som vertskommune. Økonomienheten i INVEST er dimensjonert med 17,8 årsverk.

Det er grunn til å merke seg at økonomisamarbeidet er mer omfattende i Innherred samkommune enn i de øvrige delregionene ved at det også omfatter budsjett og analyse. Levanger og Verdal er også de eneste kommunene i Nord-Trøndelag som har en felles

personalfunksjon gjennom samkommunen. I NIVIs kartlegginger i tre fylker er det kun oppdaget to andre kommuner som har et så omfattende samarbeid om administrative funksjoner. Det gjelder Evenes og Tjeldsund kommuner i Nordland som har etablert et meget omfattende vertskommunesamarbeid etter 2007.

Samarbeid om arkivfunksjoner foregår først og fremst gjennom IKA Trøndelag IKS, som eies av 23 kommuner i Sør-Trøndelag, 14 kommuner i Nord-Trøndelag og to fylkeskommuner. Snåsa og Høylandet ble medeiere i IKA fra 1.1.2012. For øvrig har Levanger og Verdal felles arkiv med overføring av kommunenes ansvar etter arkivloven til samkommunen. Arkivfunksjonen inngår i et felles dokumentsenner, som er en egen resultatenheter under samkommunen.

I Nord-Trøndelag finner vi to formaliserte samarbeid om innkjøpsfunksjon. Innkjøpssamarbeid med Nord-Trøndelag fylkeskommune dekker 15 kommuner, Leksvik og alle 14 kommunene i Namdalen. Innkjøpssamarbeidet i Værnesregionen dekker alle seks medlemskommunene. For øvrig kan det foregå mer uformelt samarbeid om innkjøp, f.eks. mellom kommunene som deltar i Frostating.

Gruppen «andre administrative funksjoner» dekker ni ulike ordninger, hvorav tre ordninger i Værnesregionen og tre i Innherred samkommune kan fremheves som både sjeldne og interessante.

I Værnesregionen er et felles elektronisk kvalitets- og avvikssystem under innføring i alle medlemskommunene. I regionen er også et felles forvaltningskontor under etablering. Kontoret skal ha ansvar for tildeling tjenester etter sosialtjenesteloven og helselovgivningen, herunder institusjonsplasser og boliger med heldøgns omsorg, inkludert vederlagsberegning, IPLOS-registrering, rapportering og klagebehandling. Kontoret vil være et samarbeid mellom Stjørdal, Meråker, Selbu og Tydal og dimensjoneres med 12 årsverk. Videre er det fra 1.1.2012 vedtatt opprettelse av felles stilling som personvernombud for fem kommuner, med Tydal som vertskommune. Formålet er å sikre at personopplysninger behandles riktig ifht gjeldende lovverk. Arbeid med informasjonssikkerhet og oppbygging av kontrollrutiner og system for internkontroll skal videreutvikles. Fagnettverk skal etableres mellom felles personvernombud og systemeiere/behandlingsansvarlige for systemer som behandler personopplysninger. Tilgang til bredere forvaltningskompetanse inkludert juridisk kompetanse, samt oppbygging av felles tjenestetilbud er viktige begrunnelser.

I Innherred samkommune kan felles kommuneadvokat, felles HMS/kvalitetskoordinator og Servicesenter med ansvar for kundebehandling og Husbankordninger framheves. Felles kommuneadvokat gjennom samkommunen er det eneste registrerte samarbeidet om juridisk kompetanse i Nord-Trøndelag. HMS/kvalitetskoordinatoren er også spesiell sett i lys av at samkommunen har overtatt ansvar for lovbestemte kvalitetsutviklings- og kompetansesystemer iht. opplæringslov, sosialtjenestelov, kommunehelsetjenestelov og barnevernlov. Både kommuneadvokaten og HMS/kvalitetskoordinator inngår i en egen utviklingsstab i samkommunen, hvor også samhandlingskoordinator, folkehelsekoordinator og to personer med ansvar for felles planfunksjon inngår. Utviklingsstaben i samkommunen er for øvrig det eneste kjente eksemplet på et formalisert utviklingsmiljø av denne type i Nord-Trøndelag.

1	KomRev Trøndelag IKS	27	Skatteoppkrever MNS-Røyrvik
2	Fosen Kommunerevisjon IKS	28	Arbeidsgiverkontroll MNS, Vikna, Leka
3	KomSek Trøndelag IKS	29	Arbeidsgiverkontroll INVEST-Grong
4	Fosen Kontrollutvalgssekretariat IKS	30	Arbeidsgiverkontroll INVEST-Namskogan
5	Det Digitale Trøndelag (DDT)	31	Arbeidsgiverkontroll INVEST-Snåsa
6	Fosen IKT	32	Arbeidsgiverkontrollen i Trøndelag
7	IKT-tjenester Leksvik, Osen, Rissa	33	Fosen Inkasso
8	Fosenportalen	34	Fosen Regnskap
9	Sak/arkiv-system Fosen	35	Lønn og regnskap i Værnesregionen
10	Helse- og omsorgsprogram Fosen	36	INVEST Regnskap og Lønn
11	Værnesregionen IT (VARIT)	37	Fosen Lønn
12	Ny logo og felles portalløsning Værnesregionen	38	Organisasjon i ISK (lønn, personal)
13	IKT i ISK	39	Økonomifunksjon i ISK (regnskap, innfordring, budsjett, analyse)
14	IKT-samarbeid i INVEST	40	Dokumentsenter i ISK (arkiv, merkantil, informasjon)
15	IT MNS	41	Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS
16	IT MNS-Flatanger	42	Innkjøpssamarbeid med NT fk
17	IKT Indre Namdal IKS	43	Værnesregionen Innkjøp
18	IKT-samarbeid Ytre Namdal	44	Statistikk og progoser i Trondheimsregionen
19	Kemnerkontoret for Fosen	45	Fosen Låneadministrasjon
20	Skatteoppkreveren i Værnesregionen	46	Fosen forsikringsordninger
21	Kemner i ISK	47	Interkommunalt forvaltningskontor i Værnesregionen
22	Inn-Trøndelag Skatteoppkreverkontor	48	Personvernombud i Værnesregionen
23	Skatteoppkreveren i MNS	49	Felles kvalitets- og avvikshåndteringssystem Værnesregionen
24	Skatteoppkrever MNS-Flatanger	50	Kommuneadvokat i ISK
25	Skatteoppkrever MNS-Høylandet	51	HMS/kvalitetskoordinator i ISK
26	Skatteoppkrever MNS-Lierne	52	Servicekontor i ISK (kundebehandling, Husbanken)

Tabell 2.6 Formaliserte samarbeidsordninger innenfor administrasjon og støttetjenester hvor én eller flere av kommunene i Nord-Trøndelag deltar pr. mars 2012.

2.4.2 Samarbeid om helse- og omsorgstjenester

Innenfor helse- og omsorg er det registrert 47 formelle samarbeidsordninger. Her inngår samarbeid om forskjellige typer koordinatorstillinger for å følge opp samhandlingsreformen. Strukturen på dagens interkommunale helsesamarbeid i Nord-Trøndelag kan sammenfattes i følgende oversikt, med antall ordninger og angivelse av delregioner i parentes:

1. Felles samhandlingskoordinator/prosjektleder og felles reformprosjekt eller utredning om samhandlingsreformen (7: alle delregioner)
2. Felles folkehelsekoordinator (5: Fosen, ISK, MNS, med tillegg av lokale ordninger i Værnesregionen og Indre Namdal)
3. Felles pasientkoordinator (1: MNS)
4. Felles ruskoordinator/rus-samarbeid (2: Indre Namdal, med tillegg av en lokal ordning i Værnesregionen)
5. Distriktsmedisinsk senter (3: seks kommuner på Fosen, fire i Værnesregionen, fire i Inn-Trøndelag)
6. Kommuneoverlegefunksjon, inkluderer samfunnsmedisin, miljørettet helsevern (6: to stillinger på Fosen, en stilling i ISK, en stilling i Inn-Trøndelag, 1,6 av i MNS, inkl. salg av tjenester til Flatanger)
7. Legesamarbeid (2 lokale ordninger, Grong/Namsskogan og Lierne/Røyrvik)

8. Legevakt (10, alle delregioner)
9. Jordmor (3 lokale ordninger i Midtre, Indre og Ytre Namdal)
10. Rehabilitering (1 regional ordning i Namdalen)
11. Tverrfaglig ambulerende team demens (1 regional ordning i Midtre Namdal + Osen)
12. Kommunepsykolog for barn og unge (1 ordning i MNS)
13. Frisklivsentral (1 ordning i Værnesregionen)
14. Andre ordninger (4: Skjenkekontroll, etterutdanning, korttidsplasser, sentralkjøkken)

I Trøndelag er det så langt etablert tre lokalmedisinske sentre. I utgangspunktet er et lokalmedisinsk senter én av tre mulige modeller for etablering av såkalte intermedieravdelinger. Med intermedieravdeling menes et tilbud med heldøgnplasser hvor pasienter kan behandles før eller i stedet for på sykehus, eller alternativt etter opphold på sykehus. De tre modellene er som følger:

Modell 1: Sykestue eller såkalt prehospital observasjonsenhet, som er små sengeenheter i kommunen, ofte lagt til et sykehjem og tett integrert med den kommunale helsetjenesten. Sykestuemodellen kan håndtere pasienter med behov for tilbud både før, i stedet for, og etter sykehusbehandling. Modellen kan være særlig aktuell for mindre kommuner med lang avstand til sykehus. I Nord-Trøndelag er Vikna et eksempel på en kommune som har sykestue.

Modell 2: Distriktsmedisinsk senter (DMS), også benevnt Lokalmedisinsk senter (LMS). Det er større enheter med et betydelig befolkningsgrunnlag hvor kommunale behandlingstilbud er integrert med desentralisert spesialisthelsetjeneste, bl.a. spesialistpoliklinikker eller andre former for desentralisert statlig spesialisthelsetjeneste (satelitter). En DMS/LMS kan håndtere pasienter i alle grupper og kan være samordnet med en rekke kommunale helseoppgaver, både behandling og forebygging, inkludert samfunnsmedisinsk kompetanse og forebyggende folkehelse. I Trøndelag er det etablert tre slike DMSer som har forskjellig innhold og organisering, jf. nærmere omtale nedenfor.

Modell 3: Helsehus eller spesialiserte korttidsenheter. Disse er normalt lokalisert i nærheten av et sykehus for å sikre et nært samarbeid med spesialisthelsetjenesten og en sømløs overgang til kommunehelsetjenesten. Et helsehus er normalt et tilbud som kun håndterer pasienter etter innleggelse i sykehus. Eksempel på helsehus finner vi i Trondheim kommune.

Det er åpenbart at kommunene står overfor mange valgmuligheter når de skal avgjøre hvilke tilbud og modeller de skal velge for å oppfylle de lovpålagte kravene til samhandling og forebygging i den nye helse- og omsorgsloven og folkehelseloven. Erfaringer som er høstet og utfordringer ved etablering av DMS skal studeres nærmere. I første omgang kan det være viktig å identifisere likheter og forskjeller i organisering og innhold i de tre DMSene som så langt er etablert. Nedenfor følger en oppstilling av antatt viktig nøkkelinformasjon om de tre DMSene.

Kjennetegn	Fosen DMS IKS	Værnesregionen DMS	Inn-Trøndelag DMS
Etableringsår	2004 som forprosjekt. 2005 til 2008 som pilotprosjekt. Fast ordning etablert fra 1. januar 2009. Selskap stiftet 17.4.2009.	DMS Stjørdal etablert i 2007. Utvidet til Værnesregionen DMS fra 1.4.2011.	Etablert i januar 2011
Samarbeidende kommuner	Roan, Åfjord, Bjugn, Ørland, Rissa, Leksvik	Stjørdal, Meråker, Selbu, Tydal	Steinkjer, Inderøy, Verran, Snåsa
Samarbeidende helseforetak	St.Olavs hospital HF under Helse Midt-Norge RHF	St.Olavs hospital HF, sykehuset Levanger i Helse Nord-Trøndelag HF og Rusbehandling Midt-Norge HF under Helse Midt-Norge RHF	Sykehuset Levanger og Sykehuset Namsos i Helse Nord-Trøndelag HF under Helse Midt-Norge RHF
Befolkningsgrunnlag	24.000 innbyggere	29.400 innbyggere	32.700 innbyggere
Juridisk tilknytningsform	Interkommunalt selskap (IKS)	Vertskommune med folkevalgt nemnd etter Kommunelovens §28c. Under innføring.	Vertskommune med folkevalgt nemnd etter Kommunelovens §28c
Vertskommune, lokalisering	Ørland	Stjørdal	Steinkjer
Type tilbud	Før, i stedet for og etter sykehusbehandling.	I hovedsak etter sykehusbehandling, men også fire korttidsplasser som forvaltes av interkommunalt forvaltningskontor i Værnesregionen.	Etter sykehusbehandling
Hovedfunksjoner	Avdeling for observasjon (4 senger) og etterbehandling (8 senger), spesialpoliklinikk drevet med personell fra St.Olav, egne stillingsressurser på hhv. miljørettet helsevern, samfunnsmedisin og folkehelse, samt legevaktordning på kveld, natt og helg for 4 kommuner, Ørland, Bjugn, Roan og Osen. Et større prosjekt om bruk av videokonferanse/telemedisin pågår (NetOpp Fosen).	Sengerpost med 16 intermedieære senger, hvorav 4 korttidsplasser som disponeres av av kommunene. Dialyseavdeling med 7 plasser. Poliklinikker for gynekologi, ortopedi, urologi, røntgen og demens. Sepesialistjordmor og medisinsk dagbehandling ved sengepost. Diverse pågående prosjekter i form av innsatsteam, KOLS-behandling, kreft og lindring etc. Frisklivsentral er tilknyttet DMSet. Funksjon som kompetansesenter. Status som modellforsøk.	16 intermedieære senger. Spesialpoliklinikker, dialyseenhet, røntgen og dagbehandling er under vurdering. Flere utviklingsprosjekter pågår om utvikling av kompetansesenter, fagnettverk, lærings- og mestringssenter, forebyggende helsearbeid, helsestasjon for eldre, dokumentasjonssystem og legemiddelbruk. Status som modellforsøk.
Styring	Ledes av fagstyre med 8 medlemmer, 6 fra kommunene, 1 fra St.Olav og 1 fra Helse Midt-Norge (ikke politikere).	Prinsipielle saker skal behandles av Politisk nemnd for helse og omsorg i vertskommunen (Stjørdal). Nemnda har 11 medlemmer, 5 fra Stjørdal, 2 fra Meråker, 2 fra Selbu og 2 fra Tydal. Nemnda delegerer administrativt myndighet til rådmannen i vertskommunen som videre delegerer til leder for DMS.	Prinsipielle saker skal behandles av en egen politisk nemnd som har myndighet til å treffe beslutninger om innleggelse og utskrivning. Ansvar for drift/økonomi og avtaleverk med helseforetakene er overført fra deltakerkommunene til politisk nemnd. Nemnda har 11 repr, 4 fra Steinkjer, 3 fra Inderøy og 2 fra hhv Verran og Snåsa. Nemnda delegerer administrativt myndighet til rådmannen i vertskommunen som videre delegerer til leder for intermedieær sengepost.
Dimensjonering	22,7 år inkludert avdeling for observasjon og etterbehandling.	Stab på 30 personer med variert helsefaglig bakgrunn. Budsjettert med 7,2 mill og 20,35 årsv i 2012.	Foreløpig dimensjonert med 2x50% legestillinger tilsatt i HNT og ca 18 årsværk tilsatt i vertskommunen (spes.spl/spl, fysio, ergo, farmasøyt).

Tabell 2.7 Nøkkelinformasjon om tre etablerte distriktmedisinske sentre (DMS) i Trøndelag

Når det gjelder legevakt, er det som nevnt registrert 10 ordninger, hvorav fem-seks kan betraktes som regionale. Vurderinger av legevaktstrukturen pågår blant annet i Midtre Namdal, inkludert MNS Legevakt og Legevaktordningen i Namdalen (LINA). Befolkningsgrunnlaget for eksisterende ordninger er som følger, med befolkningstall fra 4.kvartal 2011:

- Innherred interkommunale legevakt IKS: 42.511 innbyggere
- Legevaktordningen i Namdalen: 37.474 innbyggere
- Værnesregionen legevakt: 29.389 innbyggere
- Legevakt for Steinkjer, Verran og Snåsa: 26.083 innbyggere
- MNS legevakt inkl. Flatanger og Osen: 21.131 innbyggere
- Legevakt for Rissa og Leksvik: 10.082 innbyggere

- Vikna og Nærøy legevakt: 9.250 innbyggere
- Indre Namdal legevakt, ekskl. Snåsa: 6.516 innbyggere

Samarbeid om jordmor dreier seg om tre ordninger i Namdalen. Samarbeidet er koplet opp mot jordmorkompetanse ved sykehuset Namsos.

Når det gjelder øvrige samarbeidsordninger innenfor helsefeltet, er det grunn til å merke seg Namdal Rehabilitering IKS som er en felles rehabiliterings- og opptreningsinstitusjon som er eid av 13 kommuner i Namdalen, med tillegg av Bindal kommune på Sør-Helgeland. Snåsa er ikke medeier i Namdal Rehabilitering og har ikke deltatt i pågående strategiprosesser for å finne løsninger i forbindelse med samhandlingsreformen.

EINA er et formalisert samarbeid om etter- og videreutdanning og gjennomføring av kompetansehevingstiltak innenfor helse og sosialområdet. EINA dekker 14 kommuner i Namdalen, med tillegg av Osen kommune i Sør-Trøndelag og Bindal kommune på Sør-Helgeland.

I Midtre Namdal samkommuner er det nylig etablert to nye tilbud gjennom tverrfaglig ambulerende team demens og felles kommunepsykolog for barn og unge. Tverrfaglig team dekker også kommunene Flatanger og Osen, mens kommunepsykologen er et tilbud kun for de fire deltakerkommunene i samkommunen.

Lierne og Røyrvik har nylig inngått en samarbeidsavtale om utnyttelse av korttidsplasser i sykehjem med Närvård Frostviken i Strömsund kommun og Hotagenområdet i Krokums kommun i Sverige.

Endelig er det registrert interkommunalt samarbeid om en Frisklivsentral i Værnesregionen som dekker fire kommuner, de samme som samarbeider om bl.a. DMS. Et samarbeid om sentralkjøkken mellom Steinkjer og Verran er også tatt med som en ordning under helse og omsorg. Det blir oppgitt at samarbeidet om sentralkjøkken skal avsluttes 1.1.2013.

1	SH-koordinator Fosen inkl. Leksvik	25	Legesamarbeid Grong, Namsskogan
2	SH-koordinator og felles reformprosjekt i VR	26	Legesamarbeid Lierne, Røyrvik
3	SH-koordinator og felles reformprosjekt i ISK, Frosta	27	Felles legevakt Leksvik-Rissa
4	SH-koord. og felles reformprosjekt INVEST, Snåsa	28	Værnesregionen legevakt
5	SH-koord. og felles ref.prosjekt i MNS, Flatanger, Osen	29	Innherred interkommunale legevakt IKS
6	Prosjektleder/utredning om SH-reformen i IN	30	Legevaktsamarbeid Steinkjer, Verran og Snåsa
7	Prosjektleder/utredning om SH-reformen i YN, Bindal	31	Legevaktordningen i Namdalen (LINA)
8	Folkehelsekoordinator Fosen	32	Legevakttjenesten i MNS
9	Folkehelsekoordinator i ISK, Frosta	33	Legevakttjenesten i MNS-Flatanger
10	Folkehelsekoordinator i MNS, Flatanger, Osen	34	Legevakttjenesten i MNS-Osen
11	Folkehelsekoordinator Meråker, Tydal, Selbu	35	Indre Namdal legevakt
12	Folkehelsekoord. Høyli, Grong, Namsskog, Snåsa	36	Vikna og Nærøy legevakt
13	Pasientkoordinator i MNS, Flatanger, Osen	37	Jordmortjenestene i Midtre Namdal
14	Ruskoordinator Indre Namdal	38	Jordmorsamarbeid Ytre Namdal
15	Rus-samarbeid i Værnesregionen	39	Jordmorsamarbeid Grong, Namsskogan, Røyrvik
16	Fosen Distriktsmedisinske senter IKS	40	Namdal Rehabilitering IKS
17	Værnesregionen DMS	41	EINA - Etterutdanningsnettverket i Namdalen
18	DMS Inn-Trøndelag	42	Skjenkekontrollen i Namdalen
19	Samfunnsmedisin Fosen	43	Tverfaglig ambulerende team demens i MNS+
20	Kommuneoverlegen i ISK	44	Kommunespsykolog for barn og unge i MNS
21	Kommuneoverlegen i Inn-Trøndelag	45	Samarbeid om korttidsplasser Lierne, Røyrvik, Strømsund, Krokums kommun
22	Kommuneoverlegen i MNS	46	Frisklivsentralen i Værnesregionen
23	Kommuneoverlege MNS-Flatanger	47	Sentralkjøkken Steinkjer-Verran
24	Miljørettet helsevern Fosen		

Tabell 2.8 Formaliserte samarbeidsordninger innenfor helse og omsorg hvor én eller flere av kommunene i Nord-Trøndelag deltar pr. mars 2012.

2.4.3 Samarbeid om sosialtjenester

Det registrerte samarbeidet om sosialtjenester omfatter 16 ordninger, hvorav et krisesenter og et incestsenter som dekker hele Nord-Trøndelag, fem regionale barneverntjenester, ett samarbeid om sosialtjenester opp mot NAV og syv interkommunale arbeidsmarkedsbedrifter.

Krisesenteret og incestsenteret har i hovedsak sammenfallende nedslagsfelt, med unntak for at incestsenteret også dekker kommunene Roan og Bindal i tillegg til de 23 kommunene i Nord-Trøndelag.

De fem barneverntjenestene er alle fullverdige regionale barneverntjenester med felles barnevernleder og myndighetsoverføring til enten en vertskommune (administrative vertskommuneløsninger) eller til en samkommune (MNS). Midtre Namdal samkommune er vertskommune for Flatanger kommune. Nøkkelinformasjon om de seks regionale tjenestene følger nedenfor.

- Fosen Barnevern ble etablert i 2012 for alle seks medlemskommunene i Fosen regionråd, inkludert Leksvik. Rissa er vertskommune og tjenesten er dimensjonert med 22 årsverk. For Leksvik erstatter den nye ordningen på Fosen en tidligere felles barneverntjeneste mellom Leksvik og tidligere Mosvik kommune.
- Barneverntjenesten i Værnesregionen ble etablert i 2005 mellom fire kommuner (Stjørdal, Meråker, Selbu, Tydal). Tjenesten ble utvidet med Frosta i 2010. Tjenesten har vært organisert etter en administrativ vertskommunemodell med Stjørdal som vertskommune.

Fra 2012 innføres vertskommune med politisk nemnd for den felles barneverntjenesten. Nemnda har 15 medlemmer, hvorav syv politikere fra Stjørdal og to fra hver av de øvrige kommunene. Tjenesten er dimensjonert med 22,5 årsverk i 2012.

- Barneverntjenesten i Midtre Namdal ble etablert for fem kommuner i 2004 og ble videreført for fire kommuner ved etableringen av samkommunen fra 2009 (Namsos, Overhalla, Fosnes og Namdalseid). Flatanger, som valgte å stå utenfor samkommunen, etablerte sin egen barneverntjeneste som var aktiv i to år fram til 2011 hvor det ble inngått avtale om felles tjeneste med de øvrige kommunene i Midtre Namdal. Tjenesten omfatter i dag 13,35 årsverk.
- Barneverntjenesten i Indre Namdal er en felles tjeneste for alle seks kommunene i Indre Namdal, inkludert Snåsa. Tjenesten ble etablert i 2004 med Grong som vertskommune og reorganisert i 2009 ved at tjenesten ble samorganisert med felles administrativ leder og samlokalisert med PPT Indre Namdal. Tjenesten omfatter i dag mellom 6 og 7 årsverk.
- Barneverntjenesten i Ytre Namdal ble en felles tjeneste for Vikna, Nærøy og Leka i 2005, med Vikna som vertskommune. Tjenesten disponerer 8,45 årsverk.

I Nord-Trøndelag er det i dag fem kommuner som ikke deltar i formalisert samarbeid i form av felles barnevern med andre kommuner. Det gjelder Verran, Steinkjer, Inderøy, Levanger og Verdal. Det kan nevnes at Levanger og Verdal i en tidligere periode hadde felles barnevern som del av samkommuneforsøket. En rekke helse- og sosialoppgaver ble tilbakeført til morkommunene i 2006, herunder barnevern, ergo- og fysioterapi, helsestasjon, legetjeneste, PPT, psykiatri og sosialtjenester.

Når det gjelder interkommunale arbeidsmarkedsbedrifter, kan det nevnes at Trønder Tre AS gikk konkurs i 2009. Bedriften var eid av Verran, Steinkjer, Grong, Nærøy, Vikna og fylkeskommunen. Vekstbedrifter i den enkelte kommune har overtatt etter nedleggelsen..

1	Krisesenteret i Nord-Trøndelag	9	MNS-NAV Midtre Namdal
2	Senter mot incest og seksuelle overgrep Nord-Trøndelag	10	Stjørdal Arbeidssamvirke AS
3	Fosen Barnevern	11	Stjørdal Industri Asvo AS
4	Værnesregionen Barneverntjeneste	12	Ytre Namdal Vekst AS
5	Barnevern i MNS	13	Kroa Produkter AS
6	Indre Namdal Barnevern	14	Leva-Fro AS
7	Barneverntjenesten i Ytre Namdal	15	Midtre Namdal Vekst AS
8	Barnevern MNS-Flatanger	16	Namas Vekst AS

Tabell 2.9 Formaliserte samarbeidsordninger innenfor sosialtjenester hvor én eller flere av kommunene i Nord-Trøndelag deltar pr. mars 2012.

2.4.4 Samarbeid om undervisning og barnehage

Det formaliserte samarbeidet om undervisning og barnehage fordeler seg på 14 ordninger, hvorav fem PP-tjenester, to oppvekstsamarbeid, tre samarbeid om grunnskoleundervisning, to samarbeid om kulturskole og to om voksenopplæring.

PP-tjenesten er organisert med fem interkommunale kontorer som dekker 19 av fylkets 23 kommuner. Kommunene Verran, Steinkjer, Verdal og Levanger har enhetskommunale løsninger. PP-tjenesten Inderøy Leksvik IKS er en av de få gjenværende samarbeidsløsninger

som Leksvik har i retning mot INVEST-kommunene etter at Mosvik sluttet seg sammen med Inderøy 1.1.2012. Ordningen er organisert som et interkommunalt selskap og Inderøy kommune har overtatt Mosviks eierandel i selskapet. Det registreres høyst ulike styringsløsninger for PP-tjenesten, både interkommunalt selskap, styrer etter kommunelovens §27, vertskommunesamarbeid etter kommunelovens §28 og ordninger som kan tolkes som rene avtalebasert løsninger. I Indre Namdal er PP-tjenesten samorganisert og samlokalisert med felles barneverntjeneste, jf. omtale av Indre Namdal barneverntjeneste ovenfor. Vurderinger av framtidig organisering av PP-tjenesten pågår i Midtre Namdal.

Oppvekstsamarbeidet i Midtre og Indre Namdal er et samarbeid om skoleutvikling og kompetanseheving der tiltak iverksettes ut fra foreliggende kvalitetsutviklingsplaner for grunnskolen i Midtre Namdal og Indre Namdal. I samarbeidet samordnes regionale og statlige utviklingsprosjekter, inkl. arbeid med frafall i videregående skole (Ny Giv). Samarbeidet omfatter oppvekstsjefene i kommunene og fagpersonell ved Olav Duun og Grong videregående skoler. Samarbeidet ledes av en fast tilsatt koordinator for skoleutvikling og kompetanseheving finansiert av kommunene. Det gjennomføres to fellessamlinger pr år og 10 møter i hver region pr år. Det arrangeres også jevnlig samlinger med rektorer og oppvekstansvarlige. Deltakelse fra kommunene i Ytre Namdal under vurdering.

Tilsvarende er det også ansatt en regionkonsulent for oppvekst i Fosen regionråd, som dekker alle medlemskommunene inkludert Leksvik med ulike prosjekter.

Samarbeidet om grunnskoleundervisning er utelukkende bilaterale gjesteelevordninger som dreier seg om få elever. Flatanger har noen elever som går på skole i hhv. Osen kommune (Sætervika) og Namdalseid kommune (Statland). Videre har Nærøy noen få elever som går på skole i Bindal. Også Leka har hatt en gjesteelevordning for elever på sin fastlandsdel (Gutvik) i forhold til Bindal kommune, men den aktuelle skolen har her blitt privatskole og det er dermed ikke behov for interkommunal avtale.

Samarbeidet om kulturskole gjelder to ordninger rundt Steinkjer og Namsos og har pågått over lenger tid. Samarbeidet innebærer kjøp og salg av tjenester basert på kommunenes personell.

Også for voksenopplæring finner vi to ordninger, en ordning med kjøp og salg av tjenester mellom Namsos og Namdalseid og en helhetlig felles løsning i Levanger/Verdal ved at samkommunen er juridisk ansvarlig.

1	Stjørdal PPT	8	Grunnskolesamarbeidet Flatanger, Osen
2	PP-tjeneste for Inderøy Leksvik IKS	9	Grunnskolesamarbeidet Namdalseid, Flatanger
3	PPT for Namsosregionen	10	Grunnskolesamarbeidet Nærøy-Bindal
4	PPT Indre Namdal	11	Kulturskolesamarbeidet Namdalseid, Verran, Steinkjer
5	PPT for Ytre Namdal	12	Kulturskolesamarbeidet Namsos, Fosnes, Overhalla
6	Oppvekstsamarbeid Midtre og Indre Namdal (MNR oppvekst)	13	Voksenopplæring Namsos, Namdalseid
7	Regionkonsulent for oppvekst Fosen	14	Voksenopplæring i ISK

Tabell 2.10 Formaliserte samarbeidsordninger innenfor skole og oppvekst hvor én eller flere av kommunene i Nord-Trøndelag deltar pr. mars 2012.

2.4.5 Samarbeid om planlegging og byggesak

Dagens formaliserte samarbeid om planlegging og byggesak, inkl. oppmåling og geodata er høyst begrenset i Nord-Trøndelag. Med unntak for at Levanger og Verdal har fellesløsninger på alle aktuelle områder gjennom samkommunen og IKAP-prosessen i Trondheimsregionen som gjelder regional planlegging og som berører Stjørdal og Leksvik i Nord-Trøndelag, er det etter våre registreringer ikke etablert formalisert samarbeid om plan, byggesak eller oppmåling ellers i fylket.

I Levanger og Verdal er kommunenes myndighet og oppgaver etter plan- og bygningsloven overført til samkommunen. Det administrative ansvaret for samkommunens planleggingsoppgaver i henhold til plan og bygningsloven er lagt til samkommunens administrasjonssjef. Kommunenes planutvalg er fast planutvalg for enkeltsaker og saker som berører bare den enkelte kommune. Samkommunestyret er fast planutvalg i øvrige plan-, areal- og byggesaker. Ordføreren i samkommunen avgjør om en sak skal behandles i den enkelte kommunes planutvalg eller om saken skal oversendes samkommunestyret som planutvalg. Løsningen innebærer at relevante fagmiljøer er samlet i en felles resultatenheter for plan, byggesak, oppmåling og miljø. En ny planstruktur er utviklet med utgangspunkt i felles planadministrasjon og nytt beslutningssystem i plansaker som følge av samkommunen. Samfunnsdel og arealplan er felles og det er utviklet en felles mal for kommunedelplaner/temaplaner, der noen vil være felles og noen er enhetskommunale. Kommuneplanarbeidet er koplet opp mot økonomiplan/ handlingsprogram (4-årig) og budsjett (1-årig). En felles kommuneplan for næring, landbruk og naturforvaltning mot 2020 er nylig vedtatt. Det helhetlige plansamarbeidet gjennom Innherred samkommune er det eneste av sitt slag i hele landet. I oversikten nedenfor er det av hensyn til sammenlikning med andre kommuner skilt mellom fem ulike tjenestefunksjoner.

IKAP-prosessen i Trondheimsregionen er et samarbeid mellom 10 kommuner og Sør-Trøndelag fylkeskommune. Stjørdal og Leksvik deltar fra Nord-Trøndelag. Samarbeidet innebærer deltakelse i en regional planprosess det er fattet vedtak om felles mål og retningslinjer for arealutvikling i alle kommunestyre, inkludert felles utbyggingspolitikk for næringsarealer og boliger. Planarbeidet er koplet opp mot felles boligprosjekt med boligprognoser på krets nivå og felles boligfeltbase for regionen. Planarbeidet har vært delt inn i tre faser, herunder planprogram med høring i 2008, melding om strategiske valg med høring i 2009, samt høring og vedtak av 1.utkast til regional plan for regionen i 2010. Nå pågår fase med konkret planlegging av regionen og oppfølging i enkeltkommuner. Endelig plan utarbeides etter avklaring av fremtidig godsterminal og havn. Fire typer retningslinjer er vedtatt for hhv store næringsareal, besøks- og arbeidsplassintensiv virksomhet, næringsareal for kommunenes egne behov og boligbygging. IKAP er ikke juridisk bindende, men skal legges til grunn for kommuneplanens arealdel og annen oppfølging.

I Indre Namdal pågår arbeid med 3.generasjon fylkesdelplan. Den første fylkesdelplanen for 2004-2008 inneholdt retningslinjer og saksbehandlingsregler for samordning av arealpolitikk. Fylkesdelplan 2009-2012 har form av et strategidokument med årlige handlingsplaner med en mer spisset tilnærming innenfor fire satsingsområder: 1. Arbeidskraft og kompetanse 2. Attraktivitet, livskvalitet og helse 3. Bærekraftig bruk av naturressurser 4. Kommunikasjoner. Oppstart av arbeid med ny fylkesdelplan for perioden 2013-2016 er vedtatt av regionrådet. Regionrådet og representant fra fylkesmannen utgjør styringsgruppe for fylkesdelplanen (fylkesdelplangruppen). Rådmennene har møte, tale og forslagsrett. Fylkesdelplangruppen disponerer bevilgninger for oppfølging av planen. Daglig leder i regionrådet er sekretær for fylkesplangruppen.

I flere delregioner vurderes etablering av samarbeid innenfor etter eller flere av de aktuelle områdene. Det gjelder bl.a. i Værnesregionen og Indre Namdal.

1	Felles kommuneplan for Levanger og Verdal	6	Interkommunal arealplan for Trondheimsregionen (IKAP)
2	Felles kommunedelsplan Levanger/Verdal for næring, landbruk og naturforvaltning mot 2020	7	Fylkesdelplan for Indre Namdal
3	Plan og miljø i ISK	8	Kartsamarbeid Fosen
4	Oppmåling i ISK		
5	Byggesak i ISK		

Tabell 2.11 Formaliserte samarbeidsordninger innenfor planlegging og byggesak hvor én eller flere av kommunene i Nord-Trøndelag deltar pr. mars 2012.

2.4.6 Samarbeid om landbruk og naturforvaltning

Samarbeidet om landbruk og naturforvaltning dekker 17 ordninger, hvorav to helhetlige samarbeid om landbruk og naturforvaltning, tre bilaterale avtaler om kjøp og salg av forvaltningskompetanse, et samarbeid om nasjonalparksenter, et forvaltningsstyre for store verneområder og en rovdyrkoordinator, samt ni interkommunale ordninger om veterinærvesen.

Begge samkommunene ivaretar helhetlige løsninger med myndighetsoverføring til samkommunestyrene. Landbruk og naturforvaltning i ISK er en egen resultatenheter underlagt samkommunestyret som er delt i seksjon for skogbruk/naturforvaltning og jordbruk/bygdeutvikling. Enheten har syv årsverk og har ansvar for all landbruksforvaltning og landbruksutvikling i de to kommunene. Enheten har ansvar for en rekke særlover, herunder følgende innenfor landbruk:

- Lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova)
- Lov 27. mai 2005 nr. 31 om skogbruk (skogbrukslova)
- Lov 28. november 2003 nr. 98 om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven)
- Lov 25. juni 1965 nr. 1 om forpaktning
- Lov 28. juni 1974 nr. 58 om odelsretten og åsetesretten.
- Lov 5. mai 1961 om grannegjerde
- Lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern

Videre er følgende lover innenfor naturforvaltning og miljø overført samkommunen:

- Lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet
- Lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag
- Lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven)
- Lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v.
- Lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensingsloven)
- Lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner
- Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)
- Lov 4. juli 2003 nr. 74 om hundehold (hundeloven)

Miljø og landbruksforvaltningen i MNS ivaretar ansvar for fem særlover innenfor landbruk (jordlov, skoglov, odelslov, konsesjonslov, forpaktingslov) og fem lover innenfor naturforvaltning (naturmangfoldlov, viltlov, laks- og innlandsfiskelov, motorferdselslov og friluftslivlov). Enheten er underlagt samkommunestyret og komite for miljø og landbruk. Tjenesten er dimensjonert med 9,1 årsverk, fordelt på hovedkontor i Overhalla og

avdelingskontor i Namdalseid. Strategisk plan for 2010-2014 med fem satsingsområder er vedtatt.

Kjøp og salg av tjenester gjelder Leksvik som kjøper landbruks tjenester fra Rissa, Frosta som kjøper skogbrukskompetanse fra Innherred samkommune og Vikna og Leka som kjøper skogbrukskompetanse fra Nærøy.

Lierne Nasjonalparksenter IKS er et interkommunalt selskap med ansvar for informasjonsvirksomhet om Lierne Nasjonalpark og Blåfjella-Skjækerfjella Nasjonalpark. Selskapet har også som mål å koordinere utmarksbasert næringsutvikling i nasjonalparkområdet. Selskapet er eid av Lierne, Snåsa, Grong, Steinkjer, Verdal og Nord-Trøndelag fylkeskommune, med Lierne som majoritetsaksjonær.

I Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker deltar de samme kommuner som er eiere i Lierne Nasjonalparksenter. Nasjonalparkstyret er et forvaltningsstyre med hjemmel i §62 i naturmangfoldloven. I styret sitter ordførerne fra de fem kommunene, en representant fra fylkeskommunen og fire representanter oppnevnt av Sametinget. Styret er forvaltningsstyre for to nasjonalparker, ett landskapsvernområde og to naturreservater. Løsningen ble prøvd ut i en forsøksordning fra 2006 og gjort permanent fra 2009.

Veterinærvaktdistriktene er et samarbeid om veterinærvaktjeneste og disponering av øremerkede midler tildelt fra Fylkesmannen. Oppgaven ble lagt til kommunene i 2008. I Nord-Trøndelag finnes ni interkommunale distrikter, mens øvrige kommuner har egne løsninger.

1	Landbruk og naturforvaltning i ISK	9	Rissa og Leksvik veterinærvaktdistrikt
2	Miljø og landbruksforvaltningen i MNS	10	Stjørdal veterinærvaktdistrikt
3	Landbrukssamarbeid Leksvik-Rissa	11	Inderøy Veterinærvaktdistrikt
4	Skogbrukssamarbeid ISK-Frosta	12	Namdalseid veterinærvaktdistrikt
5	Kjøp av skogbrukskompetanse Ytre Namdal	13	Flatanger veterinærvaktdistrikt
6	Lierne Nasjonalparksenter IKS	14	Namsos veterinærvaktdistrikt
7	Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker	15	Nærøy veterinærvaktdistrikt
8	Rovdyrkoordinator Indre Namdal	16	Overhalla og Høylandet Veterinærvaktdistrikt
		17	Grong Veterinærvaktdistrikt

Tabell 2.12 Formaliserte samarbeidsordninger innenfor landbruk og naturforvaltning der én eller flere av kommunene i Nord-Trøndelag deltar pr. mars 2012.

2.4.7 Samarbeid om brannvern og beredskap

Samarbeidet om brannvern og beredskap fordeler seg på 17 ordninger, hvorav tre interkommunale utvalg mot akutt forurensning, to 110-sentraler, fire regionale brannvesen, fem lokale brannvern avtaler og en regional beredskapskoordinator. Det er i tillegg tatt med en skogbrannavtale som gjelder hele Nord-Trøndelag og en grenseoverskridende bistandsavtale mellom Lierne, Røyrvik og Jämtland räddningstjänstförbund. I alle deler av fylket finnes i tillegg en rekke lokale bistandsavtaler mellom etablerte brannverntjenester. Disse har ulik formaliseringsgrad og er ikke medregnet.

Kartleggingen tilsier at det i dag er en svært ulik struktur på sentrale brannvern- og beredskapsoppgaver. Det gjelder i hele Trøndelag. I begge fylkene pågår utredninger og vurderinger av framtidig struktur.

De interkommunale utvalgene mot akutt forurensning er organisert med egne styrer etter kommuneloven. Ledelse og sekretariat ivaretas av et regionalt brannvesen. Beredskapsregionene har en høyst ulik struktur, med noen svært store regioner og noen ganske små. Regioninndelingen er i stor grad statlig initiert og går på tvers av både fylkesgrenser og etablerte samarbeidsregioner for kommunene. IUA Trondheim er et eksempel på en stor beredskapsregion ved at den omfatter alle 25 kommunene i Sør-Trøndelag med tillegg av fire kommuner i Nord-Trøndelag (Stjørdal, Frosta, Meråker, Leksvik) og Os kommune i Hedmark. IUA Inn-Trøndelag, som omfatter Levanger, Verdal, Inderøy, Verran, Steinkjer og Snåsa, er eksempel på en betydelig mindre beredskapsregion. IUA-Namdal dekker 13 kommuner i Namdal, alle unntatt Snåsa.

110-sentralene har som oppgave å ta imot nødmeldinger innenfor brann, redning og akutt forurensning. Tjenesten alarmerer og kaller ut mannskaper, etablerer samband og har ansvar for å loggføre hendelser. Nord-Trøndelag dekkes av to slike tjenester, som begge har en litt spesiell organisering. Nord-Trøndelag 110-sentral er i utgangspunktet et samarbeid mellom 13 kommuner i Namdalen med brannvesenet i Namsos som ansvarlig instans. Sentralen selger tjenester til ni andre kommuner, inkludert Osen i Sør-Trøndelag og Bindal kommune i Nordland. Sør-Trøndelag 110-sentral inngår som en avdeling i Trøndelag Brann og redningstjeneste IKS, som er et interkommunalt selskap med ansvar for felles brannvesen for seks kommuner i Sør-Trøndelag (Trondheim, Malvik, Klæbu, Oppdal, Rissa, Leksvik). Sentralen ivaretar ansvar for 110-sentral for eierkommunene og selger i tillegg tjenester til 20 andre kommuner i Sør-Trøndelag og Hedmark (Os kommune).

I Nord-Trøndelag har 10 kommuner felles brannvesen med andre kommuner. Det gjelder Leksvik som er medeier i Trøndelag Brann og redningstjeneste IKS, Levanger og Verdal hvor brann- og redningstjenesten ble en samkommunal oppgave i 2009, Inderøy, Steinkjer, Verran og Snåsa som sammen med Osen er eiere av Inn-Trøndelag Brannvesen IKS og det gjelder Grong, Høylandet og Namsskogan som også har felles brannvesen. Det kan nevnes at Trøndelag Brann og redningstjeneste antakelig er det eneste eksemplet på at brannvernregionen ikke er geografisk sammenhengende. Rennebu kommer med i tjenesten fra 1.7.2012, men det vil ikke innebære en samlet brannvernregion med mindre også Melhus og Midtre Gauldal, som i dag har et felles brannvern gjennom Gauldal brann og redning IKS, kommer med. Felles brannvesen mellom Grong, Høylandet og Namsskogan er for øvrig nylig endret ved at Namsskogan kom med fra 2012. Osen kommune er også ganske nylig blitt medeier i Inn-Trøndelag Brannvesen IKS og det kan nevnes at kommunestyret i Namdalseid nylig har gjort vedtak om å tiltre selskapet fra 1.1.2013.

De lokale brannvernavtalene omtales ikke nærmere. Etableringen av en felles beredskapskoordinator som del av Midtre Namdal samkommune er en nyskapning fra 2010. Koordinatoren utgjør en felles kompetanseressurs for beredskapsplanlegging og kompetanseutvikling i MNS-kommunene. Beredskapskoordinatoren deltar i kommunenes kriseledelse og har ansvar for felles kompetansestrategi og samordning mot regionale aktører.

1	IUA Trondheim	10	Brannvernssamarbeid ISK - Frosta
2	IUA Inn-Trøndelag	11	Brannssamarbeid Fosnes, Namsos
3	IUA Namdal	12	Brannssamarbeid Fosnes, Nærøy
4	Nord-Trøndelag 110-sentral	13	Brannssamarbeid Lierne, Røyrvik
5	Sør-Trøndelag 110-sentral	14	Brannssamarbeid Vikna, Leka
6	Inn-Trøndelag Brannvesen IKS	15	Beredskapskoordinator MNS
7	Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS	16	Skogbrannavtale NT
8	Brann og redning i ISK	17	Brann og redning Lierne, Røyrvik, Jämtland räddningstjänstförbund
9	Felles brannvern Grong, Høylandet, Namsskogan		

Tabell 2.13 Formaliserte samarbeidsordninger innenfor brannvern og beredskap der én eller flere av kommunene i Nord-Trøndelag deltar pr. mars 2012.

2.4.8 Samarbeid om VAR-tjenester

I samarbeidet om tekniske tjenester inngår her vei, vann og renovasjon, samt energi og eventuelle andre områder hvor det er funnet svært få eller ingen formaliserte samarbeidsordninger. Med unntak for renovasjon preges de klassiske oppgavene i teknisk sektor av svært lite samarbeid.

Renovasjon og avfallshåndtering dekkes i hovedsak av to store selskaper, Midtre Namdal Avfallsselskap IKS og Innherred renovasjon IKS. Midtre Namdal Avfallsselskap er eid av 13 kommuner, hvorav 10 kommuner i Namdalen med tillegg av Osen, Roan og Bindal. Innherred renovasjon er eid av ni kommuner, hvorav syv i Nord-Trøndelag (Inderøy, Verdal, Levanger, Leksvik, Frosta, Meråker og Stjørdal) og to i Sør-Trøndelag (Malvik og Selbu).

I tillegg kommer tre lokale samarbeidsordninger ved at Fosen Renovasjon har avtale om slamtømming i Leksvik og Verran, samt at Steinkjer, Verran og Snåsa samarbeider om innsamling av husholdningsavfall, gebyrregulativ etc.

I fylket finnes tre kommuner som ikke har inngått interkommunalt samarbeid om renovasjon. Det gjelder Namsskogan, Lierne og Røyrvik. Alle de tre kommunene kjøper imidlertid renovasjonstjenester av Øvre Namdal Renovasjon AS, som er et privateid selskap.

I fylket finnes to interkommunale vannverk gjennom Nærøy og Vikna Fellesvassverk og Konevatn Fellesvannverk som er eid av Overhalla og Høylandet. Innenfor veiutbygging er det registrert tre formelle samarbeid gjennom Namdal bomvegselskap AS som er eid av Namsos kommune, Overhalla kommune og Nord-Trøndelag fylkeskommune, Fosenvegene AS hvor bl.a. Leksvik og Inderøy deltar, samt samarbeid om riksvei 17 mellom Steinkjer, Verran, Namdalseid, Osen og Namsos. Innenfor veiutbygging finnes en rekke selskaper hvor kommuner kan ha mindre eierinteresser og ulike typer foreninger og andre former for løst samarbeid som her ikke er medregnet.

Driftsassistansen for Nord-Trøndelag er et formalisert kompetansesamarbeid innenfor vann og avløp. Driftsassistansen har som mål og sikre en effektiv utbygging og drift av vannforsynings- og avløpsanleggene i medlemskommunene. Tjenesten var tilnærmet fylkesdekkende, men er nå begrenset til åtte kommuner i søndre del av fylket (Steinkjer, Inderøy, Verran, Leksvik, Verdal, Levanger, Stjørdal og Meråker).

Samarbeid om energi begrenser seg til at åtte kommuner i Nord-Trøndelag er eiere av Kommunekraft AS, som er et landsdekkende selskap som formidler kraft, herunder konsesjonskraft for aksjonærkommunene med sikte på best mulige kommersielle betingelser i det åpne marked.

1	Midtre Namdal Avfallsselskap IKS	7	Konevatn Fellesvannverk
2	Innherred Renovasjon IKS	8	Namdal bomveqselskap AS
3	Fosen Renovasjon IKS, Leksvik	9	Fosenvegene AS
4	Fosen Renovasjon IKS, Verran	10	Samarbeid om fylkesvei 17
5	Renovasjon Steinkjer, Verran, Snåsa	11	Driftsassistenten NT sør
6	Nærøy og Vikna Fellesvassverk	12	Kommunekraft AS

Tabell 2.14 Formaliserte samarbeidsordninger innenfor VAR-tjenester og energi der én eller flere av kommunene i Nord-Trøndelag deltar pr. mars 2012.

2.4.9 Samarbeid om næringsutvikling

Alle kommunene i Nord-Trøndelag er engasjert i mange former for samarbeid om næringsutvikling gjennom ulike typer selskaper, nettverk, foreninger og løpende prosjektaktivitet. Næringsutvikling er ofte innbakt i andre samarbeidsordninger som regionråd, utviklingskontor, regionale næringsfond, fylkesdelplan for Indre Namdal, felles landbrukskontor etc. Som formalisert samarbeid om næringsutvikling er det registrert 19 ordninger, hvorav ett helhetlig samarbeid om utviklingskontor i Midtre Namdal samkommune, et nytt interkommunalt næringssselskap i Ytre Namdal, en marin konsulent i Flatanger for fire kommuner, fem fondsstyrer for regionale næringsfond, to strategiske næringsplaner i hhv. Værnesregionen og Trondheimsregionen, to havnesamarbeid og i tillegg ytterligere noen ordninger, jf. tabellen nedenfor.

Utviklingskontoret i Midtre Namdal samkommune er foreløpig det eneste eksempelet på helhetlig samarbeid om en næringsfunksjon i interkommunal regi underlagt politisk styring. Utviklingskontoret i MNS (Namsos, Overhalla, Fosnes og Namdalseid) er en felles førstelinje overfor lokalt næringsliv og Innovasjon Norge. Kontoret forvalter regionalt næringsfond og yter støtte til fornyelse, omstilling og etableringer. Kontoret overtok drift av turistkontor i 2009 og har fått større ansvar for reiselivsutvikling i hele Namdalen. En utviklingsplan for tjenesten er vedtatt for perioden 2011-2015. Utviklingskontoret er underlagt samkommunestyret og komite for utvikling. Tjenesten omfatter syv ansatte, til sammen 4,6 årsverk inkl. 2 deltidsansatte ved turistkontoret.

Det interkommunale selskapet Nyskapning og Utvikling Ytre Namdal IKS ble etablert i 2010. Selskapet er eid av Nærøy, Vikna og Leka. Selskapets formål er å påta seg arbeidsoppgaver knyttet til gjennomføring av et ekstraordinært næringsutviklingsarbeid nedfelt i strategi og handlingsplan for "Nyskapning og utvikling Ytre Namdal 2010-2015". Selskapet ble etablert med bakgrunn i omfattende tap av arbeidsplasser i Nærøy. Selskapet disponerer en økonomisk ramme på 36 mill. kr over seks år, hvorav halvparten i statlig tilskudd og resten fordeles likt mellom kommunene og fylkeskommunen, med unntak for tilskudd også fra Sparebank Midt-Norge. Selskapet har et styre med syv medlemmer og to faste ansatte.

I Nord-Trøndelag har 17 av 23 kommuner etablerte regionale næringsfond, alle unntatt Flatanger, Inderøy, Verran, Steinkjer og Frosta som har kommunale næringsfond. Forvaltningen av de interkommunale ordningene skjer gjennom fem fondsstyrer som har litt forskjellig organisering og forankring i regionrådene og de to samkommunene. Midler til

fondet tilføres årlig fra Nord-Trøndelag fylkeskommune og forvaltningen er forankret i Regionalt utviklingsprogram for Nord-Trøndelag. Formålet er å fremme næringsutvikling og det kan gis støtte til bedriftsutvikling, investering i bedrifter og tiltaksarbeid etter fastsatte retningslinjer.

I kartleggingen er det registrert to formelle samarbeid om strategisk næringsplan. Det gjelder i Værnesregionen og i Trondheimsregionen. I tillegg kan foreliggende utviklingsplaner og kommunedelsplaner i samkommunene og fylkesdelplanen i Indre Namdal ha likhetstrekk med strategiske næringsplaner. I Værnesregionen har kommunestyrene i alle seks deltakerkommunene behandlet Strategisk næringsplan for Værnesregionen 2011-2020. Planarbeidet har skjedd etter bestilling fra regionrådet og er gjennomført av en næringsallianse i samarbeid med næringsforeningene og næringsmedarbeidere i kommunene. En tilsvarende prosess er gjennomført i Trondheimsregionen, der en felles plan med mål og strategier ble vedtatt av alle kommunene og Sør-Trøndelag fylkeskommune sommeren 2010. I planen legges det vekt på kopling mellom forskning, næringsliv og utdanning, kommersialisering av kunnskap, bedre transportnett og felles plan for næringsarealer. Det er tilsatt en egen prosjektleder i Trondheimsregionen å jobbe med handlingsplaner og oppfølging. I listen nedenfor er også Næringsalliansen for Trondheimsregionen og samarbeid om felles logistikk-knutepunkt registrert som egne ordninger.

Når det gjelder havn, finnes to interkommunale selskaper. Indre Trondheimsfjorden Havnevesen IKS er eid av syv kommuner, Inderøy, Steinkjer, Verran, Verdal, Levanger, Frosta og Leksvik. Trondheimsfjorden interkommunale havn IKS er eid av tre kommuner, Trondheim, Orkdal og Stjørdal, med Trondheim som solid majoritetseier (91 prosent).

For øvrig er det registrert et investeringselskap i Indre Namdal med navn In-Vest AS, som er eid av alle seks kommunene i Indre Namdal med tillegg av fylkeskommunen. NamNamdalen AS er eid av 11 kommuner i Namdalen og er et redskap for samarbeid om salg, distribusjon og markedsføring av regional mat fra Namdalen. Selskapet driver markedsføring for 16 matprodusenter og matserveringsbedrifter i Namdalen. Naboer AB er et svenskregistrert aksjeselskap som er etablert for å stimulere utvikling innen kultur, turisme og idrett over landegrensen. Selskapet er eid av 10 kommuner på norsk side (Trondheim, Holtålen, Tydal, Stjørdal, Meråker, Frosta, Levanger, Verdal, Steinkjer og Inderøy), med tillegg av fylkeskommunene i Sør- og Nord-Trøndelag og Krokmo, Åre, Østersund og Bergs kommuner, samt Jämtland läns landsting i Sverige.

Flatanger Vaskeri AS er et heleid datterselskap Midre Namdal Vekst AS med samme styre og samme administrasjon. Selskapet eies med 60 prosent av Namsos og 40 prosent av Flatanger.

1	Utviklingskontoret i MNS	10	Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen
2	Nyskapning og Utvikling Ytre Namdal IKS	11	Felles logistikkknutepunkt Trondheim
3	Marin konsulent i Nord-Trøndelag	12	Næringsalliansen for Trondheimsregionen NAT
4	Regionalt næringsfond for Stjørdal og Meråker	13	Indre Trondheimsfjorden Havnevesen IKS (ITH)
5	Regionalt næringsfond ISK	14	Trondheimsfjorden interkommunale havn IKS
6	Regionalt næringsfond MNS	15	IN-Vest AS
7	Regionalt næringsfond Ytre Namdal	16	NamNamdalen AS
8	Regionalt næringsfond Indre Namdal	17	Naboer AB
9	Strategisk næringsplan Værnesregionen	18	Flatanger Vaskeri AS

Tabell 2.15 Formaliserte samarbeidsordninger innenfor næringsutvikling der én eller flere av kommunene i Nord-Trøndelag deltar pr. mars 2012.

2.4.10 Samarbeid om kirke og kultur

Det formaliserte samarbeidet om kirke og kultur dreier seg om fire registrerte ordninger, to samarbeid om kirkelig fellesråd/prostistyre (Midtre Namdal Kirkelige Fellesråd og Felles prostistyre Sør-Innherred) og to om museumsdrift (Museetmidt IKS og Stiklestad Nasjonale Kultursenter AS).

Midtre Namdal Kirkelige Fellesråd er et forsøk med felles kirkelig fellesråd for fire kommuner (Namsos, Overhalla, Fosnes, Namdalseid) og samordnet finansiering av kommunenes ansvar etter kirkeloven. Forsøket ble etablert i 2006 og er senere utvidet til 2013. Ordningen innebærer et felles kirkelig fellesråd og felles kirkeverge for den kirkelige virksomheten i deltakerkommunene. Ordningen har som konsekvens at fellesrådets virksomhet er organisert uavhengig av kommunegrensene, at fellesrådet er sammensatt med representanter fra deltakerkommunene og at kommunenes utgiftsdekning er basert på et felles driftsbudsjett med utgiftsfordeling etter egen nøkkel. Fellesrådet har 13 medlemmer, én fra hvert menighetsråd, én fra hver kommune og prost. Tjenesten er organisert med lokale menighetskontor i Overhalla, Fosnes og Flatanger. Disse utfører kun lokale kirkelige oppgaver. Tjenesten omfatter 14 årsverk ekskl. prestene. Framtidig organisering vurderes, herunder dagens modell, en prostimodell med samarbeid om fellesråd i hele Namdal Prosti og bisperådsmodell med enda større geografisk område.

Felles prostistyre Sør-Innherred er i langt på vei samme type løsning som i Midtre Namdal. Løsningen innebærer et integrert samarbeid med felles administrasjon og styre for kirken i kommunene. Sør-Innherred prostistyre ivaretar etter delegert myndighet fellesrådsoppgavene for Den norske kirkes menigheter i Frosta, Levanger og Verdal.

Museetmidt IKS er et selskap som har som formål å drive museal virksomhet i Namdalen. Selskapet driver Norge/Sør-Gjæslingan, Namdalsmuseet, Norsk skogbruksmuseum, Norsk sagbruksmuseum og Nord-Trøndelag fylkesgalleri. Selskapet var opprinnelig eid av Namsos og Vikna, men ble utvidet med seks nye kommuner fra 1.1.2012 (Nærøy, Overhalla, Fosnes, Namsskogan, Grong og Lierne). Selskapet får utvidet virksomhet som følge av selskapsutvidelsen.

Stiklestad Nasjonale Kultursenter AS (SNK) er eid av Verdal kommune og fylkeskommunen, med styrerepresentasjon også fra Steinkjer, Stjørdal og Levanger. Selskapet eier Stiklestad Nasjonale Kultursenter og Stiklestad hotell og er ansvarlig for drift av tre kulturhistoriske museer (Egge, Stjørdal og Levanger museum). SNK erstattet Stiklestadmuseene-SELS BA fra 2008.

2.5 Deltakerfrekvenser

Kartleggingen gir grunnlag for å beregne antall formelle samarbeidsordninger pr. kommune og antall kommuner som samarbeider på ulike oppgaveområder.

2.5.1 Antall tiltak pr kommune

Ser vi først på antall tiltak pr. kommune, varierer antall formelle samarbeidsordninger fra 27 for Leka til hele 56 for Namsos. De fire kommunene som inngår i Midtre Namdal samkommune topper listen, slik de også gjorde i 2008. De høye tallene Namsos, Overhalla, Fosnes og Namdalseid har sammenheng med at samkommunens ulike oppgaver er regnet som egne ordninger, selv om de inngår i en felles politisk og administrativ styringsløsning. For de aktuelle kommunene gjelder det 25 forskjellige oppgaver. Tilsvarende inngår 24 av de vel 40

ordningene som er registrert for Levanger og Verdal i Innherred samkommune, som også gir en felles administrativ og politisk styringsløsning for de aktuelle oppgavene. Omfanget på den styringsmessige fragmenteringen er derfor vesentlig forskjellig fra f.eks. Leksvik og Stjørdal, som også har over 40 ordninger og hvor samarbeidet utvikles etter en regionråds- og vertskommunemodell, jf. nærmere omtale av styringsmodeller i kap.3.

Nr	Kommune	Høyere nivå	Regionalt nivå	Lokalt nivå	Sum 2012	Sum 2008
1	Namsos	21	18	17	56	35
2	Overhalla	19	18	16	53	31
3	Fosnes	19	18	15	52	31
4	Namdalseid	18	18	15	51	34
5	Leksvik	17	22	7	46	30
6	Stjørdal	23	16	5	44	23
7	Verdal	19	23	2	44	27
8	Levanger	17	23	3	43	26
9	Grong	22	11	6	39	31
10	Namsskogan	19	11	7	37	28
11	Lierne	19	11	7	37	29
12	Meråker	15	15	6	36	17
13	Røyrvik	18	11	6	36	29
14	Steinkjer	19	7	8	34	26
15	Høylandet	18	11	5	34	26
16	Nærøy	18	9	7	34	28
17	Flatanger*	17	10*	6	33	35
18	Snåsa	18	10	5	33	23
19	Frosta	14	10	6	30	18
20	Verran	14	7	9	30	21
21	Vikna	15	9	6	30	23
22	Inderøy	15	7	7	29	20
23	Leka	15	9	3	27	22

Tabell 2.16 Antall formaliserte samarbeidsordninger pr. kommune i 2012 fordelt etter geografisk nivå. Referansetall fra 2008. Kilde: NIVI *For Flatanger regnes 8 vertskommuneavtaler med Midtre Namdal samkommune som regionale ordninger.

Oversikten ovenfor viser at det fortsatt er store variasjoner mellom kommunene, slik det også var i 2008. Rekkefølgen er imidlertid endret ved at noen kommuner har kommet med i betydelig mer samarbeid, mens det har skjedd mindre forandringer for andre. Det registreres store endringer for Meråker som lå nederst på listen i 2008, men som nå er kommet med i alle regionale ordninger i Værnesregionen, med unntak for samarbeidet om skatt. En særlig positiv utvikling registreres også for Stjørdal og Levanger og Verdal. Også i Innherred

samkommune har det skjedd betydelige endringer i samarbeidet, bl.a. innenfor viktige oppgavefelt som brann og redning, kommuneplanlegging og oppfølging av samhandlingsreformen. Minst endringer registreres for kommunene i Ytre og Indre Namdal og i INVEST. Det er også moderate bevegelser for Frosta, som har sammenheng med at kommunen står utenfor mye av det regionale samarbeidet som er initiert i Værnesregionen. Det gjelder samarbeid om legevakt, DMS, frisklivsentral, forvaltningskontor, lønn, regnskap og skatt.

Flatanger kommer ut med omtrent like mange ordninger i 2012 som i 2008. Kommunen valgte å stå utenfor Midtre Namdal samkommune i 2009, men har videreført mye av det tidligere inngåtte samarbeidet gjennom kjøp av tjenester med samkommunen som vertskommune. Flatanger har i dag avtale med samkommunen på åtte ulike områder, herunder barnevern, kommuneoverlege, legevakt, skatt, IT, samhandlingskoordinator, pasientkoordinator og tverrfaglig team demens. Flatanger står imidlertid utenfor samkommunen som politisk styringsorgan og deltar heller ikke i en rekke andre ordninger under samkommunen, som samarbeid om sosialtjeneste, miljø og landbruk, utviklingskontor, regionalt næringsfond, kommunepsykolog, folkehelsekoordinator og beredskapskoordinator. Tallene for Flatanger må også ses i lys av at noen bilaterale ordninger med Flatanger er nedlagt.

For samtlige kommuner med unntak for Flatanger er det registrert til dels betydelig flere ordninger i 2012 sammenliknet med i 2008. Økningen i antall ordninger har tre årsaker:

- Reell vekst antall ordninger dvs. at samarbeidet er utvidet på nye oppgaveområder eller til nye kommuner
- Endret registreringspraksis for ordninger som også var etablert i 2008, men som den gang ble registrert på en grovere måte. Det gjelder først og fremst tjenester under de to samkommunene som nå er splittet opp på en finere måte for å kunne sammenlikne med andre kommuner hvor samme type oppgaver kan være organisert i egne interkommunale organisasjoner. Registreringspraksis er også i noen grad endret for underliggende aktiviteter under regionrådene, som også kan være organisert som egne tjenester med en egen organisasjonsform.
- Bedre kartleggingsmetodikk kan ha medført at flere ordninger har kommet med i 2012 enn i 2008

En nærmere analyse viser at en kombinasjon av de to første årsakene forklarer nivåforskjellen i samarbeidet. For kommunene som inngår i Midtre Namdal samkommune kan vel halvparten av veksten i antall ordninger knyttes til nye tjenester som det ikke foregikk samarbeid om i 2008. Det gjelder samhandlingskoordinator og felles reformprosjekt for oppfølging av samhandlingsreformen, etablering av folkehelsekoordinator, pasientkoordinator, tverrfaglig team demens, kommunepsykolog, felles sosialtjeneste, beredskapskoordinator og sekretariatsfunksjon for Region Namdal. Videre har samkommunen etter 2008 inngått 10 nye vertskommuneavtaler med syv andre kommuner på områder hvor de fire kommunene hadde etablert samarbeid i 2008. Endelig er samarbeidet utvidet på oppgavefelt utenfor samkommunen, dels på høyere geografisk nivå som f.eks. samarbeid om Region Namdal og dels på lokalt nivå som f.eks. samarbeid om veterinærvaktdistrikter. Det vises til kap.3 for en nærmere analyse av tjenestestrukturen i regionale samarbeidet for alle delregionene.

2.5.2 Deltakerfrekvens på homogene oppgavefelt

Andel av kommunene i fylket som samarbeider på konkrete oppgaveområder er beregnet for 59 forskjellige oppgaveområder, inkludert referansetall fra 2008. Følgende hovedtrekk kan framheves:

- Alle kommunene unntatt Flatanger deltar i politiske samordningsorganer i form av regionråd og samkommuner. Tre fjerdedeler av kommunene i fylket utvikler sitt samarbeid gjennom en regionråds- eller vertskommunemodell, mens en fjerdedel av kommunene har valgt samkommune.
- Alle kommunene har inngått samarbeid om oppfølging av samhandlingsreformen ved at de har felles samhandlingskoordinator/prosjektleder og felles utredning eller reformprosjekt for oppfølging av reformen. Alle kommunene inngår i samarbeid om legevakt og rundt halvparten av kommunene samarbeider om kommuneoverlegefunksjon, felles folkehelsekoordinator og rehabilitering. En andel på 20-30 prosent har etablert samarbeid om DMS, pasientkoordinator og tverrfaglig ambulerende demensteam. Kun noen få kommuner har etablert formalisert samarbeid om legetjeneste utover legevakt, frisklivsentral, kommunepsykolog og personvernombud.
- Foruten samarbeid om krisesenter, incestsenter og barnevern, har samarbeidet om øvrige sosialtjenester kommet kort i de fleste kommuner. Kun fire av fylkets kommuner har etablert et helhetlig samarbeid om sosialtjenester.
- Samtlige kommuner i fylket deltar i formalisert samarbeid om IKT som i de fleste delregioner har vokst fram som en felles regional funksjon. Samarbeidet om administrative støttefunksjoner har også kommet langt når det gjelder revisjon, kontrollutvalgssekretariat, skatteinnkreving og innkjøp, der minst 80 prosent av kommunene samarbeider. Samarbeidet om andre funksjoner som lønn og regnskap har kommet betydelig kortere, der bare 35 prosent av kommunene samarbeider. Kun to kommuner i fylket samarbeider om kommuneadvokat.
- Over 80 prosent av kommunene samarbeider om PP-tjeneste og halvparten av kommunene samarbeider om skoleutvikling. Svært få kommuner som samarbeider om barnehager, grunnskoleopplæring og voksenopplæring.
- En fjerdedel av kommunene har etablert felles landbrukskontor inkludert samarbeid om visse miljø- og naturforvaltningsoppgaver. Foruten at noen flere kommuner samarbeider om landbruksforvaltning, skogbruk og forvaltning av verneområder, er det svært få som har etablert et helhetlig samarbeid om miljøvernoppgaver.
- 43 prosent av kommunene inngår i regionale brannverntjenester. Det øvrige brannvernsamarbeidet preges av mange enkeltordninger det registreres generelt lite samarbeid innenfor teknisk sektor. Kun fire kommuner har etablert samarbeid om generell beredskap og samfunnssikkerhet.
- Kun to kommuner i fylket har et formalisert samarbeid om kommuneplan, byggesak og oppmåling. En del flere kommuner deltar i regionale planprosesser som medfører andre former for formalisert samarbeid om planlegging.

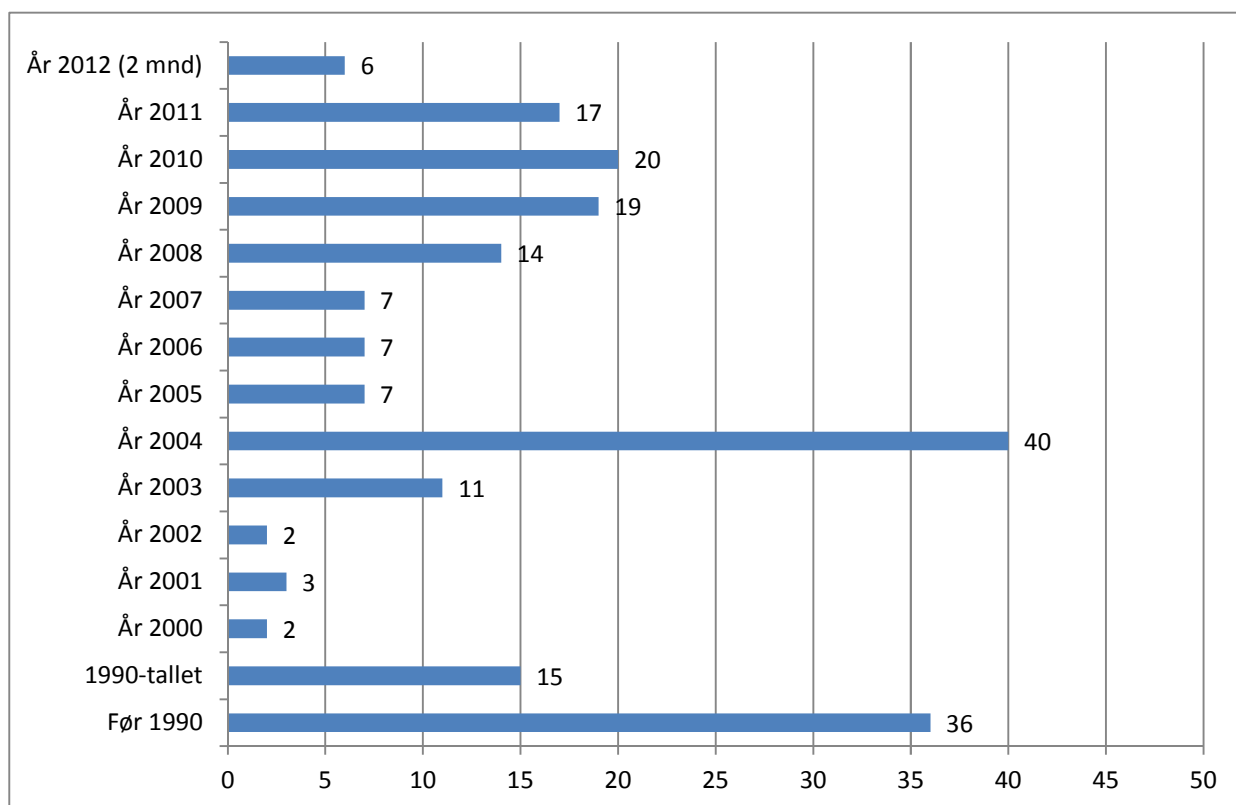
Nr	Oppgave/funksjon	Prosent 2012	Prosent 2008	Antall 2012	Antall 2008
1	IKT	100	100	23	24
2	Beredskap mot akutt forurensning	100	100	23	24
3	Krisesenter	100	100	23	24
4	Incestsenter	100	100	23	24
5	Legevakt	100	92	23	22
6	Samhandlingskoordinator/prosjektleder	100	0	23	0
7	Øvrig lokalt brannvernsamarbeid	100	100	23	24
8	Akutt forurensning	100	100	23	24
9	110-sentral	100	100	23	23
10	Revisjon	96	96	22	23
11	Kontrollutvalgssekretariat	96	96	22	23
12	Skatteinnkreving	91	54	21	13
13	Veterinærvakt	91	0	21	0
14	Renovasjon	87	83	20	20
15	PP-tjeneste	83	83	19	20
16	Innkjøp	78	63	18	15
17	Felles barnevern	78	75	18	18
18	Regionalt næringsfond	78	67	18	16
19	Regionråd	70	92	16	22
20	Vernet bedrift	65	71	15	17
21	Arkiv	61	58	14	14
22	Kompetanseutvikling helse/sosial	61	58	14	14
23	Naturforvaltning	61	58	14	14
24	Folkehelsekoordinator	57	0	13	0
25	Rehabilitering	57	54	13	13
26	Skoleutvikling/oppvekst	52	50	12	12
27	Museer	52	25	12	6
28	Felles kommunoverlegefunksjon	48	25	11	5
29	Jordmor	48	46	11	11
30	Øvrig landbrukssamarbeid	46	42	11	10
31	Øvrig plansamarbeid	43	33	10	8
32	Felles brannvern	43	21	10	5
33	Russamarbeid	39	13	9	3
34	Regnskap, lønn	35	33	8	8
35	Veiutbygging	35	33	8	8
36	Vann og avløp	35	92	8	22
37	Havn	35	35	8	8
38	DMS	30	4	7	1
39	Kirkesamarbeid	30	23	7	7
40	Samkommune	26	8	6	2
41	Felles landbrukskontor	26	25	6	6
42	Pasientkoordinator	22	0	5	0
43	Tverrfaglig team demens	22	0	5	0
44	Kvalitetssystem/-koordinator	22	0	5	0
45	Legesamarbeid	17	17	4	4
46	Felles sosialtjeneste/NAV	17	0	4	0
47	Voksenopplæring	17	8	4	2
48	Beredskapskoordinator	17	0	4	0
49	Vannverk	17	17	4	4
50	Personvernombud	13	0	3	0
51	Grunnskoleopplæring	13	17	3	4
52	Kommunepsykolog	12	0	4	0
53	Frisklivsentral	9	0	2	0
54	Kommuneadvokat	9	0	2	0
55	Servicekontor	9	9	2	2
56	Felles kommuneplan	9	0	2	0
57	Felles planfunksjon	9	8	2	2
58	Felles byggesaksbehandling	9	8	2	2
59	Felles oppmålingsenhet	9	9	2	2

Tabell 2.17 Andel av kommunene som deltar i formalisert interkommunalt samarbeid på ulike oppgaveområder i Nord-Trøndelag i 2012. Referansetall fra 2008. Kilde: NIVI.

2.6 Nyetableringstakt

I 2012 er det registrert årstall for etablering av de ulike samarbeidsordningene. Registrering av oppstartsår foreligger for 206 av 218 ordninger. I ganske mange tilfeller må det utøves skjønn for å fastlegge årstall for oppstart av samarbeidet. Det skyldes at deltakelse og organisering kan ha blitt endret over tid. Med etableringsår mener vi her som regel det tidligste tidspunktet for oppstart av det formaliserte samarbeidet, uavhengig av evt. senere endringer i deltakelse og/eller organisering.

Av figuren nedenfor går det fram at nyetablering av interkommunalt samarbeid svinger sterkt fra 2-3 ordninger pr år i perioden 2000-2002 til hele 40 ordninger i 2004. Tallene tilsier at det har vært to intensive faser med mange nyetableringer, en kort periode i 2003-2004 og en lengre fase fra 2008 og framover. Det virker sannsynlig at stor interkommunal aktivitet henger sammen med endringer i kommunenes rammebetingelser. Årene 2003-2004 var preget av stram kommuneøkonomi og diskusjoner om kommunestruktur, hvor det også ble stilt krav om utvidet samarbeid fra nasjonale myndigheter. I perioden etter 2008 er det sannsynlig at voksende oppgaver og særlig samhandlingsreformen har vært en sterk driver for utvidet samarbeid. Innholdsmessige endringer i samarbeidet er analysert nærmere nedenfor.

Figur 2.4 Årstall for etablering av 206 formelle samarbeidsordninger i Nord-Trøndelag. Antall tiltak med oppstart det enkelte år.

Ut fra referansetallene fra 2008 er det gjort to analyser av nyetableringer fram til 2012. I den første analysen har vi sett på hvor mange nye samarbeidsordninger som har kommet i stand dvs. ordninger som ikke var med i kartleggingen i 2008. Det dreier seg om vel 70 ordninger, hvorav 32 innenfor helse og sosial (42 prosent) og 18 innenfor administrasjon (24%), mens øvrige nye ordninger fordeler se på andre sektorer. De to samkommunene, som omfatter seks av 23 kommuner (26%), står for vel en tredjedel av nyetableringene (36%).

I den andre analysen har vi sett nærmere på hvor mange av de 59 oppgaveområdene som er berørt av endringer, dels ved at det har kommet i stand samarbeid om helt nye oppgaver og dels ved at tidligere samarbeidsområder er utvidet til nye kommuner. Det viser seg at samarbeidet er uforandret for 50 prosent av de aktuelle oppgaveområdene. Mer interessant er at ca. 20 prosent er helt nye samarbeidsområdet hvor det i 2008 ikke ble registrert interkommunalt samarbeid i fylket. Genuine nyetableringer berører følgende oppgaveområder, med prosentandel av kommunene som samarbeider i parentes:

1. Samhandlingskoordinator/prosjektleder (100)
2. Veterinærvakt (91)
3. Folkehelsekoordinator (57)
4. Pasientkoordinator (22)
5. Tverrfaglig team demens (22)
6. Kvalitetssystem/-koordinator (22)
7. Felles sosialtjeneste/NAV (17)
8. Beredskapskoordinator (17)
9. Personvernombud (13)
10. Kommunepsykolog (12)
11. Frisklivsentral (9)
12. Kommuneadvokat (9)
13. Felles kommuneplan (9)

Videre har det skjedd en utvidelse av samarbeidet på ca. 20 prosent av oppgaveområdene. Det betyr at samarbeidet er utvidet med flere kommuner i løpet av de siste tre årene. Det gjelder følgende oppgaveområder, med andel av kommunene som samarbeider i 2012/2008 i parentes:

1. Legevakt (100/92)
2. Skatteinnkreving (91/54)
3. Innkjøp (78/63)
4. Regionalt næringsfond (78/67)
5. Museer (52/25)
6. Felles kommuneoverlegefunksjon (48/25)
7. Øvrig plansamarbeid (43/33)
8. Russamarbeid (39/13)
9. DMS (30/4)
10. Felles brannvern (43/21)
11. Samkommune (26/8)
12. Voksenopplæring (17/8)

Det er interessant å registrere at mye av dynamikken i det interkommunale samarbeidet gjennom de siste tre årene har dreid seg om kjernefunksjoner i den kommunale virksomhet. Det gjelder særlig helse- og sosialtjenester, men også andre oppgavefelt som stiller krav til forvaltningskompetanse og bedre samordning. I perioden har det også skjedd en vesentlig endring ved at fire nye kommuner har valgt samkommune som styringsmodell for det interkommunale samarbeidet.

I materialet finnes det også eksempler på oppgaveområder hvor det har blitt mindre samarbeid. Det dreier seg om syv prosent av de aktuelle oppgaveområdene, herunder regionråd (70/92), vernet bedrift (65/71), vann og avløp (35/92) og grunnskoleopplæring (13/17). Tallene i parentes viser andelen av kommunene som samarbeidet i 2012/2008. Endringen for regionråd skyldes etableringen av Midtre Namdal samkommune i 2009, for vernet bedrift at Trønder Tre AS ble nedlagt i 2009, for vann og avløp av Driftsassistansen for

Nor-Trøndelag ikke lenger er aktiv i Namdalen og for grunnskoleopplæring at Leka ikke lenger har avtale om grunnskoleopplæring med Bindal for elever på Gutvik.

Nedenfor gjengis alle oppgaveområder hvor det ikke er registrert endringer etter 2008, med andel av kommunene som samarbeider i parentes..

1. IKT (100)
2. Beredskap mot akutt forurensning (100)
3. Krisesenter (100)
4. Incestsenter (100)
5. Øvrig lokalt brannvernsamarbeid (100)
6. Akutt forurensning (100)
7. 110-sentral (100)
8. Revisjon (100)
9. Kontrollutvalgssekretariat (96)
10. Renovasjon (87)
11. PP-tjeneste (83)
12. Felles barnevern (78)
13. Arkiv (61)
14. Kompetanseutvikling helse/sosial (61)
15. Naturforvaltning (61)
16. Rehabilitering (57)
17. Skoleutvikling/oppvekst (52)
18. Jordmor (48)
19. Øvrig landbruksamarbeid (46)
20. Regnskap, lønn (35)
21. Veiutbygging (35)
22. Havn (35)
23. Kirkesamarbeid (30)
24. Felles landbrukskontor (26)
25. Legesamarbeid (17)
26. Vannverk (17)
27. Servicekontor (9)
28. Felles planfunksjon (9)
29. Felles byggesaksbehandling (9)
30. Felles oppmålingsenhet (9)

2.7 Juridisk tilknytningsform

For alle kartlagte ordninger er det registrert juridisk tilknytningsform. Med juridisk tilknytningsform menes lovmessig hjemmelsgrunnlag for samarbeidet, som kan være kommuneloven, lov om interkommunale selskaper, aksjeloven etc. I klassifiseringen av hjemmelsgrunnlag er det dels brukt opplysninger fra nøkkelpersonell i regionrådene og kommunene, dels foretatt egne undersøkelser og vurderinger av NIVI. Nye vertskommuneavtaler etter kommunelovens §28b og c, samt forsøksforskrifter og samarbeidsavtaler for de to samkommunene er innhentet og gjennomgått.

I perioden etter 2008 har det vært en kraftig vekst i samarbeidsordninger som er organisert etter forsøksloven og det nye vertskommuneregelverket som kom inn i kommuneloven i 2007. Økt bruk av forsøksloven har naturlig sammenheng med at Midtre Namdal samkommune ble etablert 9.9.2009. Økningen fra 13 til 38 ordninger under de to samkommunene må sees i lys av at alle samkommunenes oppgaver er registrert som egne ordninger selv om de inngår i en

felles styringsløsning med hjemmel i forsøksloven. Administrative vertskommuneordninger har vokst fra åtte til 23, mens bruk av vertskommuneløsning med felles folkevalgt nemnd er registrert i seks tilfeller, hvorav fire i Værnesregionen (DMS, frisklivsentral, legevakt, barneverntjeneste) og to i INVEST (DMS, kommuneoverlege). Vertskommunesamarbeidet og den politiske styringsløsningen i Værnesregionen er under vurdering. Det samme gjelder i INVEST. Økt bruk av samkommune og vertskommune gjenspeiler at kommunene i økende grad samarbeider om lovpålagte oppgaver, bl.a. med bakgrunn i samhandlingsreformen.

Bruk av styreløsning etter kommunelovens §27 er stabil og gjelder mange av de samme ordninger som var etablert i 2008. I flere tilfeller kan det være vanskelig å avgjøre om ordninger er en §27-løsning uten en nærmere gjennomgang av vedtekter og etablert praksis.

Det er fortsatt det frie avtalebaserte samarbeidet som dominerer og omfatter ca. 40 prosent av ordningene. Dette krever ikke spesiell lovhjemmel og foregår uten organisatorisk overbygning.

I 2012 er det registrert til sammen 40 selskaper, hvorav 24 interkommunale selskaper (IKS) og 14 aksjeselskaper. Økningen fra 2008 har sammenheng med mer dekkende kartlegging og endret kartleggingsmetodikk for funksjoner som inngår i Fosen DMS IKS. Det registreres få nyetableringer av selskap. Et viktig unntak gjelder utviklingsselskapet Nyskaping og Utvikling Ytre Namdal IKS.

Endelig er det registrert to samarbeidsordninger med hjemmel i Kirkeloven (Felles prostistyre Sør-Innherred og Midtre Namdal Kirkelige Felleråd) og ett med hjemmel i naturmangfoldloven (Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne nasjonalparker).

Hjemmelsgrunnlag	Prosent 2012	Prosent 2008	Antall 2012	Antall 2008
Avtalebasert	39	50	84	74
Lov om forsøk i offentlig forvaltning	17	9	38	13
Kommunelovens §28b administrativ vertskommune	11	5	23	8
Kommunelovens §28b vertskommune med felles folkevalgt nemnd	3	0	6	
Kommunelovens §27	11	19	24	28
Lov om interkommunale selskaper (IKS)	11	9	24	13
Aksjeloven	7	7	16	11
Kirkeloven	1	0	2	
Naturmangfoldloven	0	0	1	
Sum	100	100	218	147

Tabell 2.18 Juridisk hjemmelsgrunnlag for dagens samarbeidsordninger i Nord-Trøndelag. Referansetall fra 2008. Samkommunenes funksjoner regnet som egne ordninger. Kilde: NIVI.

I neste fase av prosjektet er det aktuelt å gå nærmere inn på visse juridiske utfordringer knyttet til regulering av det framvoksende interkommunale samarbeidet. Det dreier seg bl.a. om regulering av et vertskommunesystem med bruk av politiske nemnder, som hvor Værnesregionen og INVEST er blant de første i landet som tar i bruk nemndsløsninger på tunge oppgaveområder. Identifisert utfordringer dreier seg også om bruk av administrative vertskommuneløsninger og IKS, bl.a. ved oppfølging av samhandlingsreformen. Endelig er det fortsatt registrert utfordringer knyttet til bruk av kommunelovens §27.

3 Nærmere om regionrådene og samkommunene

3.1 Endringer siden 2008

Etter 2008 har det skjedd følgende viktige endringer i den faste geografiske samarbeidsstrukturen:

- Leksvik har sammen med Rissa blitt fullverdig medlem av Trondheimsregionen fra 2011. Leksvik var fra før fullverdig medlem i Fosen regionråd og er dermed medlem i to regionråd. Stjørdal er i samme situasjon gjennom langvarig medlemskap i både Værnesregionen og Trondheimsregionen. Leksvik deltar i dag i 22 samarbeidsordninger på Fosen og det er registrert deltakelse i fem ordninger under Trondheimsregionen, inkludert interkommunal arealplan (IKAP). Leksvik deltar også i Sør-Trøndelag 110-sentral, Trøndelag Brann og Redning IKS og IUA-Trondheim (akutt forurensing). Mot Innherred er det registrert kun noen få ordninger, PP-tjenesten, en vekstbedrift sammen med Inderøy (Kroa Produkter AS) og Innherred Renovasjon IKS. Det noteres at samarbeidet gjennom Trondheimsregionen er forsterket gjennom økt formalisering av den politiske og administrative organiseringen.
- INVEST-samarbeidet har fått et større geografisk nedslagsfelt som følge av sammenslutningen mellom Inderøy og Mosvik 1.1.2012. Mosvik var tidligere medlem i Fosen regionråd og deltok i et 20-talls regionale samarbeidsordninger på Fosen fram til 2011. I forbindelse med sammenslutningen gikk Mosvik ut av alle Fosen-ordninger, med unntak for at Inderøy har overtatt Mosviks aksjepost i Fosenvegene AS. Mosvik deltok også i et omfattende bilateralt samarbeid med Leksvik, som også er nedlagt, med unntak for at Inderøy har overtatt Mosviks aksjepost i PP-tjenesten for Inderøy og Leksvik IKS. De nedlagte ordningene mellom Leksvik og Mosvik omfattet felles barneverntjeneste, felles økonomisjef, felles næringssjef og næringsfond, samarbeid om legetjeneste, jordmor, skolehelsetjeneste og oppmåling.
- Midtre Namdal samkommune ble etablert 9.9.2009 med deltakelse fra Namsos, Overhalla, Fosnes og Namdalseid. Etableringen medførte at Midtre Namdal regionråd ble nedlagt og at Flatanger ble stående utenfor det formelle regionalpolitiske samarbeidet. Flatanger er dermed en av de få kommuner i hele landet som ikke deltar i verken regionråd eller samkommune. Som beskrevet i kap.2.6.1 har Flatanger videreført mye av det tidligere MNR-samarbeidet gjennom kjøp av tjenester fra samkommunen. Det gjelder viktige tjenester som barnevern, kommuneoverlege, legevakt, skatteinnkreving, IT og visse tjenester som følger med oppfølging av samhandlingsreformen.

Det registreres for øvrig at Frosta og Snåsa har valgt å samarbeide mot hhv. Innherred samkommune og INVEST-kommunene i forbindelse med oppfølging av samhandlingsreformen jf. nærmere omtale av regioninndeling i kap.4. Frosta og Snåsa kan betraktes som vippekommuner i forhold til den faste regioninndelingen for interkommunalt samarbeid i Nord-Trøndelag.

Frosta har valgt stå utenfor helse- og omsorgsprosjektene i Værnesregionen og deltar dermed ikke i samarbeidet om DMS og en rekke andre ordninger i Værnesregionen. Det gjelder samarbeid om legevakt, frisklivsentral, interkommunalt forvaltningskontor, lønn, regnskap og skatt. Frosta er likevel integrert i Værnesregionen gjennom samarbeid om viktige funksjoner som regionråd, IKT, barnevern, personvernombud, kvalitet- og avvikshåndteringssystem,

innkjøp, næringsplan og PPT (Stjørdal PPT). Mot Levanger og Verdal finnes få ordninger der Frosta deltar utover samarbeidet om samhandlingsreformen. Samarbeidet begrenser seg til at Frosta kjøper visse brannvern- og skogbrukstjenester fra samkommunen, samt at kommunen deltar i et kirkesamarbeid (felles prostistyre). Frosta har også en felles vekstbedrift med Levanger (Leva Fro AS).

Snåsa står i en liknende vippeposisjon mellom Indre Namdal og INVEST. Mot Indre Namdal deltar kommunen i samarbeid om regionråd, fylkesdelplan, IKT, barnevern, PPT, folkehelsekoordinator, ruskoordinator, rovdyrkoordinator, næringsfond og investeringselskapet In-Vest AS. Snåsa deltar også i flere Namdalsordninger som Region Namdal, Namdal Rehabilitering IKS, Midtre Namdal Avfallsselskap IKS, oppvekstsamarbeidet mellom Midtre og Indre Namdal og kompetansesamarbeid innenfor helse og sosial (EINA). Snåsa har vært med i utredninger om samhandlingsreformen i både Indre Namdal og INVEST. Kommunen har felles samhandlingskoordinator med INVEST-kommunene og deltar i Inn-Trøndelag DMS, Inn-Trøndelag Brannvesen IKS og IUA Inn-Trøndelag. Kommunen samarbeider også om legevakt med Steinkjer og Verran og kjøper arbeidsgiverkontroll fra Inn-Trøndelag skatteoppkreverkontor.

3.2 Tre identifiserte styringsmodeller

I fylket finnes tre ulike modeller for initiering og styring av interkommunal virksomhet i de faste samarbeidsregionene:

- Regionrådsmodellen som innebærer at regionrådet initierer samarbeidsordninger som får sin egen organisering utenfor regionrådet. Samarbeidet på Fosen (Leksvik), i INVEST og i Indre Namdal og Ytre Namdal utvikles etter denne modellen.
- Vertskommunemodellen som innebærer at det innføres et politisk og administrativt styringssystem med bruk av administrative vertskommuner og vertskommuner med felles folkevalgt nemnd(er). Samarbeidet i Værnesregionen utvikles etter en slik modell.
- Samkommunemodellen som innebærer samling av interkommunale oppgaver under et felles politisk styringsorgan og en felles administrasjon, med underliggende fagenheter som i en vanlig kommune. Samarbeidet mellom Levanger og Verdal og de fire kommunene i Midtre Namdal utvikles etter en slik modell.

De største endringene etter 2008 gjelder utviklingen av en ny politisk styringsløsning for vertskommunesamarbeidet i Værnesregionen og innføring av Midtre Namdal samkommune i 2009. I Innherred samkommune dreier de viktigste endringene seg om oppgaveutvidelser og endringer i den administrative organiseringen. I øvrige regionråd er det ikke registrert vesentlige endringer i den politiske og administrative organiseringen etter 2008. Nedenfor følger utvalgt nøkkelinformasjon om alle regionråd og samkommuner som kommunene i Nord-Trøndelag deltar i. Nærmere analyser av egenskaper ved de ulike styringsmodellene i lys av utfordringsbildet følger i neste fase av prosjektet.

3.3 Trondheimsregionen (Stjørdal og Leksvik)

Trondheimsregionen er i dag en samarbeidsregion bestående av 10 kommuner rundt Trondheim med tillegg av Sør-Trøndelag fylkeskommune. Fra Nord-Trøndelag har Stjørdal deltatt i lengre tid, mens Leksvik ble fullverdig medlem fra 2011. Deltakerne fra Sør-Trøndelag er kommunene Trondheim, Malvik, Klæbu, Melhus, Skaun, Orkdal, Midtre Gauldal og Rissa. Samarbeidet ble revitalisert i 2001 og ytterligere forsterket gjennom

vedtektsendring i 2009 og 2011. I en nylig vedtatt utviklingsplan er det trukket opp felles mål og satsinger innenfor fire programområder, herunder næringsutvikling, interkommunal arealplan (IKAP) og andre utviklingsoppgaver, profilering og kommunikasjon, samt ledelse og samarbeid.

Som betingelse for deltakelse måtte Leksvik og Rissa slutte seg til mål og prinsipper i IKAP og strategisk næringsplan for Trondheimsregionen. I IKAP-prosessen er det vedtatt fire typer felles retningslinjer for utbyggingspolitikk, herunder for store næringsareal, besøks- og arbeidsplassintensiv virksomhet, næringsareal for kommunenes egne behov og boligbygging. Planen er ikke juridisk bindende, men skal legges til grunn for kommuneplanens arealdel og annen oppfølging. IKAP går foran fylkesdelplan mht. lokaliseringskriterier for boliger og næringsarealer.

Regionrådet består av ordfører og en representant for opposisjonen fra hver kommune, alle rådmennene og i tillegg fylkesordførere og en representant fra opposisjonen i fylkeskommunen. Styret består av ordførerne og en representant utpekt av fylkesordfører, alle med stemmerett. Regionrådet velger arbeidsutvalg bestående av leder, nestleder og inntil to øvrige ordførere fra medlemmene. Rådmannsforum for Trondheimsregionen består av rådmennene fra kommunene og fylkeskommunen. Alle avgjørelser er basert på konsensus og alle kommunene har reservasjonsrett i saker eller i forhold til prosjekter de ikke ønsker å delta i. Samarbeidet skal evalueres i hver valgperiode og kommunestyrene skal behandle en sak om samarbeidet i slutten av hver valgperiode.

Regionrådet har eget sekretariat i Trondheim kommune med tre årsverk, herunder daglig leder, en prosjektleder for næringsplan og en kommunikasjonsrådgiver.

3.4 Fosen regionråd (Leksvik)

Fosen regionråd ble etablert allerede i 1989 og har i dag seks medlemskommuner, Leksvik, Rissa, Ørland, Bjugn, Åfjord, Roan og Osen. Mosvik kommune meldte seg ut av regionrådet 1.1.2010 med virkning fra 1.1.2011.

Regionrådet består av ordfører og ytterligere en politiker fra hver av kommunene som oppnevnes for kommunevalgperioden. Styret består av ordførerne som har stemmerett og ytterligere en politiker fra hver av kommunene med tale- og forslagsrett. Leder og nestleder velges av rådet. Rådmennene har møte- og talerett i råd og styre. Fylkesmennene samt 1 politiker fra hver av fylkeskommunene deltar som observatører.

Regionrådet har et fast sekretariat med til sammen 2,5 årsverk (faste stillinger), hvorav to årsverk er i bruk pr dato. Nylig vedtak om opprettelse av felles stilling som samhandlingskoordinator betyr ytterligere ett årsverk knyttet til sekretariatet.

3.5 Værnesregionen

Regionrådet for Værnesregionen ble formelt etablert i 2006 og har seks medlemskommuner, Stjørdal, Meråker og Frosta fra Nord-Trøndelag og kommunene Malvik, Selbu og Tydal fra Sør-Trøndelag.

I dagens regionråd deltar ordfører og ytterligere én politiker fra hver av kommunene med stemmerett, med tillegg av inntil to representanter fra de tillitsvalgte. Representanter fra fylkesmennene og fylkeskommunene i Nord- og Sør-Trøndelag deltar som observatører. Rådmennene har tale- og forslagsrett.

Administrativ styring ivaretas av rådmannsgruppen med tillegg av inntil to representanter fra de tillitsvalgte som utgjør arbeidsutvalget. Sekretariatet har to faste medarbeidere og er samlokalisert med innkjøpskoordinator og prosjektleder for helse- og omsorgsprosjektet.

Arbeid med ny politisk styringsstruktur for det regionale samarbeidet har pågått siden 2008. Vertskommune med politisk nemnd er under innføring og forventes å være iverksatt i løpet av kort tid. Ny politisk styringsstruktur innebærer opprettelse av tre politiske nemnder med helhetlig beslutningsmyndighet for hhv. barneverntjenesten, legevakten og helse- og omsorgsoppgaver knyttet til samhandlingsreformen. Kommunene delegerer politisk og administrativ vedtaksmyndighet til de aktuelle nemndene. Felles klagenemnd etter kommunelovens §28 opprettes. Regionrådet og arbeidsutvalget består med ansvar for interessepolitikk og felles utviklingsarbeid i samarbeid med sekretariatet. Den nye styringsordningen skal evalueres etter to år. Malvik står utenfor den nye styringsordningen og deltar ikke i ordninger som omfattes av politisk nemnd. Frosta deltar ikke i politisk nemnd for legevakt og helse- og omsorg.

3.6 Innherred samkommune

Innherred samkommune ble etablert som landets første samkommune gjennom et nasjonalt forvaltningsforsøk fra 2004 med Levanger og Verdal som deltakerkommuner. Samkommunen er et politisk styrt samarbeidsorgan med beslutningsmyndighet for lovpålagte og frivillige oppgaver som er overført fra deltakerkommunene. Politisk og administrativ organisering, samt delegasjonsregler er som i en vanlig kommune. Kommunelovens regler om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning gjelder. Samkommunen er eget rettssubjekt med arbeidsgiveransvar for ledelse og ansatte. Samkommunen har partssammensatt utvalg etter kommunelovens §25 og eget kontrollutvalg bestående av leder og nestleder fra kommunenes kontrollutvalg. Samkommunestyret er klageorgan og samkommunen er tilsynsobjekt.

Samkommunestyret velges av og blant kommunestyrenes medlemmer ved forholdstallsvalg og består av ni politikere fra hver av kommunene. Kjønnbalanseregler gjelder for hver kommune.

Samkommunens myndighet og organisering er regulert i egen forsøksforskrift som er ytterligere konkretisert i en samarbeidsavtale mellom kommunene. Samkommunen er overført ansvar på ni lovpålagte oppgaveområder som berører 25 særlover. Forsøksperioden har vært forlenget i tre omganger, siste gang til 31.12.2012 i påvente av permanent regelverk i kommuneloven. Forsøket ble utvidet med endring i oppgaver og organisering fra 2009 og 2010. Nye oppgaveoverføringer gjelder bl.a. brann/redning og lovpålagte kvalitets- og kompetansesystemer fra 17.12.2009. Arbeidsgiveransvar for ledelse og ansatte ble overført samkommunen fra 1.7.2010. Gjennomføring av samhandlingsreformen er lagt til samkommunen, hvor også Frosta deltar.

Samkommunen har egen administrasjon ledet av en administrasjonssjef. Samkommunen har arbeidsgiveransvar for alle ansatte som jobber med oppgaver som er lagt til samkommunen, inkludert alt fagpersonell og ni enhetsledere, samt to rådmenn og fem kommunalsjefer i deltidsstillinger. Ordførerfunksjon og stilling som administrasjonssjef i samkommunen går på omgang i ettårs sykluser. Administrasjonen består av ni resultatenheter som er fordelt mellom Levanger og Verdal. Brukerne forholder seg til servicekontor i hver av kommunene. Det er nylig etablert en egen utviklingsstab i samkommunen som skal yte bidrag til strategi- og utviklingsprosesser i de to kommunene og i forhold til eksterne aktører. Utviklingsstaben har syv ansatte, herunder samhandlingskoordinator, folkehelsekoordinator, kommuneoverlege,

HMS-/kvalitetskoordinator, kommuneadvokat og to rådgivere med planprosesser som arbeidsfelt.

Samkommunen har 164 fast ansatte som omfatter 112 årsverk. Driftsbudsjett for administrasjon og resultatenheter på 71 mill. kr i 2010. Kostnader fordeles på kommunene etter folketall, med unntak for egen nøkkel for brannberedskap og feiing.

3.7 INVEST-samarbeidet

INVEST-samarbeidet dekker kommunene Inderøy, Verran og Steinkjer og er basert på en samarbeidsavtale fra 2003. INVEST-samarbeidet har så langt ikke profilert seg som et regionråd, men som et praktisk pragmatisk regionsamarbeid med sikte på å initiere interkommunale samarbeidsordninger. Hovedmålet med samarbeidet er fortsatt å kunne opprettholde et godt tjenestetilbud i tre selvstendige kommuner.

Fra 2008 ble det etablert en politisk styringsgruppe bestående av ordførerne i de tre kommunene. Representant fra fylkesrådet kan delta som observatør. Politisk styringsgruppe ledes av en av ordførerne og skal behandle saker fra administrativ styringsgruppe, sørge for forankring og evt. ta felles initiativ. Lederverv går på omgang. Administrativ styringsgruppe består av rådmennene og to representanter som utpekes av arbeidstakerorganisasjonene i kommunene. Representant fra Fylkesmannen kan delta som observatør. Daglig ledelse går på omgang. Administrativ styringsgruppe har fast tilsatt prosjektleder i 100 prosent stilling.

I INVEST-samarbeidet er det utviklet nye samarbeidsordninger de siste årene gjennom Inn-Trøndelag DMS, Kommuneoverlegen i Inn-Trøndelag og INVEST Regnskap og Lønn. Eksisterende ordninger er også utvidet innenfor f.eks. brannvern og IKT. Strategiprosess pågår med vurdering av mål og intensjoner med INVEST, herunder deltakelse, type samarbeid, aktuelle samarbeidsområder og forpliktelse for deltakerne. Prosessen skal lede fram til et nytt styringsdokument for perioden 2012-2016, som vil avløse styringsdokument fra 2008. Prosessen kan også lede til en ny samarbeidsavtale til erstatning for dagens avtale fra 2003.

3.8 Midtre Namdal samkommune

Midtre Namdal samkommune ble etablert som en ny politisk og administrativ styringsordning mellom fire kommuner fra 2009 (Namsos, Overhalla, Fosnes og Namdalseid). Regionrådet og diverse sektorielle styringsordninger ble nedlagt og lagt inn i en samordnet styringsstruktur. Flatanger kommune, som gjennom mange år hadde deltatt i Midtre Namdal regionråd, valgte å stå utenfor samkommunen og i stedet kjøpe tjenester fra samkommunen. Som på Innherred innebærer forsøket et lovregulert samarbeid regulert i egen forsøksforskrift og samarbeidsavtale mellom kommunene. Gjeldende forsøksperiode er fra september 2009 til september 2013.

Myndighetsforhold og organisering følger kommunelovens bestemmelser og bygger på de samme hovedprinsipper som Innherred samkommune. Samkommunen er eget rettssubjekt, men med et mer begrenset arbeidsgiveransvar sammenliknet med Innherred samkommune. I Midtre Namdal er det kun samkommunens administrasjon og barnevernleder som er tilsatt i samkommunen. Øvrige ledere og ansatte er tilsatt i deltakerkommunene. Samkommunestyret velges av og blant kommunestyrenes medlemmer ved forholdstallsvalg og består av 23 politikere, 11 fra Namsos, 5 fra Overhalla, 4 fra Namdalseid og 3 fra Fosnes. Kjønnbalanseregler gjelder for hver kommune. Stilling som samkommuneordfører går i årlig turnus mellom ordførerne og ordfører i Namsos er varaordfører i hele forsøksperioden.

Samkommunestyret har opprettet tre politiske underutvalg i form av komite for miljø og landbruk, komite for utvikling og komite for helse, barn og velferd.

Ved etableringen i 2009 fikk samkommunen ansvar for felles barnevern, kommuneoverlege, legevakt, miljø og landbruk, skatteoppkreving og utviklingskontor. En større oppgaveoverføring skjedde i 2010, da lovpålagte sosialtjenester ble overført samkommunen og samordnet med øvrige sosiale tjenester i NAV. Sosialpolitikken styres etter en egen sosialpolitisk plan for 2011-2014. Samkommunen er i dag overført ansvar på åtte lovpålagte oppgaveområder som berører 18 særlover.

Samkommunen er også overført oppfølgingsansvar for samhandlingsreformen og det ble på et relativt tidlig tidspunkt etablert en helsepilot med sikte på en helhetlig tilnærming til samhandlingsreformen. Nye stillinger og tjenester er etablert i form av felles samhandlingskoordinator, pasientkoordinator, tverrfaglig ambulerende team for demens, kommunepsykolog for barn og unge, samt felles folkehelsekoordinator og 1.generasjon helhetlig folkehelseplan for 2011-2014. Kommunene Flatanger og Osen deltar i oppfølgingen av samhandlingsreformen. Samkommunen er vertskommune for syv omkringliggende kommuner, hvorav flest avtaler er inngått med Flatanger kommune (barnevern, kommuneoverlege, legevakt, skatt og IT). Samkommunen ivaretar helhetlig skatteoppkreverfunksjon for Høylandet, Lierne og Røyrvik. For tiden vurderes omorganisering og nye fellesfunksjoner for IT, lønn, regnskap, post, arkiv, sentralbord, LMS, legevakt, legetjeneste, legemiddelhåndtering og PPT. Det pågår også et eget utviklingsprosjekt innenfor barnevern.

Samkommunen har en egen administrasjon ledet av en administrasjonssjef som skal være en av rådmennene i 20 prosent stilling. Det er også tilsatt en assisterende administrasjonssjef i 100 prosent stilling. Rådmannsgruppen ivaretar koordinerende og rådgivende funksjoner. Administrasjonen består av syv resultatenheter eller tjenesteområder. Samkommunen omfatter 75 årsverk og har et driftsbudsjett på rundt 60 mill. kr. Finansieringen er i samsvar med kommunenes deltakeransvar. Kommunenes tilskuddsandel beregnes etter en særskilt nøkkel på de ulike utgiftsområder.

3.9 Indre Namdal regionråd

Indre Namdal regionråd ble etablert allerede i 1987 og er et samarbeid mellom seks kommuner i Indre Namdal (Grong, Høylandet, Namsskogan, Lierne, Røyrvik og Snåsa).

I regionrådet deltar ordførerne med stemmerett. I tillegg deltar også en representant fra fylkeskommunen med stemmerett. Rådmennene har møte-, tale- og forslagsrett. En representant fra Fylkesmannen møter som observatør. Felles kommunestyremøte skal avholdes minst en gang i valgperioden og felles formannskap/fylkesutvalg minst 3 ganger i valgperioden.

Regionrådet ivaretar vanlige regionrådsfunksjoner og skal følge opp felles saker som har interesse for minimum tre av kommunene. Regionrådet fungerer som styringsgruppe for en egen fylkesdelplan for Indre Namdal. Gjeldende fylkesdelplan for 2009-2012 er et strategidokument med årlige handlingsplaner som vedtas av regionrådet. I fylkesdelplanen er det pekt ut fire satsingsområder, herunder arbeidskraft/kompetanse, attraktivitet/livskvalitet/helse, bærekraftig bruk av naturressurser, samt kommunikasjoner. En egen fylkesdelplangruppe disponerer bevilgninger for oppfølging av planen. Daglig leder i regionrådet er sekretær for fylkesplangruppen. Oppstart av arbeid med ny fylkesdelplan for perioden 2013-2016 er nylig vedtatt av regionrådet.

Regionrådet i Indre Namdal ivaretar samordningsansvar for oppfølging av samhandlingsreformen og det er gjennomført en egen utredning om status og utfordringer i kommunehelsetjenesten. Det er også gjennomført utredninger av interkommunalt samarbeid om administrative støttefunksjoner, herunder felles skatteoppkreverfunksjon som ikke ble vedtatt av kommunene. Videre er det også utredet samarbeid om en rekke funksjoner innenfor teknisk sektor, herunder bl.a. byggesaksbehandling, GIS/oppmåling og planfunksjon. Saken ble behandlet i regionrådet høsten 2011 og det er ventet en ny behandling i løpet av første halvår 2012. Regionrådet har videre tatt initiativ til utvikling av ny plattform for samarbeidet fram mot felles formannskapsmøte i juni 2012. Opprettelse av felles kommuneoverlegefunksjon er ventet å bli vedtatt mars 2012.

Sekretariatet for Indre Namdal regionråd består av en daglig leder som er tilsatt i full stilling. Fylkeskommunen forutsettes å dekke 2/3 av utgiftene til sekretariatet.

3.10 Ytre Namdal regionråd

Ytre Namdal regionråd-Kystgruppen har en politisk organisering med representasjon fra ordfører, varaordfører og en politiker fra opposisjonen fra hver av kommunene. Fylkeskommunen deltar med stemmerett i regionrådet. Rådmennene møter uten stemmerett og en representant fra Fylkesmannen deltar som observatør. Rådet møtes ca. seks ganger i året, hvorav alle formannskapene én gang pr år. Reviderte vedtekter foreligger fra februar 2008 og regionrådet har nylig fått en utvidet funksjon som felles talerør i samferdselsspørsmål. Det innebærer at regionrådet har myndighet til å treffe vedtak i saker av interkommunal karakter vedr. veg, båt, havn og fly.

Regionrådet har gjennom de siste årene arbeidet med utredninger om samhandlingsreformen og utvidet samarbeid på syv konkrete oppgaveområder, herunder brannvern, landbruk, skatteinnkreving, IKT, VAR-tjenester og felles plankontor. Rapporter med forslag til oppfølging foreligger og det forventes at det blir etablert en felles kommuneoverlegefunksjon fra sommeren 2012. Det skal også arbeides videre med noen av de øvrige oppgavefeltene, herunder bl.a. felles brannsjef og plankontor.

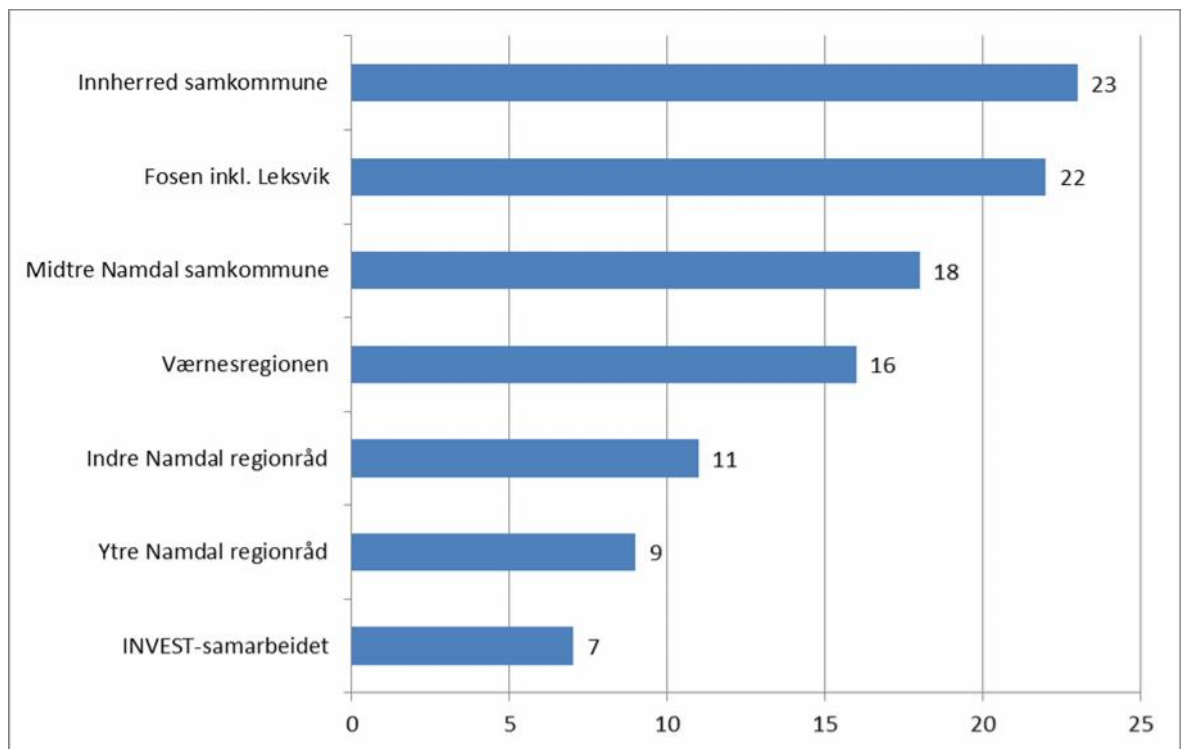
På administrativ side har regionrådet et permanent sekretariat i form av en deltidsstilling ved Ytre Namdal videregående skole. Stillingsinnsatsen er på 70 prosent knyttet til Kystgruppen, hvorav 50 prosent brukes til saksbehandling for regionalt næringsfond og 20 prosent til sekretærfunksjon.

3.11 Sammenlikning av innhold i det regionale samarbeidet

Nedenfor følger en sammenlikning av innhold i det regionale samarbeidet under regionrådene og de to samkommunene. Grunnlaget er kartleggingen av etablerte samarbeidsordninger på regionråds- og samkommunenivå. Av den første tabellen framgår det at omfanget på det totale samarbeidet i de ulike delregionene varierer mye, fra 36 ordninger for kommunene som inngår i Ytre Namdal regionråd til 66 for kommunene som inngår i Midtre Namdal samkommune. Opptellingen gjelder her alle ordninger hvor minst én av kommunene deltar. For Leksvik er alle ordninger under Fosen regionråd regnet som regionale, mens ordninger i Trondheimsregionen er regnet som ordninger på høyere geografisk nivå. Samarbeidet på regionråds- og samkommunenivå dvs. ordninger der alle eller tilnærmet alle kommunene i den aktuelle delregionen deltar, varierer fra syv registrerte ordninger i INVEST-samarbeidet til 23 i Innherred samkommune.

Region	Høyere nivå	Regionalt nivå	Lokalt nivå	Sum
Midtre Namdal samkommune	22	18	26	66
Indre Namdal regionråd	24	11	18	53
Værnesregionen	26	16	10	52
Leksvik inkl. Fosen og Trondheimsregionen	17	22	7	46
Innherred samkommune	19	23	3	45
INVEST-samarbeidet	22	7	13	42
Ytre Namdal regionråd	18	9	9	36

Tabell 3.1 Antall formelle samarbeidsordninger pr delregion i Nord-Trøndelag i 2012

Figur 3.1 Antall formelle samarbeidsordninger på regionråds- og samkommunenivå i ulike delregioner i Nord-Trøndelag i 2012.

Som nevnt ovenfor er Innherred samkommune overført ansvar for ni lovpålagte oppgaveområder som berører 25 særlover. Midtre Namdal samkommune har tilsvarende ansvar på åtte lovpålagte oppgaveområder som berører 18 forskjellige særlover. Det er ikke enkelt å avgjøre hvordan man skal dele inn tjenestefunksjoner for å sikre en relevant og god sammenlikning med andre delregioner. Nedenfor er det likevel gjort et forsøk som gir grunnlag for å identifisere viktige forskjeller. I oversikten er det tatt med et fåtall regionale ordninger som ligger utenfor samkommunene.

Innherred samkommune (ISK) er vesentlig forskjellig fra Midtre Namdal samkommune (MNS) ved at ISK har en felles planfunksjon, inkludert felles kommuneplan og felles enhet for byggsak og oppmåling, samt et betydelig bredere ansvar for administrative

støttefunksjoner. ISK har også en egen utviklingsstab med samarbeid om kommuneadvokat og HMS/kvalitetssystemer, samt ansvar for voksenopplæring, hvilket ikke inngår i MNS.

MNS er på sin side alene om et helhetlig samarbeid om lovpålagte sosialtjenester opp mot NAV og har felles barneverntjeneste som del av samkommunen. MNS har også etablert noen flere tjenester som følge av samhandlingsreformen og har et felles utviklingskontor og en felles beredskapskoordinator. Den viktigste og største forskjellen knytter seg til at samarbeidet om planfunksjoner og administrative støttefunksjoner har kommet betydelig kortere i MNS enn i ISK.

I en styringsmessig og demokratisk sammenheng er det et viktig poeng at begge samkommunene representerer en felles politisk og administrativ styringsordning for tilnærmet hele det regionale samarbeidet. I kartleggingen er det registrert svært få samarbeidsordninger utenfor samkommunene på samme geografiske nivå.

Nr	Innherred samkommune (ISK)	Midtre Namdal Samkommune (MNS)
1	Innherred samkommune (ISK)	Midtre Namdal Samkommune (MNS)
2	SH-koordinator og felles reformprosjekt i ISK+	SH-koordinator og felles reformprosjekt i MNS, Flatanger, Osen
3	Utviklingsstaben i ISK	Folkehelsekoordinator i MNS, Osen
4	Folkehelsekoordinator i ISK+	Pasientkoordinator i MNS, Flatanger, Osen
5	HMS/kvalitetskoordinator i ISK	Tverfaglig ambulerende team demens i MNS, Flatanger, Osen
6	Kommuneoverlegen i ISK	Kommunespsykiolog for barn og unge i MNS
7	Kommuneadvokat i ISK	Kommuneoverlegen i MNS
8	Felles kommuneplan for Levanger og Verdal	Legevaktjenesten i MNS
9	Felles kommunedelsplan Levanger/Verdal for næring, landbruk og naturforvaltning mot 2020	Jordmortjenestene i Midtre Namdal
10	Voksenopplæring i ISK	MNS-NAV Midtre Namdal
11	Plan og miljø i ISK	Barnevern i MNS
12	Oppmåling i ISK	Miljø og landbruksforvaltningen i MNS
13	Byggesak i ISK	Skatteoppkreveren i MNS
14	Landbruk og naturforvaltning i ISK	IT MNS
15	Økonomifunksjon i ISK	Beredskapskoordinator i MNS
16	Kemner i ISK	PPT for Namsosregionen
17	IKT i ISK	Utviklingskontoret i MNS
18	Organisasjon i ISK	Regionalt næringsfond MNS
19	Dokumentsenter i ISK	
20	Servicekontor i ISK	
21	Brann og redning i ISK	
22	Regionalt næringsfond ISK	
23	Felles prostistyre Sør-Innherred	

Tabell 3.2 Oppgaveområder i de to samkommunene inkl. forekomst av andre samarbeidsordninger på samme geografiske nivå

Samarbeidet under Fosen regionråd har en viss helseprofil gjennom Fosen DMS og forskjellige kommunehelsetjenester som er samlokalisert med DMSen. Foruten det nyetablerte Fosen barnevern og et visst samarbeid innenfor oppvekst, er Fosensamarbeidet sterkt preget av samarbeid om administrative støttefunksjoner hvor det er etablert et stort antall separate ordninger. Det pågående samarbeidet preges av større fragmentering og svakere innholdsmessig utvikling sammenliknet med de to samkommunene.

Værnesregionen skiller seg ut med et betydelig samarbeid om både tjenesteproduksjon og administrative støttefunksjoner. Samarbeidet omfatter viktige individrettede tjenester som DMS, barnevern, legevakt og frisklivsentral. Samarbeidet omfatter også noen oppgaver som andre delregioner ikke har etablert samarbeid om, som felles forvaltningskontor og personvernombud.

Nr	Fosen inkl. Leksvik	Værnesregionen
1	Fosen Regionråd	Regionrådet for Værnesregionen
2	SH-koordinator Fosen	SH-koordinator og felles reformprosjekt i VR
3	Fosen DMS IKS	Værnesregionen DMS
4	Miljørettet helsevern Fosen	Værnesregionen Barneverntjeneste
5	Folkehelsekoordinator Fosen	Værnesregionen legevakt
6	Samfunnsmedisin Fosen	Frisklivsentralen i VR
7	Fosen Barnevern	Rus-samarbeid i VR
8	Regionkonsulent for oppvekst	Interkommunalt forvaltningskontor VR
9	Fosenvegene AS	Personvernombud i VR
10	Fosen IKT	Felles kvalitets- og awikshåndteringssystem VR
11	Fosen Regnskap	Værnesregionen IT (VARIT)
12	Fosen Lønn	Ny logo/felles portalløsning VR
13	Kemnerkontoret for Fosen	Lønn og regnskap i VR
14	Fosen Inkasso	Skatteoppkreveren i VR
15	Fosen Låneadministrasjon	Værnesregionen Innkjøp
16	Fosen kommunerevisjon IKS	Strategisk næringsplan VR
17	Fosen Kontrollutvalgssekretariat IKS	
18	Fosen forsikringsordninger	
19	Fosenportalen	
20	Kartsamarbeid	
21	Sak/arkiv-system	
22	Helse- og omsorgsprogram	

Tabell 3.3 Regionale samarbeidsområder under Fosen regionråd og Værnesregionen

Det regionale samarbeidet i Indre og Ytre Namdal og i INVEST har visse likhetstrekk ved at det består av relativt få ordninger sammenliknet med de andre delregionene i fylket. INVEST-samarbeidet skiller seg ut med noen tunge regionale samarbeidsordninger representert ved DMS Inn-Trøndelag og INVEST Regnskap og lønn, som begge er etablert ganske nylig. I Indre og Ytre Namdal er det etablert samarbeid om klassiske samarbeidsområder som barnevern, PPT og IKT. Begge delregionene samarbeider også om utviklingsoppgaver gjennom særskilte ordninger som fylkesdelplan og et nyetablert utviklingsselskap i Ytre

Namdal. Det foregår også en omfattende prosjektaktivitet utenfor de formelle samarbeidsordningene. Som nevnt i kap.2.5.9 disponerer det nystartede utviklingselskapet Nyskaping og Utvikling Ytre Namdal IKS en økonomisk ramme på 36 mill. kr over seks år. I Indre Namdal pågår prosjekter som Kunnskap og innovasjon i Indre Namdal (KiIN), Campus Indre Namdal (idrett/fysisk aktivitet), Hvor går IN-bonden? (veivalgsprosjekt), Skognettverk i Indre Namdal og Regionprosjekt Vaajma (EU/INTERREG-prosjekt hvor Lierne og Røyrvik deltar fra norsk side). Det kan nevnes at prosjektet KiIN har en årlig budsjetttramme på 4,7 mill.kr i fase 1 som går over to år. Regionprosjekt Vaajma har en budsjetttramme på 15,5 mill. kr i fase to som gjelder perioden 1.1.2012-31.8.2014.

Nr	Indre Namdal	Ytre Namdal	INVEST
1	Indre Namdal Regionråd	Ytre Namdal Regionråd - Kystgruppen	Samarbeidsordninger mellom kommunene Inderøy, Verran og Steinkjer - INVEST
2	Prosj.leder for SH-reformen og felles utredningsprosjekt i IN	Prosj.leder for SH-reformen og felles utredningsprosjekt i Ytre Namdal, Bindal	Samhandlingskoordinator og felles reformprosjekt INVEST og Snåsa
3	Ruskoordinator Indre Namdal	Barneverntjenesten i Ytre Namdal	DMS Inn-Trøndelag
4	Indre Namdal legevakt	Jordmorsamarbeid Ytre Namdal	Kommuneoverlegen i Inn-Trøndelag
5	Indre Namdal Barnevern	PPT for Ytre Namdal	IKT-samarbeid i INVEST
6	PPT Indre Namdal	IKT-samarbeid Ytre Namdal	INVEST Regnskap og Lønn
7	IKT Indre Namdal IKS	Nyskaping og Utvikling Ytre Namdal IKS	Inn-Trøndelag Skatteoppkreverkontor
8	Fylkesdelplan for Indre Namdal	Regionalt næringsfond Ytre Namdal	
9	Rovdyrkoordinator	Kjøp av skogbrukskompetanse Ytre Namdal	
10	Regionalt næringsfond Indre Namdal		
11	IN-Vest AS		

Tabell 3.4 Regionale samarbeidsområder i Indre Namdal, Ytre Namdal og INVEST

4 Nærmere om status for oppfølging av samhandlingsreformen

4.1 Generelt om samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen innføres gradvis med start 1. januar 2012. Reformen innebærer som kjent at kommunene overtar et større ansvar for innbyggernes helse- og omsorgstjenester. Kommunene vil få flere oppgaver, blant annet å overta ansvaret for utskrivningsklare pasienter fra første dag. Som følge dette kreves det at kommunen bygger opp et tilbud til disse pasientene. Reformen medfører også at kommunen skal betale en del av regningen for innbyggere som legges inn på sykehus, også kalt medfinansiering.

Samhandlingsreformen er definert som en mulighetsreform og en retningsreform. Oppbyggingen av helsetilbudet i kommunen vil skje over tid. En sentral målsetting er å øke livskvaliteten til den enkelte, og å redusere presset på helsetjenestene ved økt satsing på helsefremmende og forebyggende arbeid. Dette innebærer å støtte og motivere den enkelte innbyggeres ønske og mulighet til å ivareta og sikre en positiv utvikling av egen helse. Reformen innebærer at kommunene og sykehusene skal inngå samarbeidsavtaler for å sikre at pasienter ikke legges inn på sykehus hvis de kan få like god eller bedre behandling i kommunen. Avtalene skal også sikre gode løsninger for utskrivningsklare pasienter. Kommunene og helseforetakene har frist på seg til 1. juli 2012 med å få alle prinsippavtaler på plass. Deretter venter gjennomføring i ulikt tempo fram mot 2016.

I det følgende gis en beskrivelse av samhandlingsregionene i fylket og en oversikt over avtalestrukturen som er etablert mellom helseforetaket og kommunene i fylket. Det vises til kap.2 og 3 for oversikt over etablerte samarbeidsordninger innenfor kommunehelsetjenesten i de ulike delregioner.

4.2 Etablerte samhandlingsregioner

Kommunenes arbeid med forberedelser til samhandlingsreformen har pågått over flere år og i hovedsak skjedd innenfor rammen av syv samarbeidsregioner. Regionene samsvarer i stor utstrekning med de etablerte regionale regionrådsstrukturene, men noen kommuner har valgt samarbeid om samhandlingsreformen med andre samarbeidsregioner enn de tradisjonelt gjør. Det gjelder Snåsa som har søkt samarbeid med INVEST-kommunene (Inn-Trøndelag), og Frosta som samarbeider med Innherred samkommune. Flatanger kommune er ikke med i Midtre Namdal samkommune, men har gjort vedtak om at de ønsker å knytte seg til Midtre Namdal samkommune vedrørende planlegging og implementering av samhandlingsreformen. Det samme har Osen kommune i Sør-Trøndelag gjort. Midtre Namdal samkommune har en vertskommunerolle for disse to kommunene.

Det er flere kommuner i nabofylkene som har samarbeid med nordtrønderske kommuner i gjennomføringen av reformen. Bindal kommune i Nordland samarbeider med kommunene i Ytre Namdal, mens Tydal og Selbu samarbeider med Stjørdal og Meråker innenfor Værnesregionen. Bindal og Osens deltagelse i samarbeid med kommuneregioner i Nord-Trøndelag må sees i sammenheng med at basisansvarsområde for Helse Nord-Trøndelag omfatter disse to kommunene. Leksvik kommune på sin side samarbeider med sørtrønderske

kommuner på Fosen om samhandlingsreformen, dels gjennom Fosen DMS og dels gjennom en felles samhandlingskoordinator som er knyttet opp mot regionrådet.

Selv om hoveddelen av kommunenes oppfølging av samhandlingsreformen vil skje innfor de avklarte kommuneregionene, er det også eksempler på samhandlingsprosjekter på tvers av kommuneregionene. Utredning om felles LMS for hele Namdalen er eksempel på det.

Kommune-regioner	Ytre Namdal	Midtre Namdal	Indre Namdal	Inn - Trøndelag	Innherred samkommune & Frosta	Værnes-regionen	Fosen
Kommuner	Leka	Namsos Overhalla Fosnes	Røyrvik	Snåsa Verran	Levanger	Stjørdal	Leksvik
	Vikna	Namdalseid	Namsskogan	Inderøy Steinkjer	Verdal	Meråker	+
	Nærøy	Flatanger	Høylandet		Frosta	+	Rissa
	+ Bindal	+ Osen	Grong			Tydal	Ørland
			Lierne			Selbu	Bjugn
							Åfjord
							Roan
Befolkning	11419	21131	6516	32743	35851	29389	24037

Tabell 4.1 Regioninndeling for oppfølging av samhandlingsreformen i Nord-Trøndelag. Befolkningstall pr 4.kvartal 2011.

Det er gjennomført et omfattende prosjekt- og utredningsarbeid i forberedelsene til reformen. I alle kommuneregionene er det gjennomført ulike typer prosjekter og initiativ, både rettet mot helseforebyggende arbeid, og for å styrke kommunenes forutsetninger for å motta utskrivningsklare pasienter gjennom etablering av intermediære funksjoner. Prosjektene har generert betydelig aktivitet både mellom kommunene, men også mellom kommunene og berørte helseforetak på aktuelle prosjekter. Flere av prosjektene i Nord-Trøndelag har hatt og har status som nasjonale samhandlingspiloter, jf. tabellen nedenfor.

Søkende kommune	Samarbeidende kommuner	Samarbeidspartnere	Formål
Steinkjer kommune	Steinkjer, Mosvik, Verran, Inderøy, Snåsa	Helse Nord-Trøndelag, Helse Midt-Norge	Etablere DMS Inn-Trøndelag med intermedisærplasser, dialyseplasser og polikliniske spesialisthelsetjenester
Midtre Namdal samkommune	Namsos, Namdalseid, Overhalla, Fosnes	Helse Nord-Trøndelag, Høgskolen i Nord-Trøndelag	Utvikle samkommunale helsetjenester i Midtre Namdal samkommune. Utvikle felles helsetilbud. Felles kvalitets- og internkontrollsystem, samordnet kompetanseheving.
Stjørdal kommune	Selbu, Tydal, Meråker, Stjørdal	Helse Midt-Norge, St. Olavs hospital, Rusbehandling Midt-Norge, Sykehuset Levanger	Utvikle Værnesregionen som helsekommune. 7 delprosjekter
Verdal kommune	Levanger, Verdal	Helse Midt-Norge, Sykehuset Levanger	Videreutvikle samarbeidet om helsetjenester i samkommunen

Tabell 4.2 Nasjonale helsepiloter i Nord-Trøndelag med støtte fra Helse- og omsorgsdepartementet. Kilde: HOD

I hver av kommuneregionene ble det i løpet av 2010-2011 etablert en ordning med samhandlingskoordinator.² Samhandlingskoordinatorene er tillagt oppgaver med å lede arbeidet med samhandling av tjenester til personer med behov for tjenester både fra kommunen og fra spesialisthelsetjenesten og sikre god pasientflyt mellom de to nivåene. De skal også ha et overordnet ansvar for koordinering av pågående og nystartede samhandlingsprosjekter. Samhandlingskoordinatorfunksjonen kan være organisert og plassert på ulike måter i kommunene/kommuneregionene. Det er forutsatt tett samhandling mellom koordinatorfunksjonen i kommunene og Koordineringsenhetene (KE) på helseforetaksnivå. Alle delregioner med unntak for Indre og Ytre Namdal har fast tilsatt samhandlingskoordinator. I Indre og Ytre Namdal har funksjonen blitt ivaretatt av midlertidige prosjektengasjement med ansvar for samordning av utredninger. Det er imidlertid ikke etablert samarbeid om samhandlingskoordinator i form av permanente stillinger i disse delregionene, slik det er i de øvrige delregionene.

4.3 Samhandlingen mellom helseforetak og kommunene

Helseforetaket i Nord-Trøndelag (HNT) og fylkets kommuner har lang tradisjon for samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenestene for sikre et helhetlig og sammenhengende helsetilbud. Samarbeidsutvalget i fylket har vært viktig i så måte. Samarbeidsutvalget er et rådgivende organ for Helse Nord-Trøndelag HF, kommunene og KS. Samarbeidsutvalget utveksler erfaringer og synspunkter om aktuelle saker av felles interesse og gir råd til beslutningstagere i helseforetaket og KS/kommunene i Nord-Trøndelag.³ Frem til samhandlingsreformen trådte i kraft 1.1.2012 ble samhandlingen mellom den enkelte kommunen og HNT regulert gjennom den såkalte "Basisavtale for samhandling" mellom Helse Nord-Trøndelag HF og den enkelte kommune. Mye av det som ble regulert i "basisavtalen" er videreført i de nye avtalene som er inngått i tråd med helse- og omsorgstjenesteloven.

I juni 2010 utarbeidet samarbeidsutvalget KS Nord-Trøndelag og Helse Nord-Trøndelag HF en felles strategi for gjennomføring av samhandlingsreformen. Strategien ble utformet på en måte som har gitt en strukturert og detaljert handlingsplan for forberedelsene av i alt 10 sentrale målområder for samhandlingsreformen. Strategien har hatt en viktig funksjon i planleggingen av reformen i fylket.

En viktig faktor i planleggingen fram mot reformen har vært den store helseundersøkelsen i fylket (HUNT). Den har gitt ansvarlige aktører svært gode kunnskaper om innbyggernes helse, alder, bosettingsmønster og levevilkår. Planleggingen av viktige elementer i samhandlingsreformen f.eks. knyttet til forebygging, utvikling av tilbud til ferdigbehandlede pasienter har derfor i stor utstrekning skjedd med god informasjon om lokale behov.

---

² I samhandlingsreformen er bestemmelsen om koordinerende enheter i kommunene og i spesialisthelsetjenesten løftet fra forskrift til lov. Samtidig tydeliggjøres at enhetene skal ha «overordnet ansvar for arbeidet med individuell plan, og for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator». Styrkingen av lovgivningen på dette området er et sentralt virkemiddel i å sikre bedre koordinerte tjenester til de som trenger det.

³ Samarbeidsutvalget oppnevnes av styret i Helse Nord-Trøndelag for to år. KS fremmer forslag til adm.direktør på fem faste medlemmer og tre varamedlemmer. Adm. direktør fremmer saken for styret med forslag på fem faste medlemmer og varamedlemmer for disse fra Helse Nord-Trøndelag.

4.4 Avtaleforhandlinger og avtalestruktur

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m., som trådte i kraft 1. januar 2012, forplikter kommuner og helseforetak til å inngå samarbeidsavtaler og stiller minimumskrav til innholdet i avtalene, jf lovens kapittel 6. Formålet med samarbeidsavtalene er å fremme samhandlingen mellom partene ved å konkretisere oppgave- og ansvars plasseringen mellom kommune og helseforetak, og å etablere gode samarbeidsrutiner på sentrale samhandlingsområder.⁴

Forhandlingene mellom Helse Nord-Trøndelag HF (HNT) og kommunene startet opp i november 2011. På kommunal side forhandlet fylkets kommuneregioner samlet med en representant hver. KS, brukerrepresentant, fylkesmannen var tilstede under forhandlingene. Det ble totalt avholdt sju forhandlingsmøter mellom partene. Avtalene ble ferdig forhandlet primo januar 2012 og ble deretter sendt til det enkelte kommunestyre for vedtak. Avtalene som er fremforhandlet er likelydende for alle kommuner i tråd med føringer gitt i nasjonal veileder for utarbeidelse av samarbeidsavtaler mellom kommuner og regionale helseforetak/foretak. Andre avtalerunde vil avholdes i løpet av våren 2012.

Avtaleregimet som nå skal regulere gjennomføringen av samhandlingsreformen representerer på mange måter noe nytt i helseforvaltningen. Samhandlingsavtalene som tidligere har vært inngått mellom forvaltningsorganer, har stort sett vært utformet som intensjonsavtaler uten at de har rettslig forplikter partene. Avtalene som nå fremforhandles, er juridisk forpliktende. Avtalene måtte fremforhandles i løpet av en kort tidsfrist dvs. innen 31.01.2012. Det var flere avtaler som skulle inngås, og området de regulerer er omfattende. På den bakgrunn er det enighet mellom foretaket og kommunene om at disse avtalene ikke er «skrevet i stein». Partene er derfor enige om at avtalene skal revideres og gjennomgås innen ett år.

Etter denne første runden med forhandlinger kan det for Nord-Trøndelags vedkommende det skilles mellom fire ulike typer avtaler på ulike nivåer:

1. Intensjonsavtale på regionsnivå (Midt-Norge - KS/RHF)

På overordnet regionsnivå ble det inngått intensjonsavtale mellom Helse Midt Norge og KS i de tre fylkene i Midt-Norge, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal. Denne dannet et grunnlag for arbeidet med avtalene mellom kommunene og tilhørende helseforetak i hvert av de tre fylkene. Denne avtalen ble inngått 10.10.2011. Det er opprettet et eget regionalt samarbeidsutvalg mellom Helse Midt-Norge RHF og KS i Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Samarbeidsutvalget møtes tre ganger i året.

2. Samarbeidsavtale, generell del

I tråd med helse- og omsorgsloven har partene forhandlet frem en generell samarbeidsavtale som gir overordnede bestemmelser om samarbeidsformer, generelle bestemmelser som gjelder uavhengig av tjenesteområder mv, samt fastsette en prosess for vedtakelse av tjenesteavtaler mellom partene.

---

⁴ Samarbeidsavtalene er et juridisk virkemiddel som pålegger kommuner og helseforetak å samarbeide om organisatoriske og faglige virkemidler i utviklingen av helse- og omsorgstjenestene. Avtalene skal vedtas av kommunestyret i den enkelte kommune. Partene kan bli enige om å ta inn annet innhold i avtalen i tillegg til det loven pålegger.

Når det gjelder samarbeidsformer mellom partene etablerer den generelle avtalen følgende organer:

- For det første opprettes det et politisk samarbeidsutvalg som gir mulighet for partene å drøfte strategiske og politiske spørsmål av betydning for implementering av samhandlingsreformen. Utvalget består av fire representanter fra kommunene (fortrinnsvis ordførere) oppnevnt av fylkesstyret i KS, og fire representanter oppnevnt fra styret i HNT. Representantene oppnevnes for fire år av gangen. Administrasjonen ved helseforetaket og KS deltar i møtene og skifter på å være tilretteleggere og sekretariat for møtene.
- For det andre opprettes det et administrativt samarbeidsutvalg (ASU) som er et partssammensatt samarbeidsutvalg mellom HNT og de kommunene i Nord-Trøndelag som har inngått samarbeidsavtale med HNT. ASU har bl.a. ansvar for å følge opp og vedlikeholde samarbeidsavtalen og de inngåtte tjenesteavtaler og drøfte saker av prinsipiell administrativ, faglig og økonomisk karakter vedrørende samhandling om pasienter/ brukere. ASU skal også bidra til erfaringsutveksling, utvikling og spredning av gode modeller for samhandling og ha en oppdatert oversikt over ulike samhandlingsprosjekter i Nord-Trøndelag. ASU er sammensatt av 6 representanter fra kommunene og 6 representanter fra HNT. Kommunerepresentantene oppnevnes av KS Nord-Trøndelag og er ansvarlig for kontakten med den kommuneregionen de representerer. Hver av kommuneregionene skal være representert. Så vel Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har møte- og talerett og KS i Nord-Trøndelag har møte- og talerett. Lederfunksjonen skal ivaretas av kommunene og HNT har sekretærfunksjon.

Avtalen legger også til grunn at det kan opprettes fagråd/kliniske samarbeidsutvalg/ad-hoc utvalg etter behov på ulike tjenesteområder.

3. Samarbeidsavtaler, spesiell del (foreløpig 11 krav til innhold)

Den tredje avtaletypen gjelder tjenesteavtaler som partene iht. loven er forpliktet til å inngå på bestemte områder, jf. HOL § 6-2. Loven stiller krav om avtaleinngåelse på følgende områder:

1. Enighet om hvilke helse- og omsorgsoppgaver forvaltningsnivåene er pålagt ansvaret for og en felles oppfatning av hvilke tiltak partene til enhver tid skal utføre
2. Retningslinjer for samarbeid i tilknytning til innleggelse, utskrivning, habilitering, rehabilitering og lærings- og mestringstilbud for å sikre helhetlige og sammenhengende helse- og omsorgstjenester til pasienter med behov for koordinerte tjenester
3. Retningslinjer for innleggelse i sykehus
4. Beskrivelse av kommunens tilbud om døgnopphold for øyeblikkelig hjelp etter § 3-5 tredje ledd
5. Retningslinjer for samarbeid om utskrivningsklare pasienter som antas å ha behov for kommunale tjenester etter utskrivning fra institusjon
6. Retningslinjer for gjensidig kunnskapsoverføring og informasjonsutveksling og for faglige nettverk og hospitering
7. Samarbeid om forskning, utdanning, praksis og læretid
8. Samarbeid om jordmortjenester
9. Samarbeid om IKT- løsninger lokalt
10. Samarbeid om forebygging
11. Omforente beredskapsplaner og planer for den akuttmedisinske kjeden

Tjenesteavtalen som nå er inngått omfatter ovennevnte punkter 1, 3, 5 og 11 der punkt 3 og 5 er slått sammen til en tjenesteavtale. I løpet av andre runde med forhandlinger skal øvrige tjenesteavtaler på plass innen fristen som departementet har fastsatt til 1. juli 2012.

4. Eventuelle særavtaler

I tillegg til de obligatoriske avtalene vil det også kunne oppstå behov for å avtale samarbeid om bestemte funksjoner/områder. Det kan dreie seg om samarbeid mellom kommuner og foretak om lokalmedisinske sentre, samarbeid om kvalitetsforbedring og pasient og brukersikkerhet. I Nord-Trøndelag har både Værnesregionen og Inn-Trøndelag, som begge har LMS, inngått egne avtaler. Det forventes at det vil det komme flere særavtaler i avtalerunde to, bl.a. ved at ISK forbereder LMS knyttet opp mot sykehuset og ved at Levanger vil trenge særavtale for å videreføre tjenester innenfor f.eks. rehabilitering og habilitering.

5 Endringer i organiseringen innenfor NAV

5.1 Statlige tjenesteområder

Gjennom prosessen med å etablere felles NAV kontorer med arbeids- og velferdsetaten ble landets kommuner stilt overfor flere valg av styringsmessig og organisatorisk karakter. Kommunene har tatt stilling til tjenesteomfang (utover den lovpålagte minimumsløsningen⁵), ledelse og organisering. Disse problemstillingene utgjør sentrale forutsetninger for innholdet i og organiseringen av det enkelte NAV-kontor. Kommunenes valg har gitt opphav til betydelig variasjoner i NAV-organiseringen, både innen det enkelte fylke og på tvers av fylker. Dette er et sentralt funn i den pågående NAV-evalueringen i regi av Uni Rokkansenteret, jf. Fimreite 2011.⁶ I det følgende kartlegges i hvilken utstrekning det er inngått interkommunalt samarbeid og etablert regionale NAV- løsninger i fylket.

I Nord-Trøndelag har NAV fylke som kjent valgt en regional organisering for de statlige ytelsene gjennom å dele inn fylket i geografiske tjenesteområder. Fylket ble inndelt i syv tjenesteområder som i stor utstrekning følger de etablerte samarbeidsområdene mellom kommunene (regionråds grensene). Inndelingen i tjenesteområder har som forutsetning at det skal være ett NAV-kontor i hver kommune og at brukere skal møte opp og få de tjenester han/hun har behov for på NAV-kontoret i sin kommune. Tjenesteområdene følger i stor utstrekning de etablerte samarbeidsområdene mellom kommunene og er i dag:

1. Ytre Namdal - består av NAV Vikna, NAV Leka og NAV Nærøy
2. Midtre Namdal - består av NAV Flatanger, NAV Namdalseid, NAV Overhalla, NAV Fosnes og NAV Namsos
3. Indre Namdal - består av NAV Lierne, NAV Røyrvik, NAV Namsskogan, NAV Snåsa, NAV Høylandet og NAV Grong
4. INVEST - består av NAV Inderøy, NAV Verran og NAV Steinkjer
5. Verdal - består av NAV Verdal
6. Levanger/Leksvik - består av NAV Levanger og NAV Leksvik
7. Værnes Nord - består av NAV Meråker, NAV Frosta og NAV Stjørdal

Den statlige distriktsinndelingen ble endret som følge av kommunesammenslutningen mellom Mosvik og Inderøy fra 1.1.2012. Mosvik var tidligere en del av tjenesteområdet som nå kun består av Levanger og Leksvik. For øvrig har den statlige distriktsinndelingen vært stabil etter den siste kartleggingen i 2008.

Organisering i tjenesteområder legger til rette for arbeidsdeling og spesialisering. Modellen, som Nord-Trøndelag var tidlig ute med, ble i 2010 anbefalt av det nasjonale ekspertutvalget som har sett på tiltak for å bedre NAVs virkemåte: *"Ekspertgruppa anbefaler at en modell basert på tjenesteområder og interkommunalt samarbeid blir hovedmodellen for tjenestene i NAV-kontoret i områder med små kommuner og lite befolkningsunderlag. Dette*

---

⁵ Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen av 18.12.2009 nr 131.

⁶ Partnerskapet i Nav – innovasjon eller "same procedure"? Notat 4- 2011.

vil kunne legge til rette for mer dybdekompetanse i førstelinjetjenesten og bedre ressursutnyttelse ved at det muliggjør ressursbruk på tvers av det enkelte NAV-kontor.”⁷

I NIVI sin kartlegging av interkommunalt samarbeid i Nord-Trøndelag i 2008 ble det konkludert at sosialtjenesten i liten grad hadde vært organisert interkommunalt, utover samarbeid om noen enkeltfunksjoner som barnevern. Det ble imidlertid påpekt at organiseringen i statlige tjenesteområder kunne aktualisere imidlertid en sterkere grad av samordning også fra kommunenes side. Det ble framhevet at samarbeid mellom kommunene kunne legge til rette for bedre samhandling med NAV-etat og at større grad av symmetri med statens organisering kunne styrke kommunenes stilling overfor statsetaten.

5.2 Begrenset interkommunalt samarbeid

Etablering av formelle samarbeidsordninger om kommunenes oppgaver i NAV er foreløpig kun registret i Midtre Namdal. Her vedtok kommunene å organisere kommunenes oppgaver knyttet til Lov om sosiale tjenester i Arbeids- og velferdsetaten som en samkommunal tjeneste med virkning fra 14.10.2010.

Løsningen i Midtre Namdal innebærer at kommunene Fosnes, Overhalla, Namsos og Namdalseid har delegert sine oppgaver etter loven til samkommunestyret. Samkommunen ved administrasjonssjefen og NAV ved fylkesdirektøren har inngått en samarbeidsavtale som nærmere beskriver hvilke kommunale tjenester kontorene skal tilby. Samarbeidspartene er enige om å ha felles administrativ og faglig ledelse for den statlige og kommunale delen av kontoret, og at de ansatte i Arbeids- og velferdsetaten kan utføre oppgaver på kommunens myndighetsområder, og vice versa. Med ansvarsoverføring av et lovområde fra kommunene til samkommunen er også ansvaret for politikkområdet overført. Det betyr at samkommunestyret skal utvikle sosialpolitikken i Midtre Namdal og samkommunestyret har derfor vedtatt en sosialpolitisk plan for regionen. Selv om den samlede NAV-strukturen (både statlige og kommunale tjenester) er regionalisert er det likevel NAV-kontor i hver enkelt kommune som brukerne forholder seg til. Flatanger er med i det statlige tjenesteområdet for Midtre Namdal, men inngår ikke i samkommunen og da heller ikke i den felles sosialtjenesten i regi av samkommunen.

Også i andre deler av fylket er det etablert samhandlingsstrukturer mellom kommunene innfor de statlige tjenesteområdene. I Værnesregionen har kommunene Stjørdal, Frosta og Meråker inngått interkommunal avtale om etablering av et felles tjenesteområde integrert med det statlige tjenesteområdet slik at det omfatter både statlige og kommunale tjenester (tjenesteområde Værnes Nord). Samhandlingen mellom de tre kommunene og den statlige Arbeids- og velferdsetaten er igjen regulert i en egen avtale. Løsningen i Værnes Nord legger til rette for et større fagmiljø og fleksibel disponering av personellressurser på tvers av de lokale NAV-kontorene (ett i hver kommune). Det er i avtalen forutsatt at leder for samarbeidet skal være ansatt på statlige vilkår og at leder delegeres ansvaret for prioriteringer og ressursbruk i tjenesteområdet. Samarbeidet innebærer likevel ikke myndighetsoverføring for kommunenes sosialtjeneste slik som i Midtre Namdal. Kommuner og stat beholder sine styringslinjer. Styringssignaler ovenfor lederen for Værnes Nord blir gitt gjennom et felles koordineringsmøte som består av rådmennene i kommunene og NAV fylkesdirektør. Felles leder

---

⁷ Tiltak for å bedre NAVs virkemåte. Sluttrapport fra ekspertgruppa som vurderer oppgave- og ansvarsdelingen i NAV. Avgitt 24. juni 2010

rapporterer til hver av kommunene, i tillegg til NAV fylke. De enkelte kommunene beholder arbeidsgiveransvaret for stillingene selv om personalmyndighet er delegert til tjenesteområdets leder.